

**Eduskunnan
pankkivaltuuston
kertomus
2024**

Helsinki 2025

K 19/2025 vp

**EDUSKUNNAN
PANKKIVALTUUSTON KERTOMUS
2024**

Eduskunnalle

Helsinki 2025

ISSN 1796-9794 (verkkojulkaisu)

Eduskunnan
pankkivaltuuston kertomus
2024

Sisällys

Alkusanat.....	4
Osa 1. Suomen Pankki kertomusvuonna	6
1.1 Suomen Pankin tehtävät, pankkivaltuuston asema ja kokoonpano sekä Suomen Pankin hallinto	6
Suomen Pankin tehtävät ja pankkivaltuuston asema.....	6
Pankkivaltuuston kokoonpano kertomusvuonna.....	6
Suomen Pankin hallinto	7
1.2 Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja toimintaympäristö	9
Rahapolitiikan tavoitteet ja työkalut	9
Makrotaloudellinen toimintaympäristö	10
Rahapolitiikan viritys vuonna 2024	13
1.3 Suomen Pankin toiminta kertomusvuonna	14
Rahapolitiikan valmistelu ja toteuttaminen.....	14
Rahoitusvakuus	15
Varallisuuden hallinta	16
Raha ja maksaminen	18
Muu toiminta	19
1.4 Pankkivaltuuston käsittelemiä asioita	20
Suomen Pankin tilinpäätös vuodelta 2024 ja tilintarkastus	20
Tuloksen ja taseen vahvistaminen ja tulosta koskevat toimenpiteet	22
Muita käsiteltyjä asioita	22
Osa 2. Finanssivalvonta kertomusvuonna.....	23
2.1 Finanssivalvonnan tehtävät, pankkivaltuuston asema ja Finanssivalvonnan hallinto	23
Finanssivalvonnan tehtävät ja pankkivaltuuston asema	23
Finanssivalvonnan hallinto	23
2.2 Finanssivalvonnan toiminta kertomusvuonna	24
Finanssivalvonnan vuoden 2024 tavoitteet ja niiden toteutuminen	25
Arvio valvonnan muutoksista ja valvontamaksuista 2025	28
2.3 Pankkivaltuuston käsittelemiä asioita ja esittämiä arvioita	28
Pankkivaltuuston arvio edellisestä kertomusvuodesta ja Finanssivalvonnan toimet sen johdosta	28
Muita käsiteltyjä asioita	32
Pankkivaltuuston arvio Finanssivalvonnan toiminnasta kertomusvuonna	32

Osa 3. Erityisteemat.....	34
Suomen Pankin valuuttavarantoa kasvatettiin varautumisen vahvistamiseksi	34
Suomen pankkisektorin riskinkestävyys pysynyt vahvana – epävakaaan toimintaympäristön riskit korostavat riittävien riskipuskurien merkitystä.....	42
Millaista uutta positiivinen luottotietorekisteri kertoo suomalaisten kotitalouksien velkaantumisesta?	45
Yhteenveto rahapolitiikan onnistumisesta inflaation hillitsemisessä	49
Liite 1. Suomen Pankin tilinpäätös vuodelta 2024	55

Alkusanat

Keskuspankin tärkein tehtävä on hintavakauden ylläpitäminen. Eurojärjestelmän tavoitteena on pitää vuonna 2021 uudistetun strategian mukaisesti euroalueen inflaatio 2 prosentissa keskipitkällä aikavälillä.

Vuoden 2024 alussa inflaatio oli edelleen hieman 2 prosentin tavoitetta nopeampaa. Euroalueella talouskasvu oli verikkaista ja hinta- ja palkkakehitys alkoi kokonaisuutena viitata entistä selvemmin siihen, että inflaatio hidastuu keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikka oli vielä rajoittavaa, ja työn tarjonnan kasvu hillitsi palkkapaineita.

Euroopan keskuspankki (EKP) aloitti koronlaskut kesäkuussa 2024 pidettyään sitä ennen keskeisen ohjauskoron eli talletuskoron 4 prosentissa edellisen vuoden syyskuusta lähtien. EKP laski vuoden 2024 aikana tätä rahapolitiikan kireyden säätelyyn käytettävää ohjauskorkoa neljä kertaa yhteensä yhdellä prosenttiyksiköllä eli 3,00 prosenttiin. EKP:n talletuskoron laskut välittyivät rahamarkkinoille nopeasti ja täysimääräisesti. Samalla kun rahapolitiikkaa kevennettiin laskemalla ohjauskorkoja, myös EKP:n taseen annettiin supistua.

Euroalueen inflaatio hidastui lähelle tavoitetta vuoden 2024 aikana. Inflaatio hidastui tammikuun 2,8 prosentista joulukuun 2,4 prosenttiin energian hintojen laskun, rahapolitiikan aiemman kiristämisen ja vaikean kysynnän vuoksi. Pitkät inflaatio-odotukset pysyivät lähellä EKP:n 2 prosentin inflaatiotavoitetta.

Taseen supistumisesta huolimatta osto-ohjelmilla ja luotto-operaatioilla luotu likviditeetti näkyy edelleen Suomen Pankin taseen vastattavaa-puolella keskuspankkitalletuksina. Eurojärjestelmä päättää liikepankkien keskuspankkitalletuksille maksettavan koron rahapoliittisin perustein. Korkojen muutokset vaikuttavat välittömästi Suomen Pankin korkokustannuksiin. Rahapoliittiset saatavat ovat sen sijaan pääosin kiinteäkorkoisia. Näin ollen talletuksille maksettavan koron nosto heikentää Suomen Pankin korkokatetta.

Tämän taseen rakenteellisen korkoriskin ja tarkasteluvuotta edeltävänä ajanjaksona toteutettujen ohjauskoron nostojen vuoksi Suomen Pankin vuoden 2024 toiminnallinen tulos oli negatiivinen. Suomen Pankin aikaisempina vuosina tekemät varaukset ovat kuitenkin riittävät kattamaan sekä vuoden 2024 että lähivuosien näköpiirissä olevat tappiot nykyisten korko-odotusten toteutuessa.

Tämä kertomus on Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 11 pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu pankkivaltuuston vuosittainen kertomus eduskunnalle. Kertomus perustuu osin Suomen Pankin vuosikertomukseen, Finanssivalvonnan toimintakertomukseen ja Finanssivalvonnan johtokunnan pankkivaltuustolle antamaan kertomukseen.

Pankkivaltuuston kertomus eduskunnalle vuodelta 2024 sisältää erilliset osat Suomen Pankin toiminnasta ja hallinnosta (osa 1) sekä Finanssivalvonnan toiminnasta ja hallinnosta (osa 2) kertomusvuoden kuluessa. Kertomuksen kolmas osa sisältää neljä erityisteemoihin keskittyvää Suomen Pankin asiantuntijoiden

valmistelemaa kirjoitusta. Kertomusta on edelliseen vuoteen verrattuna tiivistetty, jotta sen keskeiset osat tavoittaisivat lukijan entistä paremmin.

Kertomuksen tilastoluvut perustuvat maaliskuussa 2025 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Osa 1. Suomen Pankki kertomusvuonna

Tässä osassa kuvataan Suomen Pankin toimintaa sekä euroalueen rahapolitiikkaa ja sen toteutusta kertomusvuonna. Kuvauksen painopiste on pankkivaltuuston toiminnassa ja sen toiminnan kannalta keskeisissä asioissa. Yksityiskohtaisemmin Suomen Pankin toimintaa kertomusvuonna on kuvattu verkkojulkaisussa *Suomen Pankin vuosikertomus 2024*.¹

1.1 Suomen Pankin tehtävät, pankkivaltuuston asema ja kokoonpano sekä Suomen Pankin hallinto

Suomen Pankin tehtävät ja pankkivaltuuston asema

Suomen Pankki on julkisoikeudellinen laitos, joka toimii eduskunnan takuulla ja hoidossa. Suomen Pankin asema on määritelty perustuslaissa. Pankin toimintaa säätelevät Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntö sekä laki Suomen Pankista.

Kansallisena keskuspankkina ja osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää (EKPJ) Suomen Pankin ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintavakautta. Sen tehtävänä on osallistua rahapolitiikan valmisteluun ja toteuttaa EKP:n neuvoston määrittelemää rahapolitiikkaa. Suomen Pankin tehtävänä on myös edistää maksu- ja rahoitusjärjestelmän vakautta ja tehokkuutta sekä luoda edellytyksiä vakaalle talouskasvulle ja hyvälle työllisyydelle. Lisäksi Suomen Pankin tehtäviin kuuluvat operatiiviset keskuspankkitehtävät, kuten pankkien maksuliikkeen hoitaminen sekä käteisrahan saatavuudesta ja aitoudesta huolehtiminen. Suomen Pankki huolehtii myös EKP:n toiminnan kannalta tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta.

Suomen Pankkia valvoo eduskunnan valitsema yhdeksänjäseninen pankkivaltuusto. Pankkivaltuuston tehtävät jakautuvat kolmeen osa-alueeseen: valvontaan, keskeisiin hallintotehtäviin ja muihin tehtäviin. Pankkivaltuusto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen Suomen Pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä käsittelemistään tärkeimmistä asioista. Lisäksi pankkivaltuusto voi tarvittaessa antaa kertomuksia rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta Suomen Pankin toiminnasta.

Pankkivaltuuston kokoonpano kertomusvuonna

Pankkivaltuutettuina toimivat kertomusvuoden 2024 alkaessa seuraavat kansanedustajat:

Heikkinen, Janne

Kiuru, Krista

Kulmuni, Katri

¹ Ks. <https://vuosikertomus.suomenpankki.fi/>.

Lindtman, Antti

Marttinen, Matias

Puisto, Sakari

Reijonen, Minna

Vähämäki, Ville

Zyskowicz, Ben

Puheenjohtajana toimi *Antti Lindtman* ja varapuheenjohtajana *Matias Marttinen*. Työjaoston kolmantena jäsenenä toimi *Ville Vähämäki* ja lisäjäsenenä *Katri Kulmuni*.

Katri Kulmunin erottua tehtävästään uudeksi pankkivaltuutetuksi valittiin eduskunnan toimittamassa täydennysvaalissa 4.9.2024 *Annika Saarikko*. Saarikko valittiin Kulmunin tilalle työjaoston lisäjäseneksi pankkivaltuuston kokouksessa 5.9.2024.

Pankkivaltuuston sihteereinä toimivat kauppatieteiden tohtori *Kimmo Virolainen* (pois lukien ajanjakso 23.9.2023–30.1.2024) ja oikeustieteen maisteri *Anne Hedman*. Kimmo Virolaisen toimiessa vs. johtokunnan jäsenenä 23.9.2023–30.1.2024 hänen tilallaan pankkivaltuuston sihteerinä toimi kauppatieteiden maisteri *Mika Pösö*.

Pankkivaltuuston neuvonantajana toimi valtiotieteiden tohtori *Roope Uusitalo*.

Suomen Pankin hallinto

Suomen Pankkia johtaa johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja eli pankin pääjohtaja ja kaksi muuta jäsentä. Johtokunta huolehtii Suomen Pankille kuuluvien tehtävien hoitamisesta ja pankin hallinnosta, jollei laissa ole toisin säädetty. Suomen Pankissa on seuraavat osastot: rahapolitiikka- ja tutkimusosasto, rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto, markkinaoperaatiot-osasto, maksujärjestelmät-osasto, johdon sihteeristö, hallinto-osasto, tietohallinto-osasto ja sisäinen tarkastus. Suomen Pankin vision mukaan Suomen Pankki on vaikuttava ja arvostettu keskuspankki, joka ylläpitää hinta- ja rahoitusvakautta kaikissa olosuhteissa päämääränään kansalaisten hyvinvointi. Vuoden 2024 lopussa Suomen Pankissa työskenteli 375 henkilöä.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii *Olli Rehn* ja varapuheenjohtajana *Marja Nykänen*. Johtokunnan kolmas jäsen on *Tuomas Välimäki*.

Johtokunnan puheenjohtaja Olli Rehnin 12.7.2018 alkanut ensimmäinen seitsemän vuoden toimikausi päättyy 11.7.2025. Pankkivaltuusto päätti 18.10.2024 pitämässään kokouksessa ilmoittaa 12.7.2025 avoimeksi tulevan johtokunnan puheenjohtajan viran haettavaksi ja aloittaa hakumenettelyn. Hakumenettelyn

jälkeen pankkivaltuusto päätti 14.2.2025 esittää, että avoimena olevaan Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtajan virkaan nimitettäisiin Suomen Pankin nykyinen johtokunnan puheenjohtaja, filosofian tohtori (D.Phil.) Olli Rehn. Tasavallan presidentti Alexander Stubb nimitti 14.3.2025 Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtajan virkaan Olli Rehnin 12.7.2025 alkaen.

Johtokunnan sihteerinä toimii johdon sihteeristön osastopäällikkö *Elisa Newby*.

Johtokunnan työnjaon mukaisesti vastuualueet olivat seuraavat:

Johtokunnan puheenjohtaja Olli Rehn

- rahapolitiikan valmistelu
- kotimaan talouspoliittinen vaikuttaminen
- ulkoinen viestintä
- kansainväliset asiat
- sisäinen tarkastus

Johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen

- rahoitusmarkkinakysymykset
- makrovakauseräpolitiikka
- tilastot
- lakiasiat
- talous- ja henkilöstöhallinto
- turvallisuus- ja kiinteistöasiat
- sijoitustoiminnan ja rahapolitiikan riskien valvonta
- rahoitusvakauseräprosessi
- eläkerahaston johtoryhmän toiminta

Johtokunnan jäsen Tuomas Välimäki

- rahapolitiikan toimeenpano
- rahoitusvarallisuuden sijoittaminen
- maksujärjestelmät ja rahahuolto
- tietohallinto
- digitaalisen euron kehitys
- tutkimustoiminta ja nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

Johtokunnan puheenjohtaja Olli Rehn oli pankkivaltuuston hänelle myöntämällä virkavapaalla 23.9.2023–30.1.2024. Tuona aikana johtokunnan puheenjohtajan tehtävää hoiti johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen. Pankkivaltuuston päättämän johtokunnan jäsenten sijaisuusjärjestelyn mukaisesti Rehnin virkavapaan ajan vs. johtokunnan jäsenenä toimi johtokunnan neuvonantaja Kimmo Virolainen. Rehn nimitti Tuomas Välimäen sijaisekseen EKP:n neuvoston jäseneksi.

1.2 Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja toimintaympäristö

Rahapolitiikan tavoitteet ja työkalut

Euroopan keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKP:n neuvoston määritelmän mukaan tämä tarkoittaa, että kuluttajahintojen vuotuisen nousun tulisi olla keskimäärin 2 % keskipitkällä aikavälillä. Kunhan hintavakaus ei vaarannu, EKP voi toimillaan tukea myös muita EU:n talouspolitiikan tavoitteita, kuten tasapainoista talouskasvua, hyvää työllisyyskehitystä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.

Keskuspankki vaikuttaa rahapolitiikalla lyhyisiin markkinakorkoihin ja inflaatio-odotuksiin. Reaalikorko eli nimelliskoron ja odotetun inflaation erotus vaikuttaa yritysten investointipäätöksiin, kotitalouksien kulutuspäätöksiin ja kokonaistaloudelliseen kehitykseen.

Eurojärjestelmä toteuttaa rahapolitiikkaa ohjausjärjestelmällään, johon kuuluvat markkinaoperaatiot, maksuvalmiusjärjestelmä ja vähimmäisvarantovelvoitteet. Lisäksi vuosien 2007–2010 globaalin finanssikriisin jälkeen on käytetty epätavanomaisia keinoja, kuten arvopaperien osto-ohjelmia ja rahapolitiikkatoimia koskevaa ennakoivaa viestintää. Niiden tavoitteena on ollut rahapolitiikan keventäminen, pankkijärjestelmän likviditeetin turvaaminen, rahapolitiikan välittymismekanismien toiminnan varmistaminen ja rahoitusmarkkinoiden vakauden takaaminen.

Markkinaoperaatioilla on perinteisesti ollut keskeinen merkitys markkinakorkojen ohjaamisessa, liikepankkien käytössä olevan keskuspankkirahan eli likviditeetin hallinnassa ja rahapolitiikan mitoittamisesta viestimisessä. Likviditeettiä lisäävissä markkinaoperaatioissa vastapuolipankit voivat hakea luottoa vakuuksia vastaan, ja likviditeettiä vähentävissä operaatioissa ne voivat tehdä talletuksia keskuspankkiin.

Maksuvalmiusluotto on pankkien käytettävissä, mikäli ne haluavat lainata eurojärjestelmältä rahaa. Talletusmahdollisuutta käyttäessään pankit tekevät yön yli-talletuksia keskuspankkiin. Globaalin finanssikriisin jälkeen eurojärjestelmän yön yli-talletuskorosta on tullut keskeisin väline lyhyiden markkinakorkojen ohjaamisessa pankkijärjestelmän runsaan ylimääräisen likviditeetin takia.

Kaikki euroalueella sijaitsevat pankit ovat vähimmäisvarantovelvollisia, eli niiden tulee tallettaa velvoitteen määrittämä osa talletuskannastaan sijaintimaansa kansalliseen keskuspankkiin. Velvoitteen kokoa muuttamalla vaikutetaan keskuspankkirahan rakenteelliseen kysyntään: mitä suurempi velvoite, sitä enemmän vastapuolet tarvitsevat keskuspankkirahaa sen täyttääkseen.

Eurojärjestelmän arvopaperien osto-ohjelmat ovat globaalin finanssikriisin jälkeen täydentäneet korkopolitiikkaa erityisesti silloin, kun ohjauskorot ovat olleet nollassa tai negatiivisia. Osto-ohjelmissaan eurojärjestelmä on ostanut julkisen sektorin velkapapereita, pankkien katettuja joukkovelkakirjoja, omaisuusvakuudellisia arvopapereita ja yritysten velkapapereita.

Rahapolitiikan toimeenpanokehikkoa uudistettiin vuonna 2024. Toimeenpanoa sopeutetaan toimintaympäristöön, jossa pankkijärjestelmän likviditeetin runsas määrä on normalisoitumassa. EKP:n pankeille maksama talletuskorko ohjaa jatkossakin lyhyitä rahamarkkinakorkoja. Perusrahoitusoperaatioiden koron ja talletuskoron välistä eroa pienennettiin 0,50 prosenttiyksiköstä 0,15 prosenttiyksikköön. Viikoittaisten perusrahoitusoperaatioiden ja kolmen kuukauden mittaisten pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden lisäksi markkinaoperaatioita täydennetään tulevaisuudessa rakenteellisilla luotto-operaatioilla ja rakenteellisilla arvopaperiostoilla.

Ilmastoriskit on huomioitu eurojärjestelmän rahapolitiikan toteutuksessa osto-ohjelmien osalta jo vuoden 2022 lokakuusta lähtien. Eurojärjestelmän tavoitteena on asteittain pienentää rahapoliittisten yrityslainaomistusten hiilidioksidipäästöjä Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Osana toimeenpanokehikon uudistusta vuoden 2025 aikana tullaan käynnistämään suunnittelutyö ilmastonäkökohtien huomioimiseksi osto-ohjelmaomistusten lisäksi myös laajemmin rahapolitiikan toimeenpanossa, muun muassa rakenteellisen salkun suunnittelussa. Vuoden 2024 aikana valmistelutyö jatkui myös ilmastoriskien huomioimiseksi eurojärjestelmän vakuuskehikossa.

Makrotaloudellinen toimintaympäristö

Vuonna 2024 raha- ja talouspolitiikan ympäristöä määrittivät edelleen geopolittiset jännitteet. Venäjän laittoman hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa aiheutti merkittävää taloudellista ja poliittista epävarmuutta etenkin euroalueella, mutta myös maailmanlaajuisesti. Myös Lähi-idän tilanne säilyi monin tavoin vaarallisena.

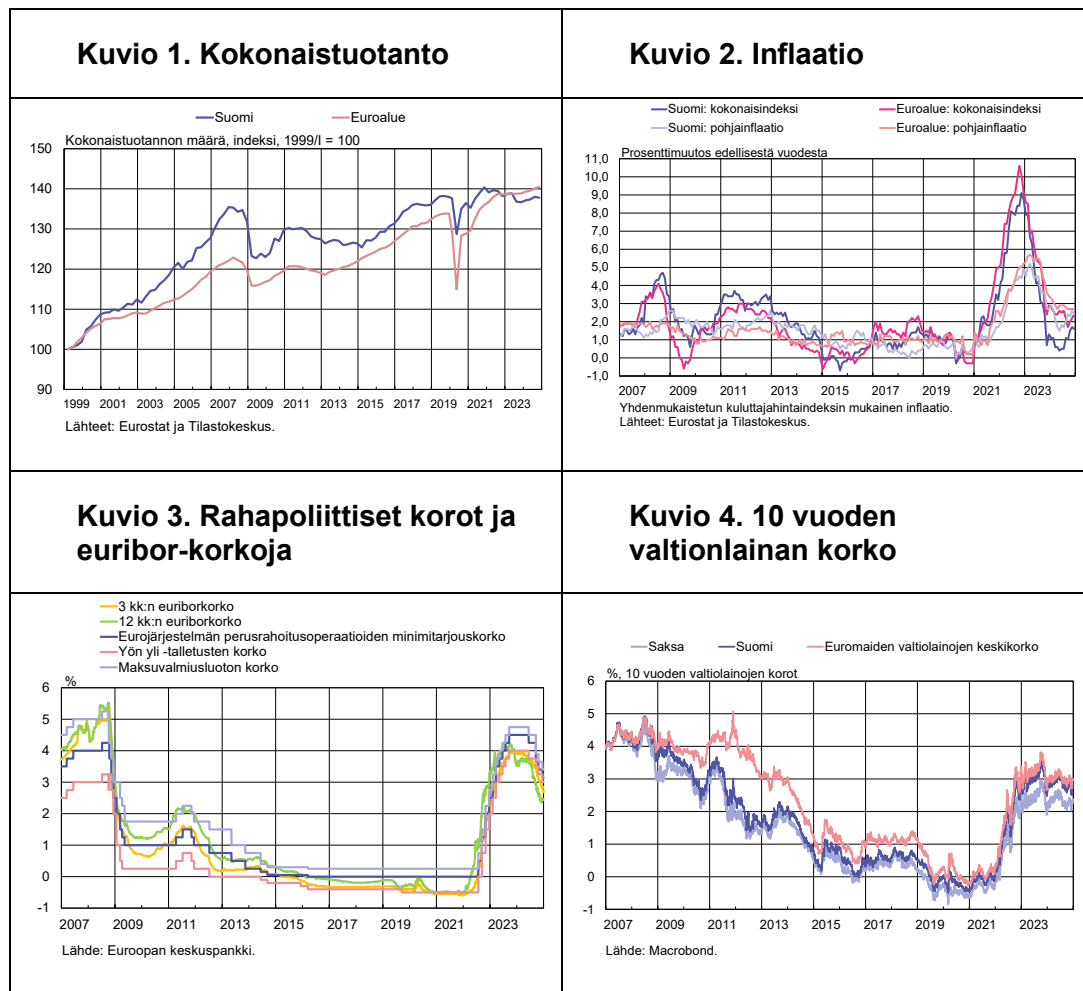
Euroalueen talouskasvu oli vuonna 2024 edelleen hidasta (kuvio 1). Teollisuustuotannon kehitys oli heikkoa kalliin energian ja vaisun kotimaisen kysynnän vuoksi. Vientinäkymiä vaikeuttivat geopolittiset riskit ja kansainvälisen talouden, etenkin Kiinan, heikko kehitys. Suomen bruttokansantuote supistui vuonna 2024 edellisvuodesta. Vaikka inflaation hidastuminen ja korkojen lasku osaltaan tukivat investointeja ja kulutusta, niissä ei vielä nähty parantumista. Yksityinen kulutus supistui heikon luottamuksen ja huonon työmarkkinakehityksen vuoksi. Myös yksityisten investointien kehitys jatkui Suomessa epäedullisena. Erityisesti asuinrakentaminen oli pahoissa vaikeuksissa.

Keskuspankkien toimet inflaation hillitsemiseksi vaikuttivat vuonna 2024 toivotusti. Inflaatiopaineiden hellittäessä lukuisat keskuspankit vähensivät asteittain rahapolitiikan rajoittavuutta. Euroalueen inflaation hidastumista tukivat energian hintojen lasku ja ruoan hinnan nousun pysähtyminen. Energian ja ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio oli vuoden 2024 ajan euroalueella kokonaisinflaatiota nopeampaa. Koko vuoden inflaatio oli 2,4 % ja pohjainflaatio 2,8 % (kuvio 2).

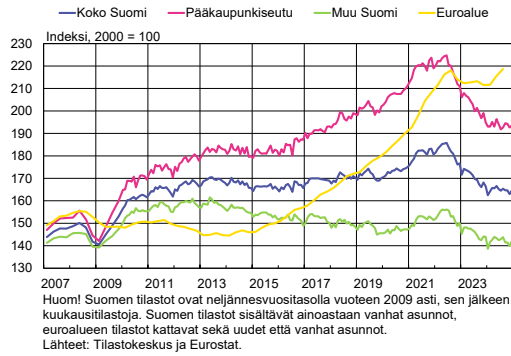
Euroopan keskuspankki (EKP) aloitti koronlaskut kesäkuussa 2024 ja laski vuoden aikana keskeistä ohjauskorkoaan eli talletuskorkoa neljä kertaa, yhteensä 1,0 prosenttiyksiköllä (kuvio 3). Erityisesti lyhyet markkinakorot, kuten euriborit, laskivat myös selvästi. 12 kuukauden euriborkorko laski yhden prosenttiyksikön ja päättyi

vuoden 2024 lopussa 2,5 prosenttiin. Saksan 10 vuoden valtionlainan korko oli korkeimmillaan toukokuun lopulla, lähellä 2,7 %:a, mutta päättyi loppuvuonna noin 2,4 prosenttiin (kuvio 4). Suomen kymmenen vuoden valtionlainojen korkoero Saksaan oli vuoden aikana vakaa ja jopa laski vuoden loppua kohti lähelle 0,4:ää prosenttiyksikköä.

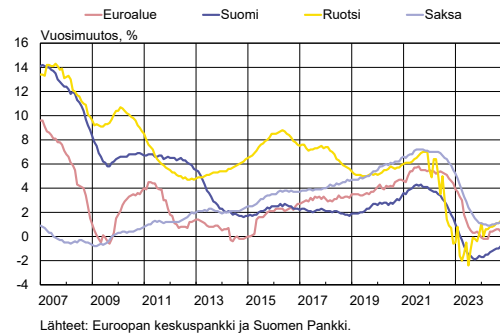
Asuntokauppojen määrät olivat Suomessa selvästi tavanomaista vähäisempiä vielä vuoden 2024 alkupuoliskolla, mutta asuntomarkkinat alkoivat asuntolainojen korkojen laskiessa piristyä asteittain vuoden loppua kohden ja asuntojen hintojen lasku tasaantui (kuviot 5–7). Vuonna 2024 vanhojen osakeasuntojen hinnat laskivat keskimäärin enää noin 3 % edellisvuodesta. Rahalaitosten myöntämien uusien yrityslainojen korot laskivat myös selvästi vuonna 2024, mutta lainojen kysyntä pysyi vaimeana (kuviot 8–10).

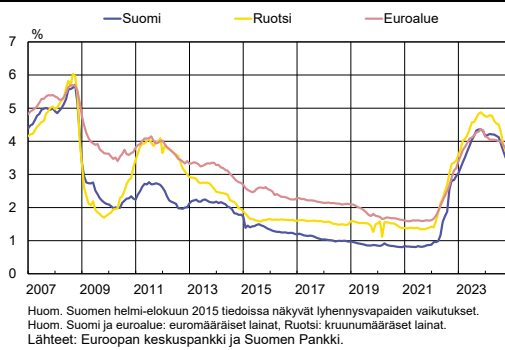
Kuvio 5. Asuntojen hinnat Suomessa ja euroalueella

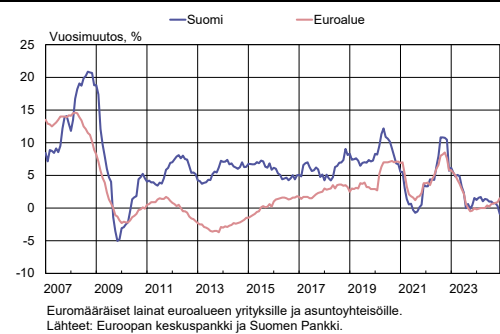
Kuvio 6. Asuntolainakannan vuotuinen muutos

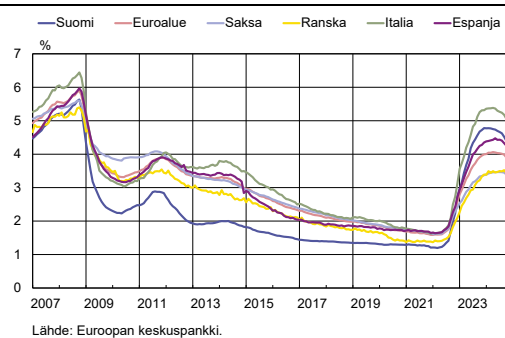
Kuvio 7. Uusien asuntolainojen korko

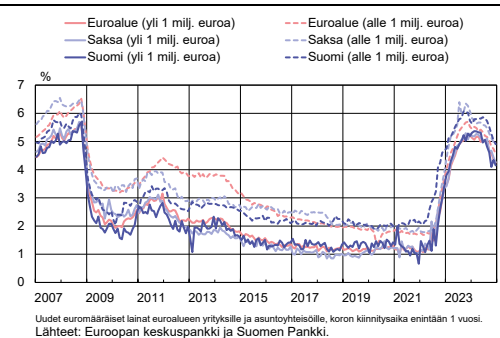
Kuvio 8. Yrityslainakannan vuotuinen muutos

Kuvio 9. Yrityslainakannan korko

Kuvio 10. Uusien yrityslainojen korko

Rahapolitiikan viritys vuonna 2024

Vuoden 2024 alussa inflaatio oli edelleen hieman 2 prosentin tavoitetta nopeampaa. Euroalueen talouskasvu oli verkkaista ja hinta- ja palkkakehitys alkoi kokonaisuutena viitata entistä selvemmin siihen, että inflaatio hidastuu keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikka oli vielä rajoittavaa, ja työn tarjonnan kasvu hillitsi palkkapaineita. EKP:n rahapoliittiset päätökset keskittyivät inflaation vakauttamiseen 2 prosentin keskipitkän aikavälin tavoitteeseen.

Euroopan keskuspankki aloitti koronlaskut kesäkuussa 2024 pidettyään sitä ennen keskeisen ohjauskoron eli talletuskoron 4 prosentissa edellisen vuoden syyskuusta lähtien. EKP laski vuoden 2024 aikana tätä rahapolitiikan kireyden säätelyyn käytettävää ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksiköllä neljä kertaa, kesä-, syys-, loka- ja joulukuussa, yhteensä siis yhdellä prosenttiyksiköllä eli 3,00 prosenttiin. Perusrahoitusoperaatioiden korko laski 4,50 prosentista 3,15 prosenttiin ja maksuvalmiusluoton korko 4,75 prosentista 3,40 prosenttiin. EKP:n talletuskoron laskut välittyivät rahamarkkinoille nopeasti ja täysimääräisesti. Samalla kun rahapolitiikkaa kevennettiin laskemalla ohjauskorkoja, myös EKP:n taseen annettiin supistua.

Euroalueen inflaatio hidastui lähelle tavoitetta vuoden 2024 aikana. Inflaatio hidastui tammikuun 2,8 prosentista joulukuun 2,4 prosenttiin energian hintojen laskun, rahapolitiikan aiemman kiristämisen ja vaimean kysynnän vuoksi. Pitkät inflaatio-odotukset pysyivät lähellä EKP:n 2 prosentin inflaatiotavoitetta.

EKP:n tase oli alkanut pienentyä vuonna 2023, ja pienentyminen jatkui vuoden 2024 aikana. Taseen annettiin pienentyä sekä osto-ohjelmien velkakirjojen erääntymisten että pidempiaikaisten kohdennettujen rahoitusoperaatioiden erääntymisten myötä. EKP ei kuitenkaan tehnyt aktiivista määrällistä kiristämistä, eli se ei myynyt osto-ohjelmien velkakirjoja ennen niiden erääntymistä.

Arvopaperiomistusten uudelleensijoituksia vähennettiin vuoden 2024 kuluessa edelleen aiemman päätöksen mukaisesti. Omaisuuserien osto-ohjelmassa uudelleensijoitukset loppuivat jo vuonna 2023. Koronapandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa erääntyvät pääomat sijoitettiin uudelleen täysimääräisesti vuoden 2024 ensimmäisen vuosipuoliskon ajan ja heinäkuusta alkaen omistusten annettiin vähentyä keskimäärin 7,5 mrd. eurolla kuukaudessa. Rahapoliittisten osto-ohjelmaomistusten uudelleensijoitukset loppuivat kokonaan vuoden lopussa.

Osto-ohjelmaomistusten erääntymisten lisäksi toinen tasetta erityisesti pienentävä tekijä oli kohdennettujen pitempiaikaisten TLTRO-luottojen erääntyminen vuoden 2024 kuluessa. Viimeisin TLTRO-operaatio järjestettiin vuonna 2021, ja se erääntyi 18. joulukuuta 2024. Pankit ovat maksaneet näitä luottoja myös ennenaikaisesti takaisin.

Eurojärjestelmätasolla pankkien kysyntä viikon mittaisessa perusrahoitusoperaatiossa ja kolmen kuukauden pidempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa kasvoi hieman vuoden loppua kohden. Pankkien

osallistuminen säännöllisiin operaatioihin oli kuitenkin suhteellisesti ja historiallisesti tarkasteltuna vähäistä. Eurojärjestelmän rahapolitiikan luotot vähenivät vuoden aikana yhteensä 410 mrd. eurosta 26 mrd. euroon. Dollarimääräisiä rahoitusoperaatioita järjestettiin vuoden aikana ennakoon ilmoitetun kalenterin mukaisesti viikoittain.

1.3 Suomen Pankin toiminta kertomusvuonna

Rahapolitiikan valmistelu ja toteuttaminen

Euroalueen rahapolitiikasta päättää EKP:n neuvosto. Sen muodostavat EKP:n johtokunnan kuusi jäsentä ja euroalueen kaikkien kansallisten keskuspankkien pääjohtajat, Suomen Pankista pääjohtaja Olli Rehn. Johtokunnan jäsen Tuomas Välimäki toimi neuvoston jäsenenä Rehnin virkavapaan aikana 30.1.2024 asti.

EKP:n neuvosto tekee ohjauskorkoja ja rahapolitiikan työkaluja, kuten arvopapereiden osto-ohjelmia, koskevat päätökset rahapoliittisissa kokouksissaan. Rahapolitiikka mitoitetaan tuoreimpien tietojen perusteella. Päätöksiä tukevat EKP:n ja eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimat analyysit ja ennusteet rahoitusmarkkinoiden ja euroalueen talouden kehityksestä. Kokouksia oli vuonna 2024 kahdeksan.

Suomen Pankki vastaa rahapolitiikan toteutuksesta Suomessa. Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuolet ovat suomalaisia luottolaitoksia ja pohjoismaisten pankkien Suomessa toimivia sivuliikkeitä. Ne pitävät keskuspankkitilejään Suomen Pankissa ja voivat osallistua operaatioihin Suomen Pankin välityksellä. Vastapuolten tulee olla rahoitusvalvonnan alaisia, rahoitusasemaltaan vakaita ja vähimmäisvarantovelvollisia. Lisäksi niiden tulee täyttää Suomen Pankin asettamat operatiiviset vaatimukset. Vuoden 2024 aikana Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuolien määrä säilyi muuttumattomana. Vuoden lopussa vastapuolia oli yhteensä 20.

Vuoden 2024 aikana Suomen Pankin vastapuolille myöntämien rahapoliittisten luottojen määrä väheni 3,7 mrd. eurosta noin 300 milj. euroon. Avoinna olevien luottojen määrä vuoden lopussa oli alhaisin sitten vuoden 2016 kesäkuun, jolloin luottojen määrä edellisen kerran oli alle 1 mrd. euroa. Avointen rahapoliittisten luottojen määrän väheneminen vuoden 2024 aikana johtui viimeisten kohdennettujen TLTRO-luottojen ennaikaisista takaisinmaksuista ja erääntymisistä. Viimeinen TLTRO-luotto erääntyi 18.12.2024.

Pankkien kysyntä viikoittaisissa perusrahoitusoperaatioissa, kolmen kuukauden mittaisissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa ja dollarimääräisissä luottooperaatioissa oli vuonna 2024 vähäistä sekä Suomen Pankissa että koko eurojärjestelmässä pankkijärjestelmän runsaiden ylimääräisten reservien vuoksi. Rahapoliittisten luottojen vähenemisen myötä myös Suomen Pankille pantattujen vakuuksien määrä pieneni edelleen. Suomen Pankin vastapuolet panttasivat

vakuuksia keskuspankille vuoden 2024 aikana yhteensä keskimäärin 15 mrd. euron arvosta, noin 40 % vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Koska avoimet luotto-operaatiot ja osto-ohjelmaomistukset pienenivät, myös vähimmäisvarantovelvollisten Suomen Pankkiin tekemien talletusten määrä pieneni vuoden aikana 115 mrd. eurosta 89 mrd. euroon. Suomen Pankin osuus koko eurojärjestelmän talletuksista pysyi suhteellisen vakaana, noin 3 prosentissa. Vastapuolten talletukset olivat lähes kokonaan yön yli -talletuksia, joille maksetaan eurojärjestelmän talletuskorkoa.

Vuonna 2024 rahapolitiikkaan liittyvät velkakirjaomistukset vähenivät Suomen Pankin taseessa 90 mrd. eurosta 82 mrd. euroon. Siitä APP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen määrä oli 56 mrd. euroa ja PEPP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen osuus 26 mrd. euroa. Syyskuun lopussa 2024 Suomen Pankki omisti 27,4 % Suomen valtion velkakirjoista. Suurimmillaan omistusosuus oli vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin Suomen Pankki omisti 41 % ja Euroopan keskuspankki noin 5 % kyseisistä velkakirjoista. Suomen julkisen sektorin arvopaperiomistusten riskeistä vastaa Suomen Pankki itse, mutta yksityisen sektorin osto-ohjelmien riskit on jaettu eurojärjestelmän keskuspankkien kesken. APP-ohjelmassa ostettujen yrityssektorin velkakirjojen kokonaismäärä Suomen Pankin taseessa oli vuoden 2024 lopussa 13,6 mrd. euroa ja katettujen velkakirjojen kokonaismäärä 9,1 mrd. euroa. Lisäksi PEPP-ohjelmassa on ostettu merkittävä määrä yrityssektorin velkakirjoja.

Rahoitusvakaus

Suomen Pankki seuraa ja analysoi rahoitusjärjestelmän systeemisistä riskejä ja osallistuu yhteistyössä Finanssivalvonnan ja valtiovarainministeriön kanssa makrovakaupolitiikan valmisteluun.

Suomessa markkinakorkojen muutokset välittyvät nopeasti lainakorkoihin. Korkojen laskun ja lainakannan hitaan kasvun vuoksi kotitalouksien velanhoitorasite alkoi pienentyä vuonna 2024. Kotitaloudet selvisivätkin lainojen hoidosta pääsääntöisesti hyvin. Hoitamattomien lainojen määrä alkoi kuitenkin kasvaa.

Yritysten konkurssit alkoivat lisääntyä vuonna 2021. Vuoden 2024 aikana konkurssiin menneiden yritysten määrä kasvoi nopeasti:

Rakennusalan yrityksillä ja kiinteistörahastoilla on edelleen ongelmia. Asuntoja on yhä runsaasti tarjolla, mikä vähentää tarvetta uusien asuntojen rakentamiseen. Vaisut asuntomarkkinat koettelivat erityisesti avoimia kiinteistösijoitusrahastoja, jotka joutuivat rajoittamaan tai keskeyttämään rahastosijoittajien lunastuksia näistä rahastoista.

Heikosta talouskehityksestä huolimatta pankkien luottotappiot vähenivät vuonna 2024. Rakennusalan yritysten tappiot eivät vaikuta pankkien tappioihin kovin paljoa, koska niiden osuus yrityslainoista on pieni. Pankkien vakavaraisuus parani vähäisten luottotappioiden ja hyvän korkokatteen ansiosta.

Varallisuuden hallinta

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus

Vuoden 2024 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 15,4 mrd. euroa. Rahoitusvarallisuus koostuu valuuttavarannosta, pitkäaikaisista sijoituksista ja kultavarannosta. Tähän rahoitusvarallisuuteen eivät kuulu eurojärjestelmän rahapolitiikkaan liittyvät erät, kuten velkakirjojen osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit.

Valuuttavarannon muodostavat suorat ja epäsuorat valuuttamääräiset korkosijoitukset sekä kansainvälisen valuuttarahaston erityisten nosto-oikeuksien määräiset erät (SDR, Special Drawing Rights). Loppuvuodesta 2024 Suomen Pankki päätti kasvattaa valuuttavarantoa noin 2 mrd. eurolla eli noin 9 mrd. euroon. Valuuttavarantoa kasvatettiin helmikuuhun 2025 asti ostamalla Yhdysvaltain dollareita, Englannin puntia ja Japanin jenejä.

Samalla Suomen Pankki myi noin 10 % kuntavarannostaan. Myyntien jälkeen Suomen Pankilla on kultaa noin 44 tonnia. Sen markkina-arvo oli vuoden 2024 lopussa noin 3,5 mrd. euroa. Valuuttavarannon mitoituksesta ja kullan myynnistä on erillinen artikkeli tämän kertomuksen liitteenä.

Suomen Pankki tekee myös pitkäaikaisia sijoituksia. Vuonna 2024 pitkäaikaiset sijoitukset koostuivat osake-, kiinteistö-, korko- ja käteissijoituksista. Pitkäaikaisen salkun koko oli vuoden lopussa yhteensä 3 488 milj. euroa. Sijoitukset on tehty kehittyneiden maiden indeksiä seuraaviin ja sekä vastuullisuus- että ilmastokysymykset huomioiviin passiivisiin ETF-rahastoihin. Kiinteistösijoitukset on hajautettu useaan suureen eurooppalaiseen kiinteistörahastoon.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotot kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta. Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto vuonna 2024 oli 14,5 % (585,8 milj. euroa).

Osuus eurojärjestelmän rahapoliittisista saatavista

Rahoitusvarallisuutta merkittävämpi osa Suomen Pankin varallisuudesta on rahapoliittisista syistä ostettuja velkakirjoja ja rahapolitiikan toimeenpanossa syntyneitä lainasaatavia pankeilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimet toteutetaan hajautetusti eri jäsenmaiden ja EKP:n kesken, ja niiden riskit ja tuotot jaetaan suurelta osin kansallisten keskuspankkien kesken. Suomen Pankin osuus eurojärjestelmän yhteisistä rahapoliittisista saatavista määräytyy ns. pääoma-avaimen mukaisesti. Kunkin maan pääoma-avain riippuu sen talouden suhteellisesta koosta. Vuoden 2024 lopussa Suomen Pankin osuus oli 1,816 %.

Rahapoliittisten osto-ohjelmien kautta eurojärjestelmän tase kasvoi voimakkaasti. Vuoden 2024 aikana osto-ohjelmien erääntyviä sijoituksia ei enää korvattu täysimääräisesti uusilla ostoilla. Eurojärjestelmän rahapoliittisten saatavien määrä

pieneni vuonna 2024 noin 880 mrd. eurolla ja oli vuoden 2024 lopussa noin 4 300 mrd. euroa.

Suomen Pankin osuus rahapoliittisista saatavista pieneni vuoden 2024 aikana 13 mrd. eurolla ja oli vuoden lopussa noin 72 mrd. euroa.

Taulukossa 1 esitettyjen saatavien lisäksi Suomen Pankin taseessa oli 27 mrd. euron suuruinen eurojärjestelmän sisäinen saatava, joka koostui pääosin T2-erästä. Suomen Pankin taseen loppusumma oli vuoden 2024 lopussa 130 mrd. euroa.

Taulukko 1.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ja osuus rahapoliittisista saatavista	31.12.2024 Milj. euroa	31.12.2023 Milj. euroa
Rahoitusvarallisuus	15 446	13 421
Kulta	3 532	2 945
Valuuttavaranto	8 488	6 923
Eurokorkosijoitukset	-62	0
Pitkäaikaiset sijoitukset	3 488	3 553
Pitkäaikaiset korkosijoitukset	494	493
Osakerahastosijoitukset	1 330	1 281
Kiinteistörahastosijoitukset	162	172
Käteinen	1 503	1 607
Osuus rahapoliittisista saatavista	72 499	85 674
Rahoitusoperaatiot	622	7 476
Kohdennetut luotto-operaatiot ¹	0	7 147
Muut rahoitusoperaatiot ¹	622	328
Omaisuserien osto-ohjelman velkakirjat	45 901	50 537
Suomen valtionlainat ja valtiosidonnaiset lainat	32 300	35 208
Yhteiseurooppalaisten instituutioiden lainat ¹	4 138	4 651
Katetut lainat ¹	4 225	4 776
Yrityslainat	5 238	5 902
Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman velkakirjat	25 957	27 627
Arvopaperimarkkinaohjelma ¹	19	35
Yhteensä	87 945	99 095

Riskienhallinta

Rahapolitiikan toteuttaminen sekä rahoitusjärjestelmän vakauden ja toimivuuden turvaaminen ovat keskuspankin ydintehtäviä. Tehtävän toteuttamiseen sisältyy riskejä, joista voi aiheutua tappioita. Suomen Pankki on varautunut riskeihin huolehtimalla taseen vahvuudesta eli kartuttamalla varauksia ja omia pääomia sekä hajauttamalla sijoituksia.

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. Markkinariskit ovat esimerkiksi valuuttakurssien, korkojen ja osakehintojen epäsuotuisia muutoksia. Suomen Pankki sijoittaa osan rahoitusvarallisuudestaan kansainvälisille osake- ja kiinteistömarkkinoille. Sijoitukset tehdään rahastojen kautta, ja ne hajauttavat taseen muita riskejä.

Suomen Pankin taseessa on rakenteellinen korkoriski. Eurojärjestelmä päättää liikepankkien keskuspankkitalletuksille maksettavan korkotason rahapoliittisin perustein. Korkopäätös vaikuttaa välittömästi Suomen Pankin korkokustannuksiin. Rahapoliittiset saatavat ovat sen sijaan pääosin kiinteäkorkoisia. Näin ollen talletuksille maksettavan koron nosto heikentää Suomen Pankin korkokatetta.

Rahapolitiikan toteutukseen liittyvät ostot on viime vuosina tehty heikkotuottoisiin kiinteäkorkoisiin velkakirjoihin. Vuoden 2022 toisella puoliskolla eurojärjestelmän ohjauskorot lähtivät nousuun, ja nousu jatkui vuonna 2023. Tällöin myös keskuspankkitalletuksille maksettava korko nousi, millä oli suuri negatiivinen vaikutus Suomen Pankin korkokatteeseen.

Suomen Pankin toiminnallinen tulos on negatiivisen korkokatteen vuoksi edelleen tappiollinen. Korkojen lasku pienentää toiminnallista tappiota, mutta odotusten mukaisella korkotasolla tulos on tappiollinen myös vuonna 2025.

Taseen rakenteellinen korkoriski pienenee rahapoliittisista syistä ostettujen kiinteäkorkoisten velkainstrumenttien erääntyessä. Erääntyvien velkakirjojen uudelleen sijoittaminen ylläpitää omalta osaltaan rakenteellista korkoriskiä.

Raha ja maksaminen

Käteinen

Suomen Pankki vastaa eurokäteisen liikkeeseenlaskusta Suomessa ja varmistaa yhdessä muiden rahahuollon osapuolten kanssa setelien saatavuuden, aitouden ja kuntoisuuden. Suomen Pankki katsoi keväällä 2024 valtiovarainministeriölle antamassaan peruspankkipalveluita koskevassa lausunnossa, että EU:n käteisasetusneuvotteluiden lisäksi pitäisi ryhtyä valmistelemaan toimia, jotta etenkin käteisen saatavuus varmistuisi myös kansallisesti ennen kuin palvelut supistuvat käteisen käyttämisen kannalta riittämättömiksi.

Digitaalinen keskuspankkiraha

Käteistä täydentävän digieuron ydintavoitteena on tukea keskuspankkirahan asemaa rahajärjestelmän ankkurina, vahvistaa Euroopan strategista riippumattomuutta sekä edistää kilpailua ja maksamisen tehokkuutta euroalueella. Päätöstä digieuron liikkeeseenlaskusta ei ole tehty.

Maksu- ja selvitysjärjestelmät

Suomen Pankki toimii eurojärjestelmän tarjoamien keskuspankkirahaan perustuvien TARGET-palveluiden kansallisena palvelukeskuksena Suomessa ja pohjoismaissa toimiville luottolaitoksille ja muille rahoitusalan toimijoille.

TARGET-järjestelmissä selvitetään muun muassa rahapolitiikan operaatiot, pikamaksut ja arvopaperikaupat keskuspankkirahalla. TARGET-palvelut, joihin kuuluvat T2-likviditeetinhallinta ja maksuliikenne, TIPS-pikamaksut sekä T2S-arvopaperiselvitys, toimivat ilman merkittäviä häiriöitä vuonna 2024.

Suomen Pankilla oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 51 TARGET-osallistujaa Suomesta ja Pohjoismaista. Pankkien välisiä katesiirtoja ja muita maksuja Suomen Pankin osajärjestelmässä selvitettiin vuonna 2024 päivittäin noin 72,6 mrd. euron arvosta.

Muu toiminta

Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa

Suomen Pankki tarjoaa ajankohtaista, riippumatonta analyysiä ja asiantuntemusta suomalaisen yhteiskunnan käyttöön. Se osallistuu kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun johtokunnan jäsenten puheenvuoroissa, tilaisuuksissa, julkaisuissa ja lausunnoissa. Kannanotot perustuvat Suomen Pankille laissa ja EU:n perussopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin sekä sen itsenäiseen asemaan.

Suomen Pankin kannanottojen pääteemat kotimaisessa talouspolitiikassa vuonna 2024 olivat kustannuskilpailukyvyn kehitys, työmarkkinoiden tilannekuva, julkisen talouden kestävyys ja tuottavuuskehityksen vahvistaminen. Suomen Pankin analyysien perusteella Suomen kustannuskilpailukyky heikkeni selvästi finanssikriisin jälkeen, vahvistui sitten vuoteen 2017 asti ja on sittemmin pysynyt suhteellisen vakaana. Kustannuskilpailukykyä on tukenut maltillinen työn hinnan kehitys pikemminkin kuin hyvä tuottavuuskehitys. Kestävä kustannuskilpailukyvyn kohentuminen edellyttää kuitenkin työn tuottavuuden paranemista suhteessa kilpailijamaihin.

Suomen Pankin julkisen talouden arvion mukaan julkisen velkasuhteen taittaminen vaatii julkista taloutta tasapainottavia toimia vielä pitkään. EU:n uudet finanssipolitiikan säännöt antavat työlle hyvät puitteet. Huomattavaa epävarmuutta liittyy kuitenkin siihen, miten Suomen uuden finanssipolitiikan kehikon mukainen keskipitkän aikavälin suunnitelma toteutuu. Suomen Pankin ennusteen pohjalta tehty velkadynamiikkalaskelma osoittaa, että 4,5 mrd. euron lisäsopeutus seuraavien seitsemän vuoden aikana riittäisi pysäyttämään velkasuhteen kasvun keskipitkällä aikavälillä.

Suomen ja Euroopan hidas talouskasvu ja tuottavuuskehitys olivat laajasti esillä julkisessa keskustelussa vuonna 2024. Suomen Pankki osallistui keskusteluun

painottaen inhimillistä pääomaa ja siihen nojaavaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä innovaatioiden laajamittaista käyttöönottoa. Osana tätä kokonaisuutta Suomen Pankki tuki asiantuntijapanoksella pääministeri Petteri Orpon asettaman Kasvuriihi-hankkeen työtä.

Tutkimus

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2024 tutkimustyötä, joka tukee monin tavoin rahapolitiikan ja keskuspankin muiden politiikkalohkojen valmistelua. Se myös lisää Suomen Pankin vaikuttavuutta ja kiinnostavuutta kotimaisena ja kansainvälisenä yhteistyökumppanina. Vuonna 2024 Suomen Pankin tutkimukset käsittelivät muun muassa inflaation ennustamista, pankkien stressitestejä, euroalueen valtionlainojen korkoja, yritysten tuottavuutta, pakotteiden vaikutuksia sekä maailmankaupan ja -talouden fragmentaatiota

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT) analysoi keskeisten euroalueen ulkopuolisten talouksien makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitystä. Sen painopistealueita ovat Yhdysvaltojen, Kiinan ja Venäjän lisäksi esimerkiksi kansainvälinen kauppa ja raaka-ainemarkkinat. Keskeisenä tutkimusaiheena oli vuonna 2024 maailmantalouden irtikytkennät.

Tilastointi

Tilastojen laatiminen on yksi Suomen Pankin lakisääteisistä tehtävistä. Suomen Pankki laatii itse rahalaitoksia, sijoitusrahastoja, arvopapereita ja maksuliikettä koskevat tilastot.

Itse keräämiensä tilastojen lisäksi Suomen Pankki käynnisti yhdessä Tilastokeskuksen kanssa Suomen tietojen keruun osana Euroopan keskuspankin varallisuustutkimuksen viidettä kierrosta. Varallisuustutkimus valmistui maaliskuussa 2025, ja se tarjoaa tärkeää tietoa kotitalouksien varallisuudesta, veloista ja kulutuksesta.

1.4 Pankkivaltuuston käsittelemiä asioita

Suomen Pankin tilinpäätös vuodelta 2024 ja tilintarkastus

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11 §:n mukaisesti tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Pankkivaltuusto käsitteli 13.12.2024 kokouksessaan tilinpäätöksen laatimisperusteita. Johtokunnan esityksen perusteella pankkivaltuusto päätti, että valuuttakurssivarausta kartutetaan valuuttakurssivoittojen ja arvostustappioiden nettomäärällä (syyskuun lopun tilanteessa 18,9 milj. euroa) ja arvopapereiden hintaerovarausta puretaan rahoitusvarallisuuden arvopapereiden myyntitulosten ja arvostustappioiden nettomäärällä (syyskuun lopun tilanteessa 2,6 milj. euroa).

Lisäksi valuuttakurssivarausta kartutetaan vuoden loppuun mennessä realisoituneilla kullan myyntivoitoilla. Yleisvaraus, jota on jäljellä 785,7 milj. euroa, puretaan kokonaan realisoituneen korkoriskin aiheuttaman tappion kattamiseksi. Lisäksi reaaliarvovarausta puretaan sen verran kuin nollatulokseen pääseminen edellyttää (syyskuun lopun tilanteen perusteella 202,3 milj. euroa). Tilinpäätöksessä tehdään 10 milj. euron eläkerahastomaksu, jolloin eläkevastuusta olisi katettu 101,4 %.

Suomen Pankin taseen loppusumma vuodelta 2024 on 130 170 milj. euroa ja tulos varausten purkamisen jälkeen nolla euroa. Pankin toiminnallinen tulos on -1 027 milj. euroa, ja se on katettu purkamalla jäljellä ollut yleisvaraus kokonaan ja 241 milj. euroa reaaliarvovaraksesta. Kertomusvuoden tilinpäätös on esitelty yksityiskohtaisesti tämän kertomuksen liitteessä.

Suomen Pankin tilintarkastajat

Eduskunta toimitti Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varajäsentensä vaalin 13.9.2023, josta alkaen tilintarkastajina ja heidän henkilökohtaisina varajäseninään ovat toimineet seuraavat henkilöt:

Markku Eestilä, kansanedustaja

varajäsen *Milla Lahdenperä*, kansanedustaja

Veijo Niemi, kansanedustaja

varajäsen *Sami Savio*, kansanedustaja

Tuula Haatainen, kansanedustaja

varajäsen *Eemeli Peltonen*, kansanedustaja

Tiina Lind, KHT, JHT

varajäsen *Eeva Koivula*, KHT, JHT

Juha Kerimaa, KHT

varajäsen *Emma Lukkarinen*, KHT

Vuonna 2024 tilintarkastajien puheenjohtajana toimi kansanedustaja *Veijo Niemi*. Sihteerinä toimi KHT, JHT *Tiina Lind*.

Kertomusvuoden 2024 tilintarkastus

Tilintarkastajat kansanedustaja *Veijo Niemi*, kansanedustaja *Markku Eestilä*, kansanedustaja *Tuula Haatainen*, KHT *Juha Kerimaa* ja KHT, JHT *Tiina Lind* suorittivat 5.–7.3.2025 Suomen Pankin tilinpäätöksen, kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2024.

KHT-yhteisö KPMG Oy Ab suoritti Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 27 mukaisen pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksen, josta laadittuun raporttiin tilintarkastajat perehtyivät.

Tuloksen ja taseen vahvistaminen ja tulosta koskevat toimenpiteet

Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 21 §:n mukaan Suomen Pankin voitosta käytetään puolet vararahaston kartuttamiseen ja muu osa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin. Lain mukaan pankkivaltuusto voi kuitenkin päättää voiton käyttämisestä toisin, jos se pankin taloudellisen aseman tai vararahaston suuruuden vuoksi on perusteltua.

Pankkivaltuusto vahvisti tilintarkastajien lausunnon mukaisesti kokouksessaan 28.3.2025 Suomen Pankin tuloslaskelman ja taseen vuodelta 2024 sekä päätti tilikauden 2024 tulosta koskevaksi toimenpiteeksi, että tilikaudelta 2024 ei jaeta voittoja.

Muita käsiteltyjä asioita

Pankkivaltuuston keskeisistä työskentelytavoista yhden muodostavat Suomen Pankin johtokunnan kanssa käydyt keskustelut maailmantalouden, euroalueen ja Suomen taloudellisesta kehityksestä, EKP:n rahapolitiikasta, euroalueen rahoitusjärjestelmästä sekä muista talous- ja rahapolitiikkaa ja rahoitussektoria koskevista ajankohtaisista asioista.

Kertomusvuoden kokouksissa käsiteltiin useaan otteeseen EKP:n rahapolitiikkaan liittyviä päätöksiä ja niiden vaikutuksia. Huomion kohteena olivat erityisesti ohjauskorkojen alentamispäätökset ja rahapoliittisten osto-ohjelmaomistusten uudelleensijoitusten päättymisen.

Pankkivaltuusto teki matkan Frankfurtiin 11.–12.4.2024. Matkan aikana delegaatio tapasi EKP:n johtokunnan jäseniä sekä EKP:n pankkivalvonnan ja Euroopan järjestelmäriskikomitean johdon edustajia. Keskustelujen aiheina tapaamisissa olivat muiden muassa euroalueen talouden näkymät ja EKP:n rahapolitiikka, digitaalinen euro, euroalueen pankkisektorin tila sekä Euroopan rahoitussektorin sääntelyn ajankohtaiset kysymykset.

Osa 2. Finanssivalvonta kertomusvuonna

Tässä osassa kuvataan Finanssivalvonnan toimintaa kertomusvuonna ja EU:n finanssivalvontaa. Kuvauksen painopiste on pankkivaltuuston toiminnassa ja sen toiminnan kannalta keskeisissä asioissa. Yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan toimintaa kertomusvuonna on kuvattu julkaisuissa *Toimintakertomus 2024* ja *Johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle Finanssivalvonnan toiminnasta 2024*. Nämä kertomukset ovat luettavissa Finanssivalvonnan verkkosivuilta.

2.1 Finanssivalvonnan tehtävät, pankkivaltuuston asema ja Finanssivalvonnan hallinto

Finanssivalvonnan tehtävät ja pankkivaltuuston asema

Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, mutta on päätöksenteossaan itsenäinen. Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lisäksi tehtäviin kuuluu edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla ja yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Pankkivaltuusto vastaa Finanssivalvonnan toiminnan yleisen tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden valvonnasta. Tarkoituksenmukaisuuden valvonnassa pankkivaltuusto arvioi, miten toiminnalle laissa säädetty tavoite on toteutunut. Toiminnan yleisen tehokkuuden valvonnassa pankkivaltuusto seuraa erityisesti henkilöstömäärän ja talousarvion yleistä kehitystä suhteessa tehtäviin ja lainsäädännön tai markkinoiden kehityksestä johtuviin muutoksiin.

Pankkivaltuuston tehtävänä on nimittää Finanssivalvonnan johtokunta ja johtokunnan esityksestä johtaja. Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 10 §:n mukaan Finanssivalvonnan johtokunta antaa pankkivaltuustolle vähintään kerran vuodessa kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Tähän sisältyy arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään ja odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä.

Finanssivalvonnan hallinto

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta. Johtokunta asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 3 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiselle ja Finanssivalvonnan toiminnalle, päättää Finanssivalvonnan toimintalinjoista sekä ohjaa ja valvoo näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Johtokunnan finanssimarkkinoiden valvontaa koskevia tehtäviä ovat muun muassa hallinnollisista seuraamuksista päättäminen ja makrovakausriskien käyttöä koskevien päätösten tekeminen. Lisäksi johtokunta käsittelee Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion ja alistaa sen Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi.

Vuonna 2024 Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenenä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninään toimivat seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja

Marja Nykänen, Suomen Pankin johtokunnan varapuheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Pauli Kariniemi, osastopäällikkö, ylijohtaja, valtiovarainministeriö

Muut jäsenet

Liisa Siika-aho, osastopäällikkö, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Lasse Heiniö, filosofian kandidaatti, vakuutusmatematiikko (SHV)

Leena Kallasvuo, kauppatieteiden maisteri

Martti Hetemäki, valtiotieteen tohtori, työelämäprofessori, Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto

Varajäsenet

Marja Nykäsen varajäsenenä toimi osastopäällikkö *Katja Taipalus*. Pauli Kariniemen varajäsenenä toimi lainsäädäntöneuvos *Paula Kirppu*. Liisa Siika-ahon varajäsenenä toimi johtaja *Jaana Rissanen*.

Finanssivalvonnan johtajana toimi oikeustieteen tohtori *Tero Kurenmaa*.

Johtokunnan sihteerinä toimi johtava juristi *Pirjo Kyyrönen* 29.2.2024 saakka ja johtava juristi *Merja Lehtimäki* 1.3.2024 alkaen.

Vuoden 2024 lopussa Finanssivalvonnassa työskenteli 257 henkilöä.

2.2 Finanssivalvonnan toiminta kertomusvuonna

Finanssivalvonnan johtokunta on antanut kertomuksensa Finanssivalvonnan toiminnasta vuodelta 2024 pankkivaltuustolle. Kertomuksessa kuvataan finanssimarkkinoiden tilaa, Finanssivalvonnan strategiaa vuosille 2023–2025, Finanssivalvonnan strategisten teemojen toteutumista ja valvontatoimenpiteitä vuonna 2024 sekä Finanssivalvonnan riskienhallintaa. Lisäksi kerrotaan finanssimarkkinoilla toimivien vuotuisesta kuulemisesta ja siitä, kuinka Finanssivalvonta on toiminnassaan ottanut huomioon pankkivaltuuston vuodelta 2023 antamassa kertomuksessa esittämät kehotukset. Finanssivalvonnan johtokunnan kertomuksen lopussa esitetään arvio valvonnan muutoksista ja valvontamaksuista vuonna 2025. Johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle on luettavissa kokonaisuudessaan Finanssivalvonnan verkkosivuilta.

Johtokunnan kertomuksessa vuodelta 2024 todetaan, että suhdannekehitys ja geopoliittisten jännitteiden lisääntyminen heikensivät Suomen finanssisektorin toimintaympäristöä ja pitivät riskit suurina. Finanssisektorin vahva vakavaraisuus suojasi kuitenkin heikkenevän toimintaympäristön tuomilta riskeiltä. Asuntokaupan piristymisestä huolimatta asuntomarkkinoiden, rakennusalan ja kiinteistösjoiitusmarkkinan tilanne on säilynyt heikkona, mikä on kasvattanut myös finanssisektorin luotto-, sijoitus- ja likviditeettiriskejä sekä haastanut sijoituskohteiden arvonmäärittäystä. Korkojen lasku ja odotukset keskuspankkien tulevista ohjaukskorkojen laskusta ovat tukeneet pörssikursseja ja siten muun muassa vakuutusyhtiöiden sijoitustuottoja. Rahoitusmarkkinoiden tunnelma on kuitenkin ollut altis nopeille muutoksille negatiivisten uutisten takia, ja epävarmuus pitää Suomen finanssisektorin riskit suurina. Lisäksi toimijoita haastavat pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastonmuutoksen vaikutukset, demografiset muutokset, digitalisaatio ja uudet teknologiat (esimerkiksi pilvipalvelut ja tekoäly).

Pankkisektorin vakavaraisuus säilyi kertomusvuonna vahvana ja liikevaihto kasvoi edelleen korkokatteen kasvun vetämänä. Korkokatteen kasvu kuitenkin hiipui ja korkokate alkoi pienentyä korkojen laskun vuoksi loppuvuodesta. Järjestämättömät luotot pysyivät edelleen vähäisinä ja Euroopan pienimpien joukossa, vaikka ne hienoisesti kasvoivatkin. Pankkisektorin likviditeettitilanne ja maksuvalmiusasema pysyivät vahvoina. Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus heikkeni, mutta säilyi hyvällä tasolla. Työeläkesektorin vakavaraisuus vahvistui vuoden takaisesta positiivisten sijoitustuottojen ansiosta.

Finanssivalvonnan vuoden 2024 tavoitteet ja niiden toteutuminen

Finanssivalvonnan vuosia 2023–2025 koskevan strategian tavoitteet on jaoteltu neljän teeman ympärille:

- ennakoiva ja ennakoitava valvonta
- joustava ja muutoskykyinen organisaatio
- digitalisaatiota hyödyntävä toiminta
- asiantuntijuutta tukeva johtaminen.

Vuonna 2024 Finanssivalvonnan painopisteet valvonnassa liittyivät epävakaan toimintaympäristön operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin, pitkäaikaisiin trendeihin toimintaympäristössä sekä valvottavien hallinnon luotettavuuteen. Operatiivisten riskien osalta Finanssivalvonta korosti muun muassa pakotteiden valvontaa, varautumista ja jatkuvuuden hallintaa. Taloudellisina riskeinä valvonnassa painottuivat pääomamarkkinoiden herkkyys, epälikvidien kohteiden arvostus, luottoriskien kasvu ja likviditeetin hallinnan haasteet. Luotettavan hallinnon valvonnassa Finanssivalvonta painotti hallinto- ja ohjausjärjestelmiä, ulkoistamisen riskejä ja hallintaa sekä datan laatua. Toimintaympäristön pitkäaikaisista trendeistä Finanssivalvonta korosti ESG-riskkejä (environment, social, governance), ICT- ja kyberriskien kasvua, finanssialan digitalisoitumista sekä sääntelyn lisääntymistä ja muuttumista. Strategian 2023–2025 mukaisten teemojen toteuttaminen edistyi suurimmaksi osaksi suunnitelman mukaisesti.

Finanssivalvonnan vuoden 2024 valvontatoimenpiteitä

Finanssivalvonta toteutti vuonna 2024 valvontaa määritettyjen valvonnan painopisteiden mukaisesti. Nämä liittyivät epävakaan toimintaympäristön operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin, pitkäaikaisiin trendeihin sekä valvottavien hallinnon luotettavuuteen.

Makrovakaustoimet vahvistivat rahoitusjärjestelmän häiriönsietokykyä rakenteellisten riskien varalle. Finanssivalvonnan johtokunta tekee päätökset makrovakaussäätöjen käytöstä Suomessa. Vuoden 2024 kesäkuussa Finanssivalvonta päätti säilyttää muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimukset ennallaan. Rakenteelliset lisäpääomavaatimukset tulivat kokonaisuudessaan voimaan ja nostivat suomalaisten pankkien makrovakaussäätöjen kokonaismäärän tasolle, jonka Finanssivalvonta arvioi riittäväksi. Finanssivalvonta arvioi neljännesvuosittain sekä tarvetta asettaa muuttuva lisäpääomavaatimus luottolaitoksille että tarvetta kiristää kotitalouksien asuntoluotonottoa rajoittavaa enimmäisluototussuhdetta eli lainakattoa. Markkina- ja suhdannekehitys ei osoittanut tarvetta vaatimusten kiristämiseen kertaakaan kertomusvuoden aikana.

Kuluttajaluottoja myöntävät yritykset siirtyivät Finanssivalvonnan valvottaviksi vuonna 2023, kun laki luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien rekisteröinnistä ja säännökset maksukyvyttömyysriskien hallinnasta kuluttajaluotonannossa tulivat voimaan. Uusia valvottavia koskevat selvitykset ja arviot toimijoiden rekisteröintiedellytysten täyttymisestä, asiakkaansuojaa koskevista menettelytavoista sekä maksukyvyttömyysriskien hallinnasta valmistuivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Finanssivalvonta korosti kertomusvuonna pankkien valvonnassa luotto- ja likviditeettiriskien hallintaa, uuden korko-riskisäätelyn noudattamista sekä luotettavan hallinnon kysymyksiä taloudellisen toimintaympäristön muutosten vuoksi. Finanssivalvonta selvitti suorassa valvonnassaan olevilta pankeilta, missä määrin ne noudattavat kiinteistövakuuksien arvostuskäytännöistä annettua sääntelyä ja miten ne hallinnoivat taloyhtiölainoihin liittyviä luottoriskejä. Finanssivalvonta arvioi myös sitä, miten pankit noudattavat Euroopan pankkiviranomaisen päivitettyä korkoriskisäätelyä.

Vallitsevassa turvallisuustilanteessa Finanssivalvonta kiinnitti erityistä huomiota finanssisektorin tarjoamien palveluiden operatiiviseen toimintaan ja niiden toimintavarmuuteen. Finanssisektoriin kohdistui palvelunestohyökkäyksiä, ja maksamiseen liittyvät petokset ja kryptosijoitushuijaukset lisääntyivät myös vuonna 2024. Vuoden aikana valmistauduttiin finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä annetun asetuksen soveltamisen alkamiseen tammikuussa 2025.

Vakuutussektorin valvonnassa painopisteinä olivat muun muassa valvottavien hallintojärjestelmän toimivuus ja luotettavuus, kvantitatiiviset riskit sekä kiinteistöriskit sijoitustoiminnassa. Myös asiakkaansuojaan liittyvät vakuutustarpeen

selvittäminen ja valvottavien hallitusten rooli menettelytapakysymyksissä painottuivat valvonnassa.

Pääomamarkkinoiden valvonnassa Finanssivalvonnalle kevään 2024 aikana tarkastettavaksi toimitettujen listalleottoesitteiden laatu oli aiempaa heikompi. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien valvonnan havaintojen määrä lisääntyi. Pääomamarkkinoiden valvonnassa tehtiin myös poikkeuksellinen määrä tutkintapyyntöjä.

Kryptovaratoimijoita koskeva EU:n kryptovaramarkkina-asetus tuli voimaan asteittain vuoden 2024 aikana, ja sitä on sovellettu täysimääräisesti vuoden 2024 lopulta lähtien. Finanssivalvonta vastaanotti määräaikaan mennessä seitsemän kryptovarapalvelun tarjoajien toimilupahakemusta nykyisen lain nojalla rekisteröidyiltä yrityksiltä. Hakijoiden oikeus tarjota virtuaalivaluuttaan liittyviä palveluita päättyy, mikäli niille ei myönnetä toimilupaa viimeistään siirtymäajan loppuun mennessä.

Rahanpesun estämisen valvonta perustuu vuosille 2023–2024 laadittuun rahanpesun estämisen strategiaan, jossa keskeisessä asemassa ovat tiedottaminen ja ohjeistus sekä valvontatoiminta ja riskien arviointi. Finanssivalvonta selvitti vuonna 2023 valvontaansa siirtyneiden kuluttajaluottoja myöntävien yritysten rahanpesulain mukaisten velvoitteiden noudattamista. Finanssivalvonta laati kertomusvuonna myös riskiarvion virtuaalivaluutan tarjoajia koskevista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä. Syksyllä 2024 Finanssivalvonta käynnisti ensimmäisen pakotteiden noudattamisen tarkastuksen ja laati riskiarvion pakotteiden noudattamisesta.

Kertomusvuonna valmistui yhteensä 44 tarkastusta tai teema-arvioita ja 24 valvojan arviota. Finanssivalvonta teki 18 tutkintapyyntöä poliisille, määräsi 1 rikemaksun ja 9 seuraamusmaksua. Tehdyistä tutkintapyyntöistä 17 kohdistui kertomusvuonna kaupankäyntiin arvopaperimarkkinoilla. Tehtyjen tutkintapyyntöjen ja hallinnollisten seuraamusten määrät kasvoivat edellisvuosista.

Yhteistyö Euroopan keskuspankin ja eurooppalaisten valvontaviranomaisten kanssa

Finanssivalvonta on osa Euroopan yhteistä pankkivalvontamekanismia, joka koostuu eurojärjestelmään kuuluvien jäsenvaltioiden kansallisista toimivaltaisista viranomaisista ja Euroopan keskuspankista.

Finanssivalvonta valvoo Suomessa merkittävimpiä pankkeja EKP:n johdolla. Näitä ovat Nordea Bank Oyj, OP Ryhmä, Kuntarahoitus Oyj ja Danske Bank A/S Suomen sivuliike. Muiden pankkien valvonta on suoraan Finanssivalvonnan vastuulla. EKP:n ja kansallisen valvojan yhteiset valvontaryhmät valvovat EKP:n valvonnassa olevia pankkeja vakiintuneen toimintamallin mukaisesti. Finanssivalvonta tekee valvontatyöstä noin 75 % ja EKP 25 %.

Finanssivalvonta kuuluu Euroopan finanssivalvontajärjestelmään, jossa on kolme viranomaista: Euroopan pankkiviranomainen, Euroopan

arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen. Järjestelmään kuuluvat myös Euroopan keskuspankin yhteydessä toimiva Euroopan järjestelmäriskikomitea ja kansalliset valvontaviranomaiset.

Arvio valvonnan muutoksista ja valvontamaksuista 2025

Vuonna 2025 merkittävät valvontavastuiden muutokset koskevat eläkevakuuttaja Kevan kokonaisvalvontavastuun siirtoa Finanssivalvonnalle, EU:n tekoälyasetuksen mukaista valvontaa, kryptovarapalveluiden tarjoajien valvontaa ja luotonhallinnoitsijoiden valvontaa.

Valvottavien lukumäärä kasvaa vuonna 2025 hieman, kun Keva, kryptovarapalveluiden tarjoajat ja luotonhallinnoitsijat siirtyvät Finanssivalvonnan valvontaan uusiksi maksuvelvollisten ryhmiksi. Uusien maksuvelvollisten valvontamaksujen maksimimäärän kokonaissumma on arviolta noin 1,2 milj. euroa. Suomessa on rekisteröitynä kymmenkunta virtuaalivaluutan tarjoajaa ja noin kymmenen luotonhallinnoitsijaa.

Vuonna 2025 valvontamaksuja kerätään noin 44,2 milj. euroa, mikä on noin 8 % enemmän kuin vuonna 2024. Valvontamaksutarpeeseen vaikuttavat vuoden 2025 kulubudjetin noin 6 prosentin kasvu ja edellisen vuoden ylijäämän pieneneminen noin 27 prosentilla. Merkittävin muutos kokonaisbudjetissa edelliseen vuoteen verrattuna on Suomen Pankin Finanssivalvonnalle tuottamista palveluista maksettavien kulujen, henkilöstökulujen ja IT-kulujen kasvu.

2.3 Pankkivaltuuston käsittelemiä asioita ja esittämiä arvioita

Pankkivaltuuston arvio edellisestä kertomusvuodesta ja Finanssivalvonnan toimet sen johdosta

Vuotta 2023 koskevassa kertomuksessaan pankkivaltuusto kehotti
Finanssivalvontaa seuraaviin toimiin:

Kiinnittämään edelleen erityistä huomiota korkean korkotason ja heikentyvän suhdannetilanteen vaikutukseen pankkien asiakkaitten lainanhoitokykyyn ottaen huomioon kotitalouksien velkaantumisen kasvun, pikaluottojen aiheuttaman velkautumisriskin ja erityisesti taloyhtiölainojen kasvaneen merkityksen.

Finanssivalvonta seuraa ja arvioi kotitalouksien velkaantumista ja velanhoitokykyä osana neljännesvuosittaista makrovakaustaloustietoa. Viime vuosina kotitalouksien velkaantuneisuuteen liittyvät haavoittuvuudet ovat lieventyneet, kun kotitaloudet ovat nostaneet aiempaa vähemmän ja pienempiä lainoja. Vaimean luottokysynnän, vanhojen lainojen säännöllisen takaisinmaksun ja käytettävissä olevien nimellistulojen kasvun vuoksi kotitalouksien velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin pienentyi edelleen kertomusvuonna. Myös taloyhtiölainojen kasvu, joka on epäsuorasti kasvattanut kotitalouksien velkaantuneisuutta, on hiipunut viime vuosina huippuvuosiin verrattuna.

Markkinakorot alkoivat kertomusvuonna inflaation hellittämisen ja keskuspankkien koronlaskujen myötä laskea mutta pysyivät kuitenkin viimevuotisia korkeampina. Kotitalouksien velanhoitokyky on pysynyt enimmäkseen riittävänä, vaikka viitteitä luottoriskien kasvamisesta on ollut havaittavissa. Etenkin kulutusluotoissa on ollut havaittavissa luottokannan laadun heikkenemistä. Kotitalouksien velanhoidon odotetaan helpottuvan ja lainanoton piristyvän, jos korot yhä laskevat ja talous elpyy ennusteiden mukaisesti.

Sääntelyllä ja Finanssivalvonnan makrovakauspäätöksillä on viime vuosina hillitty kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvua ja turvattu velanhoitokykyä. Finanssivalvonnan johtokunta antoi kesäkuussa 2022 suosituksen asuntoluotonhakijan luottojen ja rahoitusvastikkeiden enimmäishoitorasitteesta. Suosituksen mukaan asuntoluoton koko tulisi mitoittaa niin, että velallinen selviää hakemansa asuntoluoton ja muiden velkojensa korkojen, lyhennysten ja rahoitusvastikkeidensa hoitamisesta myös talouden häiriötilanteissa. Suositus tuli voimaan vuonna 2023. Vuonna 2023 tuli voimaan myös uusia lainsäädännöllisiä rajoitteita, jotka hillitsevät kotitalouksien velkaantumista asunto- ja taloyhtiölainojen osalta. Finanssivalvonnan kertomusvuonna toteuttaman selvityksen perusteella pankit ovat noudattaneet hyvin uusia rajoituksia. Uudisrakentamiseen myönnettyjen asuntoyhteisölainojen luototussuhteet ovat pienentyneet ja lyhennysvapaat lyhentyneet uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen.

Vuonna 2023 kuluttajaluottoja myöntävät muut yritykset siirtyivät Finanssivalvonnan valvottaviksi. Finanssivalvonta käynnisti uusien valvottavien osalta selvityksen, jossa arvioitiin toimijoiden rekisteröintiedellytysten täyttymistä, asiakkaansuojaa koskevia menettelytapoja ja rahanpesulain mukaisten velvoitteiden noudattamista. Samaan aikaan tuli voimaan uusi säännös maksukyvyttömyysriskien hallinnasta kuluttajaluotonannossa. Sääntelyn tarkoituksena on ehkäistä sellaisia kuluttajaluotonmyöntäjien liiketoimintamalleja, jotka johtavat luottojen myöntämiseen kuluttajille, joiden maksukyvyttömyysriski on kohtuuttoman suuri. Sääntelyllä myös varmistetaan, että luotonantajalla on käytössään riskiluokitusjärjestelmä, jonka avulla se voi arvioida maksukyvyttömyysriskejä luotettavasti kuluttajaluotonannossa.

Seuraamaan asuntojen hintojen laskun vaikutusta vakuusarvoihin ja pankkien luottoriskeihin.

Korkojen nousu ja heikko taloussuhdanne ovat viime vuosina koetelleet suomalaisia asunto- ja kiinteistömarkkinoita. Kaupankäyntivolyymit ja hinnat ovat laskeneet selvästi, ja asuntorakentaminen on seisahtunut. Viime aikoina korkojen laskun myötä kiinteistömarkkinoilla on ollut havaittavissa pieniä piristymisen merkkejä, kun asuntokauppa on vilkastunut ja hintojen lasku tasaantunut. Asuntomarkkinoiden ennakoidaan elpyvän maltillisesti, jos markkina- ja lainakorot edelleen laskevat odotusten mukaisesti ja Suomen talous toipuu ennustetun kaltaisesti. Kiinteistöalan tilanteella ja kehityksellä on olennainen merkitys Suomen finanssisektorin taloudelliselle tilalle ja riskeille. Pankit, vakuutusyhtiöt ja kiinteistörahastot ovat altistuneet merkittävästi kiinteistösektorin vaikeuksille.

Valvottavien kiinteistöriskien seuranta ja arviointi olivat kertomusvuonna yksi Finanssivalvonnan valvonnan painopistealueista. Finanssivalvonta kohdisti kiinteistöriskeihin useampia teema-arvioita ja valvontatoimia pankki-, vakuutus- ja rahastosektorilla. Asunto- ja kiinteistömarkkinoiden laskusuhdanteesta huolimatta suomalaispankkien asunto- ja kiinteistösektoriluottojen toteutuneet luottotappiot ja ongelmaluottojen osuudet ovat säilyneet vähäisinä. Luottoriskiltään korkeiksi luokitellut luotot ovat kuitenkin viime vuosina lisääntyneet. Etenkin rakennusallalla myös ongelmaluottojen määrät ovat kasvaneet selvästi kahden edellisvuoden aikana. Vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä rakennusalan järjestämättömien luottojen osuuden kasvu hidastui. Rahastosektorilla osa avoimista kiinteistörahasista joutui joko rajoittamaan tai keskeyttämään lunastuksia vuoden 2024 aikana.

Pankit ovat viime vuosina laskeneet kiinteistövakuuksiensa arvoja enemmän kuin aiemmin. Kertomusvuonna tehdyn teema-arvion perusteella Finanssivalvonnan suorassa valvonnassa olevilla pankeilla on puutteita kiinteistövakuuksien arvostuskäytännöissä. Finanssivalvonta on edellyttänyt valvottavia korjaamaan teema-arviossa havaitut puutteet.

Pankkisektorin kiinteistöriskejä pienentävät ja niiltä suojaavat useat tekijät. Pankkien vakavaraisuus on säilynyt vahvana, ja pankit ovat myös tehneet ylimääräisiä luottotappiovarauksia kattaakseen luottoriskejä, joita arvonalentumismallit eivät täysin ota huomioon. Suomalaispankit arvioivat asuntolainanottajien takaisinmaksukykyä erilaisin stressilaskelmin ennen lainan myöntämistä. Tätä edellytetään myös Finanssivalvonnan antamissa määräyksissä ja ohjeissa. Pankit arvostavat tyypillisesti luottoa myöntäessään kiinteistövakuuden arvon selkeästi alle sen luotonmyöntöhetken markkina-arvon. Tämä luo puskurin mahdollisia luottotappioita vastaan, jos kiinteistöjen hinnat laskevat. Pankkien riskinsietokyky on osoittautunut vahvaksi useissa erilaisissa viranomaisten tekemissä stressitesteissä, joissa on oletuksena kiinteistöjen hintojen voimakas lasku.

Varmistamaan, että rahanpesun valvonta ja pakotevalvonta toimivat riittävän tehokkaasti.

Vuonna 2024 Finanssivalvonta toteutti rahanpesun estämisen valvontaa riskiperusteisesti hyväksytyn strategian mukaisesti. Vuoden 2024 aikana toteutettiin kaikkien valvottavien osalta talouspakotteiden noudattamista koskeva riskiarvio. Riskiarvion perusteella suunnitellaan valvontatoimia ja mahdollista tarkempaa ohjeistusta. Lisäksi suoritettiin virtuaalivaluuttapalveluiden tarjoajien riskiarvio, jota hyödynnetään valvontatoimien ohella tulossa olevien kryptovaratoimijoiden lupaprosessissa taustamateriaalina, sillä suurin osa kohteena olleista virtuaalivaluuttatoimijoista hakee myös kryptovaran toimilupaa.

Tarkastusten kohteiksi valittiin luottolaitoksia, maksupalveluntarjoajia ja virtuaalivaluuttatoimijoita, joita Finanssivalvonta on riskiarviossaan pitänyt korkean rahanpesun riskin toimialoiksi. Tarkastusten perusteella määrättyjä korjaavia toimia seurataan aktiivisesti, ja seuranta voi kestää pidemmän aikaa, jopa useita vuosia. Vuonna 2024 Finanssivalvonta testasi ensimmäistä kertaa suuren otantamateriaalin

hyödyntämistä tarkastusaineistona. Tavoitteena on edelleen tehostaa tarkastusten suorittamista ja kohdentaa tarkastukset havaittuihin puutteisiin ja korjausta edellyttäviin seikkoihin. Rahanpesun estämisen ja pakotteiden noudattamisen menettelytapavalvonnassa tarkastusten määrä on vakiintunut 5 tarkastukseen 12 kuukauden aikana (liukuva 12 kk) tavoitteen mukaisesti.

Muita valvonnallisia toimia olivat valvojan arviot ja jatkuvan valvonnan tapaamiset. Valvojan arvioissa rahanpesun estämisen toimia arvioidaan laajasti valvottavien toimittaman materiaalin perusteella. Jokaisen arvion perusteella voidaan määrätä velvoitteita tai antaa suosituksia. Rahanpesun estämisen toimia arvioitiin kahdeksassa valvojan arviossa ja kaikissa määrättiin valvottavalle lisätoimia.

Finanssivalvonta oli vuoden aikana yhteydessä yli kuuteenkymmeneen valvottavaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen valvontatoimenpiteiden kautta. Lisäksi valvonnassa harjoitettiin kansainvälistä yhteistyötä. Eriyksen tehokasta yhteydenotot ja lisätietojen hankkiminen olivat Finanssivalvonnan valvottaviksi siirrettyjen kuluttajaluotonmyöntäjien osalta: merkittävä osa näistä edellytti valvontatoimia ja ohjausta rahanpesun estämisen toimien saattamisessa hyväksyttävälle tasolle.

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelma pakotteiden noudattamisesta tuli voimaan 1.3.2024. Pakotteiden noudattamisesta laadittiin riskiarvio, jonka avulla tunnistettiin korkean riskin alueita, joihin kohdistettiin valvontatoimia valvojan arvioilla. Pakotteiden valvontaa toteutettiin luottolaitosten valvojan arvioissa sekä uusien valvottavien toimilupa- ja rekisteröintiprosessissa. Mahdollisten laiminlyöntiepäilyjen yhteydessä Finanssivalvonta otti yhteyttä valvottaviin lisätietojen saamiseksi ja jatkotoimien harkitsemiseksi. Finanssivalvonta aloitti pakotteiden noudattamisen tarkastamisen. Myös pakotteiden kiertämisen estämiseen panostettiin tiedottamisen ja yhteisten hankkeiden kautta muiden viranomaisten, kuten Keskusrikospoliisin Rahanpesun selvittelykeskuksen ja ulkoministeriön kanssa. Esille tulleet säädösten laiminlyönnit Finanssivalvonta siirsi sanktiokäsittelyyn mahdollisten hallinnollisten sanktioiden määräämiseksi.

Varmistamaan käytettävissä olevilla keinoilla omalta osaltaan, että peruspankkipalvelut turvataan ja että myös ne asiakkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita, pystyvät hoitamaan pankkiasiointinsa kohtuullisilla kustannuksilla.

Finanssivalvonta tekee vuosittain peruspankkipalveluselvityksen, jossa se arvioi peruspankkipalveluiden saatavuutta ja hinnoittelua. Selvityksellä varmistetaan, että asiakkaiden oikeus luottolaitoslaissa määriteltyihin peruspankkipalveluihin toteutuu. Finanssivalvonta tarkastelee muun muassa konttori- ja käteisjakeluverkoston laajuutta sekä peruspankkipalveluiden hinnoittelua palveluiden saatavuuden arvioimiseksi.

Vuotta 2023 koskeva peruspankkipalveluiden saatavuutta ja hinnoittelua koskeva selvitys valmistui kesäkuussa 2024. Finanssivalvonnan arvion mukaan peruspankkipalveluja oli edelleen hyvin ja pääosin kohtuuhintaisesti tarjolla.

Peruspankkipalveluiden hinnat olivat lähes edellisen vuoden tasolla, eikä viime vuosien inflaatio näkynyt korotuksina peruspankkipalveluiden hinnoissa.

Finanssivalvonta pitää edelleen tärkeänä pankeille aiemmin antamia suosituksia. Pankkien tulee turvata, että digitaaliseen asiointiin kykenemättömillä asiakkailla on mahdollisuudet käyttää kohtuuhintaisia peruspankkipalveluja ja että henkilökohtaista asiakaspalvelua tarvitseville sitä on saatavilla kohtuullisessa ajassa. On tärkeää, että pankit huolehtivat käteispalvelujen saatavuudesta koko maan laajuisesti.

Vuoden lopulla käynnistyi valtiovarainministeriön vetämä peruspankkipalveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä käsittelevä työryhmä, jossa Finanssivalvonta on jäsenenä. Työryhmän työ pohjautuu ministeriön maaliskuussa 2024 julkaistuun peruspankkipalveluita ja luottolaitoslainsäädäntöä käsittelevään arviomuistioon.

Digitaalisten palveluiden kautta tehtävät pankkihuujaukset ovat lisääntyneet voimakkaasti. Puutteelliset digitaidot kasvattavat riskiä joutua pankkihuujauksen uhriksi. Finanssivalvonta suositti pankeja kehittämään verkkopankki- ja mobiilimaksamisen kontroleja niin, että käyttäjällä olisi mahdollisuus asettaa nykyistä monipuolisemmin turvarajoituksia tekemiinsä tilisiirtopohjaisiin maksuihin.

Muita käsiteltyjä asioita

Kertomusvuoden kokouksissa saatiin säännöllisesti katsauksia Finanssivalvonnan toimintaympäristön tilanteesta. Lisäksi kokouksissa käsiteltiin muun muassa maksamiseen liittyviä petoksia ja huujauksia, verkko- ja mobiilipankin häiriöitä, peruspankkipalveluita, pääomamarkkinaunionin kehittämistä Euroopassa ja tekoälyn hyödyntämistä valvonnassa.

Pankkivaltuuston arvio Finanssivalvonnan toiminnasta kertomusvuonna

Finanssivalvonnan johto on antanut pankkivaltuustolle johtokunnan kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnasta vuodelta 2024 ja julkaissut Finanssivalvonnan toimintakertomuksen. Näiden kertomuksien, pankkivaltuuston kokouksissa käytyjen keskusteluiden ja muiden saamiensa tietojen pohjalta pankkivaltuusto arvioi, että Finanssivalvonta on hoitanut valvonnan jatkuvasti muuttuvaa tehtäväkenttää tehokkaasti ja kustannuskehityksen kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Pankkivaltuusto kehottaa Finanssivalvontaa:

- Seuraamaan avoimien kiinteistörahastojen toimintaa ja niiden vaikutusta markkinoiden toimintaan.
- Jatkamaan toimintaansa, jolla varmistetaan, että rahanpesun estäminen on riittävän tehokasta.

- Käyttämään toimivaltansa puitteissa käytettävissä olevia keinoja niin, että pankit tehostavat toimintaansa pankkihuijausten estämiseksi.
- Vaikuttamaan siihen, että sääntelyllä ei aiheettomasti vaikeuteta pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saatavuutta.
- Varmistamaan käytettävissä olevilla keinoillaan, että peruspankkipalvelut turvataan ja että myös ne asiakkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita, pystyvät hoitamaan pankkiasiointinsa kohtuullisilla kustannuksilla.

Osa 3. Erityisteemat

Suomen Pankin valuuttavarantoa kasvatettiin varautumisen vahvistamiseksi

Mika Pösö, markkinaoperaatiot-osasto, Suomen Pankki

Suomen Pankin johtokunta päätti marraskuussa 2024 kasvattaa valuuttavarantoa noin 2 mrd. euron edestä eli noin 9 mrd. euroon osana säännöllistä valuuttavarantoa koskevaa uudelleenarviointia.² Samassa yhteydessä johtokunta päätti vahvistaa Suomen Pankin varauksia lisääntyvää valuuttakurssiriskiä vastaan myymällä noin 10 % kultavarannostaan.

Suomen Pankin valuuttavarannon hallussapito ja hoito kuuluvat Suomen Pankin lakisääteisiin tehtäviin. Suomen Pankin johtokunta arvioi valuuttavarannon kokoa ja jakautumista eri valuuttojen kesken vähintään kolmen vuoden välein. Edellinen kolmivuotisarvio tehtiin vuonna 2021, minkä jälkeen toimintaympäristö on muuttunut oleellisesti.

Valuuttavarannon koko ja jakautuminen eri valuuttojen kesken perustuu kansallisen varautumisen tarpeisiin, keskuspankkitehtävistä johtuviin velvoitteisiin ja riskienhallinnallisiin näkökohtiin. Valuuttavarannolla on keskeinen rooli, kun huolehditaan taloudellisesta valmiudesta tulevaisuuteen liittyvien epävarmuuksien varalta ja varaudutaan maan ulkoista maksukykyä heikentäviin kriiseihin.

Valuuttakurssiriski on Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden suurin riski. Koska valuuttavarannon kasvattaminen lisäsi Suomen Pankin valuuttakurssiriskiä merkittävästi, johtokunta päätti vahvistaa Suomen Pankin varauksia lisääntyntä valuuttakurssiriskiä vastaan myymällä noin 10 % kultavarannosta. Kullan myynnillä osa ennätykselliseksi kasvaneesta kullan arvonmuutostilistä on siirretty valuuttakurssivaraukseen, mistä sitä voidaan tarvittaessa käyttää varantovaluuttojen heikentymisestä aiheutuvien arvostustappioiden kattamiseen. Myyntien jälkeen Suomen Pankilla on kultaa noin 44 tonnia, ja sen markkina-arvo oli helmikuun 2025 lopussa noin 3,9 mrd. euroa.

Valuuttavaranto ja valuuttamääräisen varautumisen lisäpuskurit

Suomen Pankin valuuttavaranto perustuu pankin rooliin eurojärjestelmän jäsenenä, Suomen keskuspankkina ja virallisena kansallisen valuuttareservin omistajana. Laki Suomen Pankista määrittelee Suomen Pankin yhdeksi tehtäväksi valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta huolehtimisen.

Suomen Pankin valuuttavaranto toimii puskurivarantona kriisitilanteissa, joissa esimerkiksi välttämätön ulkomaankauppa täytyy rahoittaa ulkomaisilla valuutoilla. Valuuttavarannolla varaudutaan myös raha- ja valuuttapoliittisiin tarpeisiin ja sillä

² Suomen Pankin valuuttavaranto koostuu dollari-, punta- ja jenimääräisistä korkosijoituksista sekä kansainvälisen valuuttarahaston erityisistä nosto-oikeuksista (SDR, Special Drawing Rights).

voidaan rahoittaa rahoitusvakauden turvaamiseksi annettavaa ulkomaanvaluutan määräistä hätärahoitusta.

Valuuttavarannon mitoitukseen ei ole yhtä yleistä kansainvälistä standardia, vaan siihen vaikuttavat valuuttavarannon käyttötarpeet, maahan kohdistuvat riskit ja haavoittuvuudet, maan talouden rakenne ja sen instituutioiden erityispiirteet. Suomen tapauksessa merkittäviä tekijöitä ovat erityisesti maan avoin talous, jäsenyys rahaliitossa ja maan geopoliittinen sijainti.

Suomen Pankin valuuttavaranto mitoitetaan keskuspankkitarpeiden ja Suomen ulkomaankaupan tarpeiden mukaan ja sen likvidiys asetetaan mahdollisia kriisitilanteita varten. Näin varmistetaan strategian mukaisesti toiminnan jatkuvuus varautumalla muutos-, häiriö- ja kriisitilanteisiin. Valuuttavarannon mitoitus ja valuuttajakauma arvioidaan vähintään kolmen vuoden välein.

Vuonna 2024 toteutetussa tarkastelussa kiinnitettiin erityistä huomiota toimintaympäristön ja geopoliittisen tilanteen muutoksiin. Keskuspankkipolitiikan edellyttämien valuuttatarpeiden lähtökohtana on EKPJ:n perussääntö ja velvollisuus toimittaa valuuttoja EKP:n valuuttavarannon kasvattamiseksi tarvittaessa. Kansallista puskurivaratotarvetta arvioitiin välttämättömyystuonnin arvon kautta.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 aiheutti pysyvän muutoksen Euroopan turvallisuusjärjestykseen. Suomessa tähän turvallisuusympäristön murrokseen on reagoitu vahvistamalla kansallista varautumista, huoltovarmuutta ja maanpuolustusta entisestään.

Taulukko 1. Valuuttavaranto ja varautumisen lisäpuskurit 28.2.2025

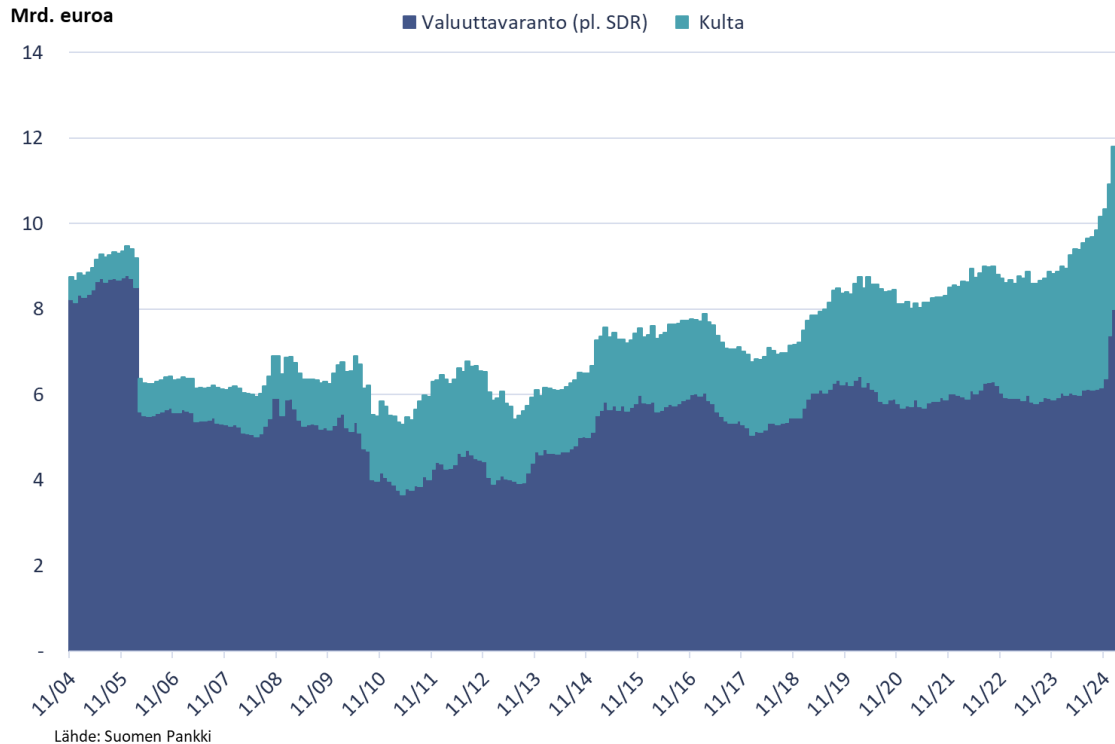
	Valuuttaa (milj.)	Euroa (milj.)	Osuus
Valuuttavaranto		8 353	50 %
Dollari (USD)	6 877	6 605	79 %
Jeni (JPY)	139 912	891	11 %
Punta (GBP)	708	857	10 %
Varautumisen lisäpuskurit		8 386	50 %
Kulta (XAU, unssia)	1,407	3 863	46 %
Erit. nosto-oikeudet (SDR)	3 596	4 523	54 %
Yhteensä		16 739	100 %

Suomen Pankin valuuttamääräisen varautumisen kokonaisuus koostuu dollari-, punta- ja jenimääräisestä valuuttavarannosta, kullasta ja IMF:n erityisnosto-oikeuksista eli SDR:istä.³ Varsinaisen valuuttavarannon mitoituksessa ei ole

³ Valuuttavarantoon ei lasketa valuuttamääräisiä pitkäaikaisia sijoituksia, koska niiden pääasiallinen tavoite on eri eli pitkäaikaisen oman pääoman arvon säilyttäminen.

kuitenkaan huomioitu kultaa tai SDR:iä vaan niitä on pidetty varsinaisen valuuttavarannon lisäpuskureina. Kullan arvo ja SDR:ien määrä on kasvanut viime vuosina kullan hinnannousun ja syksyllä 2021 IMF:n toteuttaman yleisen SDR-allokaation vuoksi.

Kuvio 1. Valuuttavaranto ja kulta

Valuuttavarannon kokoon vaikuttavista tekijöistä

Suomen Pankin valuuttavarantoa voidaan käyttää kansallisissa kriisitilanteissa välttämättömän tuonnin rahoittamiseen. Valuuttamääräisellä puskurivarannolla varaudutaan tilanteeseen, jossa euroilla ei voida maksaa tuontia euroalueen ulkopuolelta ja jossa valuuttoja ei pystytä hankkia markkinoilta.

Välttämättömäksi katsottava euroalueen ulkopuolinen tuonti arvioitiin tulin vuoden 2023 tuontitilastojen perusteella tuontihintojen nousu huomioden. Energiahyödykkeiden hintojen, erityisesti öljyn hinnan, voimakkaan vaihtelun vuoksi arvio välttämättömyystuonnin arvosta vaihtelee kuitenkin runsaasti riippuen siitä, mitä oletuksia arviossa energian hinnoista käytetään. Kriisivarautumisen kannalta olennaisen tuonnin arvoa arvioitaessa on syytä käyttää korkeampaa öljyn

tynnyrihintaa kuin lähihistoriassa, sillä kriisitilanteessa öljyn hinta on todennäköisesti normaalia korkeampi.

Osa kansantalouteen ja rahoitusjärjestelmään kohdistuvista riskeistä voidaan kvantifioida etukäteen, mutta realisoituvat riskit ovat usein vaikeasti ennakoitavissa. Verrattuna edelliseen tarkasteluun voidaan kuitenkin todeta, että ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutos ja kokemukset koronapandemiasta ovat kasvattaneet puskurivarannon tarvetta.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto koostuu yhteisestä, EKP:n omistamasta valuuttavarannosta ja kansallisten keskuspankkien omista valuuttavarannoista. Ensisijaisesti eurojärjestelmän valuuttainterventiot tehdään EKP:n valuuttavarannosta. Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien tulee kuitenkin olla valmiita täydentämään EKP:n valuuttavarantoa. EKPJ:n ja EKP:n perussäännön artiklan 30 mukaan kansallisten keskuspankkien tulee varautua EKP:lle tehtävien valuuttojen lisäsiirtoihin.

Yhdellä valuuttavarantojen lisäsiirtokierroksella kansallisten keskuspankkien oletetaan tarkastelussa siirtävän EKP:lle yhteensä 50 mrd. euron edestä valuuttoja. Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen (1,8165 %) osuus yhdestä lisäsiirtokierroksesta olisi näin ollen noin 0,9 mrd. euron edestä valuuttoja.

Koska EKP:lle tehtävien valuuttojen lisäsiirtojen tarve on negatiivisesti korreloitunut euron ulkoisen arvon kanssa, Suomen Pankin on perusteltua omistaa tähän varautumiseen tarvittavat valuutat ennalta. Tätä näkemystä puoltaa myös se, että mikäli valuutat hankittaisiin markkinoilta interventiotarpeen vaatiessa, Suomen Pankki olisi todennäköisesti markkinoilla ostamassa ulkomaanvaluuttoja (ja myymässä euroja) samaan aikaan kun olisi tarve tukea euroa valuuttoja myymällä. Tällöin toimittaisiin vastoin yhteistä raha- ja valuuttapolitiikkaa.

Euroalueella kansallinen keskuspankki vastaa maassaan toimivien pankkien (ml. ulkomailla sijaitsevien sivukonttorien) hätärahoituksesta myös ulkomaanvaluutassa. Koska Suomen pankkisektorin koko on suhteessa suuri, Suomen Pankin potentiaaliset valuuttamääräiset vastuut ovat tässä suhteessa merkittävät.

Suomessa toimivien luottolaitosten valuuttavelkojen tarkastelu antaa karkean ylärajan mahdollisille valuuttamääräisille likviditeettitarpeille. Valuuttasaamisten tarkastelu velkojen rinnalla valottaa mahdollisten ongelmien laajuutta tilanteessa, jossa luottolaitos voi käyttää valuuttamääräisiä likvidejä varojaan, mutta ei kuitenkaan pysty toimimaan valuuttamarkkinoilla.

Suomen Pankki varautuu ensisijaisesti lainaamaan suomalaisen rahoitusjärjestelmän vakauden turvaamisessa tarvittut valuutat markkinoilta vaihtamalla (swap) luomiaan euroja. Vaikka valuuttavarannon mitoituksessa ei pankkien valuuttatarpeita oteta huomioon, on valuuttavaranto käytettävissä tarvittaessa myös pankkien valuuttamääräiseen hätärahoitukseen.

Valuuttavarannon koko, valuuttajakauma ja valuuttakurssiriski

Edellä kuvatut valuuttatarpeet – raha- ja valuuttapolitiikka, hätärahoitus ja Suomea kohtaava kriisi – voivat tapahtua samanaikaisesti, etenkin kun katsotaan nykyistä ulko- ja turvallisuuspoliittista ympäristöä. Aiemmissa tarkasteluissa samanaikaisen toteuman todennäköisyyttä on pidetty pienenä, jolloin yksinkertaisen summauksen perusteella laskettu valuuttavaranto nähtiin ylimitoitetuksi.

Valuuttavarannon lisäsiirtopyyntö EKP:ltä on todennäköisintä silloin, kun euro on heikko ja ulkomaanvaluuttaa tarvitaan lisää sen arvon puolustamiseksi. Tilanteessa, jossa euron heikkous johtuu koko euroaluetta tai Eurooppaa uhkaavista tekijöistä, on mahdollista, että samaan aikaan joudutaan käyttämään puskurivarantoa kansallisiin tarpeisiin.

Vaikka puskurivaranto on määritelty dollarimääräisesti, voidaan sitä täydentää muilla valuutoilla, joita voidaan tarpeen mukaan vaihtaa dollareiksi. Hankkimalla useampia valuuttoja varantoon saadaan hajautushyötyä, joka edesauttaa Suomen Pankin tuloksen vakauttamisessa valuuttakurssiriskejä vastaan. Näin on toimittu myös aiemmin, kun puntia ja jenejä on pidetty yli valuuttakohtaisten tarpeiden. Pääosa valuuttavarannosta pidetään kuitenkin dollareissa.

Valuuttavarannon ylläpito kasvattaa Suomen Pankin tuloksen vaihtelua, mikäli arvonmuutostilit eivät riitä kattamaan valuuttakurssivaihteluita. Tämä heikentäisi tulevaisuudessa Suomen Pankin pyrkimystä vakaaseen voitonjakoon valtiolle. Valuuttavarannon mitoitus päätöstä tehdessään Suomen Pankki joutuukin tasapainottamaan suuren epävarmuuden pohjalta määritellyjä politiikkatarpeita ja taseriskejä. Valuuttavarannon tuotto muodostuu sijoitusten juoksevista korkotuotoista ja markkinahintojen pohjalta laskettavista arvonmuutoksista (ml. valuuttakurssimuutokset).

Valuuttavarantoon kuuluvien sijoitusten riskien keskeisin elementti tulee valuuttakurssivaihteluista, sillä vaikka kattamaton korkopariteetti toteutuisikin pitkän aikavälin relaationa, on ilmeistä, etteivät eri valuuttojen tuotot vastaa toisiaan lyhyellä tai edes keskipitkällä aikavälillä.⁴

Valuuttojen arvonmuutokset eivät heijastu suoraan toiminnalliseen tulokseen, vaan valuuttojen heikkenemisestä aiheutuvat tappiot vähennetään ensin valuuttojen mahdollisesti kertyneiltä arvonmuutostileiltä ja sen jälkeen valuuttakurssivarauksesta.⁵ Kullan aiheuttamat tappiot vähennetään kullan arvonmuutostililtä. Kullan myyntivoitot puolestaan kasvattavat vakiintuneiden kirjanpitosääntöjen mukaisesti valuuttakurssivarausta. Valuuttavarannon ja kullan

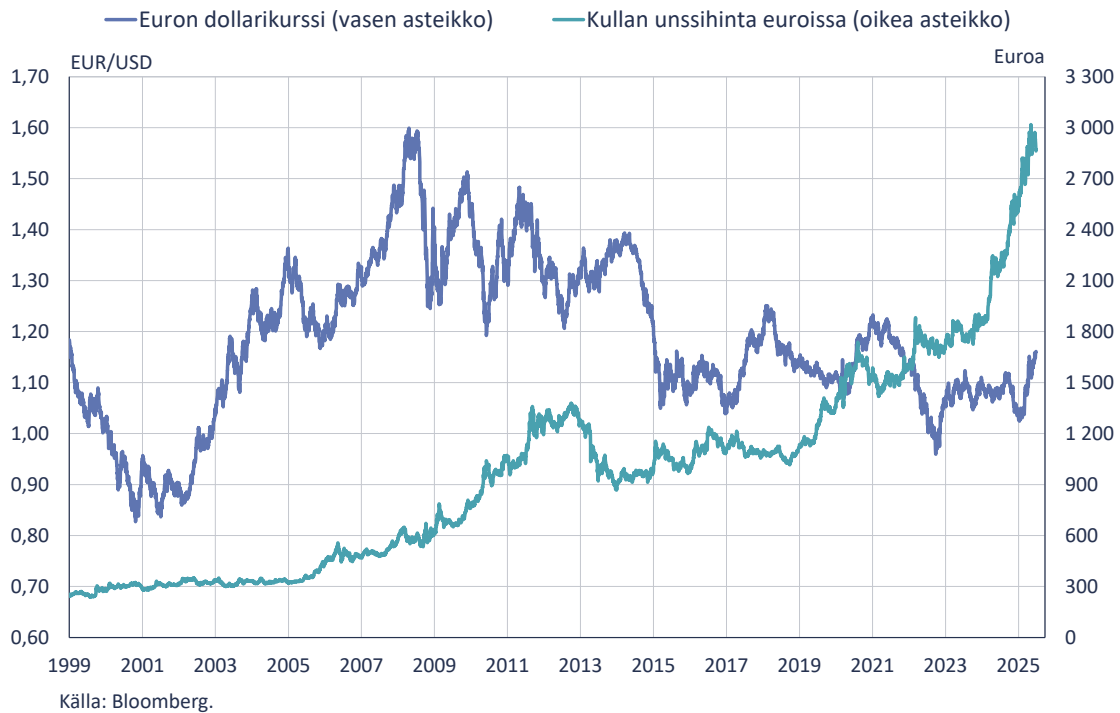
⁴ Kattamaton korkopariteetti tarkoittaa, että kotimainen nimellinen korko on yhtä suuri kuin ulkomainen

nimellinen korko lisättynä nimellisen valuuttakurssin muutoksella.

⁵ Eurojärjestelmän kirjanpitosääntöjen mukaan valuuttojen arvostustappiot katetaan niitä vastaavilta arvonmuutostileiltä. Suomen Pankki kattaa vakiintuneen käytännön mukaisesti arvonmuutostilit ylittävät tappiot valuuttakurssivarauksesta. Tilikauden tulokseen vaikuttavat lisäksi muutokset reaaliarvovarauksessa ja yleisvarauksessa.

aiheuttama riski toiminnalliselle tulokselle muodostuukin huomattavasti taloudellista riskiä pienemmäksi.

Kuvio 2. Euron dollarikurssin ja kullan unssihinnan kehitys

Valuuttavarannon kasvattaminen lisäsi valuuttojen määrää runsaasti. Historiallisesti vahvat dollari ja kullan unssihinta (kuvio 2) ovat selkeästi Suomen Pankin suurimmat riskilähteet. Jenin, punnan ja SDR-position riskikontribuutiot ovat dollariin ja kultaan verrattuna pienet.

Valuutta- ja kultavarannon aiheuttamia riskejä toiminnalliselle tulokselle voidaan arvioida kirjanpidollisten ja tilastollisesti kerran sadassa vuodessa sattuvaa tappiota kuvaavan ES 99 -riskimittarin mukaisten riskikontribuutioiden perusteella. Näin laskettuna kasvatetun valuuttavarannon aiheuttama mahdollinen tappio arvioitiin tarkastelussa suuremmaksi kuin arvonmuutostilit ja valuuttakurssivaraus. Näin mitattuna tappiota jäisi siis toiminnalliseen tulokseen ja se vähentäisi Suomen Pankin riskipuskureita entisestään.

Kullan myynti valuuttakurssirisktiin varautumiseksi

Suomen Pankin kultavaranto on dollarimääräisen korkosijoitusvarallisuuden jälkeen pankin rahoitusvarallisuuden toiseksi suurin yksittäinen erä. Voimakkaasti

nousseesta kullan hinnasta seurasi, että kullan osuus vaihdettavan valuuttavarannon (kulta + valuuttavaranto pl. SDR) arvosta kasvoi jo noin 39 prosenttiin ennen johtokunnan valuuttavarantoa ja kultaa koskevia päätöksiä. Kultavarannon määrä oli pysynyt muuttumattomana vuodesta 1999, jolloin Suomen Pankki siirsi EKP:lle 13 tonnia kultaa osaksi EKP:n kultavarantoa.

Kulta on Suomen Pankille ja Suomelle lisäpuskuri, jolla viime kädessä voidaan taata toimintavarmuus kansallisissa kriisitilanteissa. Vaikka dollari on ensisijainen välttämättömyystuonnin rahoittamista varten omistettu varantovaluutta, saa Suomen Pankki kultavarannostaan myös merkittäviä hajautushyötyjä. Kullan hintariski on merkittävä, mutta Suomen Pankin taseessa on erittäin vahvat puskurit kullan arvonvaihteluiden varalle. Kullan suuri arvonmuutostili ei kuitenkaan toimi puskurina varantovaluuttojen heikentymistä vastaan.

Kullan hinta on historiassa ylisuoriutunut muiden omaisuuserien hintoihin nähden globaalisti poikkeuksellisen epävarmoina aikoina. Toisin sanoen kullan hinta on korkea juuri sellaisina aikoina, kun valuuttavarannon käytölle voi mahdollisesti syntyä tarve. Mikäli Suomea taas kohtaisi merkittävä idiosynkraattinen sokki, ei kulta välttämättä tarjoaisi yhtä hyvää suojaa, sillä kullan hinta ei todennäköisesti korreloi merkittävästi yksin Suomea koskevien kriisitilanteiden kanssa.

Kulta valuuttavarannossa on tuonut hajautushyötyä ja parantanut portfolion tuottoa merkittävästi, mutta se ei ole tae vastaavalle kehitykselle jatkossa. Suomen Pankin analyysin mukaan kullan lisääminen Suomen Pankin portfolioon pienentää portfolion riskejä, kun sen osuutta portfoliossa kasvatetaan noin 20 prosenttiin saakka. Sitä suuremmilla osuuksilla ja erityisesti 30 prosentin osuuden jälkeen kullan painon lisääminen alkaa kuitenkin kasvattaa portfolion riskejä enemmän kuin tuottoa.

Kullan myyminen realisoi kullan ennätykselliseksi kasvanutta arvonmuutostiliä Suomen Pankin kirjanpidossa. Pankkivaltuuston hyväksynnällä realisoitunut arvonmuutos siirrettiin vakiintuneiden kirjanpitosääntöjen mukaisesti kasvattamaan valuuttakurssivarausta, josta sitä voidaan tarvittaessa käyttää varantovaluutoista aiheutuvien arvostustappioiden kattamiseen. Näin ollen riskipuskurien suhde riskeihin pysyy ennallaan valuuttakurssiriskien merkittävästä kasvusta huolimatta. Kullan myymisestä realisoituneet tuotot eivät vaikuttaneet Suomen Pankin taloudelliseen tulokseen, sillä ne siirtyivät täysimääräisesti valuuttakurssivaraukseen puskurioimaan kasvaneita riskejä.

Kasvavan valuuttakurssiriskin kattamiseksi ja kullan osuuden optimoimiseksi vaihdettavassa valuuttavarannossa kultaa myytiin 450 milj. dollarin edestä eli noin 10 % kultavarannosta. Kullan hinnan ollessa myyntihetkellä historiallisesti korkea myynti kasvatti valuuttakurssivarausta suunnilleen saman verran kuin mitä valuuttavarannon kasvatus kasvatti riskejä toiminnalliselle tulokselle. Valuuttakurssivarauksen kasvattamisella varaudutaan myös mahdolliseen valuuttavarannon pienentämiseen, jos se on varautumissyistä perusteltua ja jos varantovaluutat ovat siihen mennessä heikentyneet.

Lisäksi kullan rajallinen myynti palauttaa kullan kasvaneen osuuden lähemmäs tuotto/riski-optimia. Helmikuun 2025 lopussa kullan osuus vaihdettavassa valuuttavarannossa (pl. SDR) oli 32 % eli suurempi kuin optimaalinen allokaatio, mutta lähellä osuutta, mikä kullalla oli edellisessä kolmivuotistarkastelussa vuonna 2021.

Suomen pankkisektorin riskinkestävyys pysynyt vahvana – epävakaaan toimintaympäristön riskit korostavat riittävien riskipuskurien merkitystä

Arttu Kiviniemi, digitalisaatio ja analyysi -osasto, Finanssivalvonta

Suomen pankkisektorin toimintaympäristössä nähtiin hienoisia merkkejä käänteestä parempaan vuoden 2024 aikana: yritysten suhdanneodotukset kohentuivat vähitellen ja Suomen talouden taantumän päättymisestä saatiin viitteitä. Korkojen selvä lasku ja inflaation hidastuminen tukivat puolestaan kotitalouksien ostovoimaa. Myös asuntomarkkinoilla on ollut havaittavissa merkkejä laskusuhdanteen päättymisestä, kun asuntokauppa on vilkastunut ja hintojen lasku tasaantunut. Suomen Pankki ennustaa suhdannekäänteen olevan käsillä ja Suomen talouskasvun vahvistuvan varovaisesti ja asteittain tulevina vuosina.⁶

Orastavista valonpilkahduksista huolimatta Suomen pankkisektorin toimintaympäristö pysyi vuonna 2024 edelleen vaikeana. Geo- ja kauppapoliittiset jännitteet lisäsivät epävarmuutta taloudessa ja rahoitusmarkkinoilla samalla, kun lisääntyneet hybridi- ja kyberhyökkäykset koettelivat myös Suomen finanssisektorin palveluiden toimintavarmuutta. Talouskasvu oli edelleen haurasta ja kuluttajien luottamus talouteen heikkoa. Työmarkkinoiden tilanne heikentyi entisestään, ja myös yritysten konkurssit lisääntyivät yhä. Lisäksi rakennusalan ja kiinteistömarkkinoiden tilanne jatkui haastavana.

Epävakaaasta toimintaympäristöstä huolimatta Suomen pankkisektorin vakavaraisuus pysyi kertomusvuonna vahvana ja eurooppalaista keskitasoa parempana. Pankkisektorin omat varat kasvoivat hyvän tuloskehityksen myötä, mikä kompensoi riskipainotettujen erien kasvun ja voitonjaon vakavaraisuussuhteita heikentävän vaikutuksen. Pankkisektorin vaadittujen omien varojen ylijäämä pieneni, mutta pankeilla oli kuitenkin edelleen runsaasti pääomia vaatimuksiin nähden. Pankkisektorin liikevoitto kasvoi vuonna 2024 edelleen korkokatteen kasvun vetämänä, mutta kasvu hiipui ja loppuvuonna alkoi korkokatteen loiva pieneneminen korkojen laskun vuoksi. Pankkisektorin maksuvalmiusasema pysyi myös vahvana.

Viime vuosina kasvaneiden velanhoitokulujen, heikon taloussuhdanteen sekä työttömyyden ja konkurssien kasvun vaikutukset suomalaispankkien kotitalous- ja yritysasiakkaiden velanhoitokykyyn ovat toistaiseksi jääneet maltillisiksi. Suomalaispankkien ongelmaluotot kasvoivat hieman vuonna 2024, mutta pysyivät edelleen maltillisina ja Euroopan vähäisimpien joukossa. Loppuvuonna 2024 nähtiin alustavia merkkejä käänteestä parempaan, kun järjestämättömien kotitalous- ja yritysluottojen kasvu taittui ja luottoriskiltään korkeiksi luokiteltujen luottojen osuudet pienenivät.

Luottoriskikehityksessä oli kuitenkin huomattavia eroja eri luotonantosegmenttien ja toimialojen välillä. Kotitalousluotonannossa luottokannan laadun heikentyminen jatkui kulutusluotoissa, kun taas asuntoluotoissa ongelmaluottojen osuus pysyi vakaana ja pienenä. Yritysluotoissa luottoriskien kasvua havaittiin heikosta

⁶ Ks. Suomen Pankki (2025) [Harmaat pilvet varjostavat talouden toipumista](#). Euro & talous.

taloussuhdanteesta ja viime vuosien kallistuneista velanhoitokuluista erityisesti kärsineillä yritystoimialoilla, kuten rakentamisessa, kiinteistöalalla ja tukku- ja vähittäiskaupassa. Kiinteistö- ja rakennusalan tilanteella ja kehityksellä on olennainen merkitys pankkisektorin taloudelliselle tilalle ja riskeille, sillä merkittävä osa pankkien luotonannosta liittyy asunto- ja kiinteistömarkkinoihin.

Talouden ja asuntomarkkinoiden ennakoidun elpymisen ja velanhoitokulujen supistumisen arvioidaan tukevan pankkien kotitalous- ja yritysasiakkaiden velanhoito-, kulutus- ja investointikykyä ja näin vahvistavan myös luotonkysyntää ja pienentävän pankkien luottoriskejä lähivuosina. Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan laskelmien⁷ mukaan pankkisektorin vakavaraisuuden ja tuloksentekokyvyn odotetaan pysyvän hyvällä tasolla ja luottotappioiden maltillisina lähivuosina, jos toimintaympäristö kehittyy ennakoidusti.

Suomen pankkisektorin toimintaympäristöä varjostavat kuitenkin useat heikompaan kehitykseen viittaavat riskit, joiden toteutuminen heikentäisi myös pankkien tilannetta. Näistä riskeistä merkittävimmät liittyvät viime aikoina entisestään kiristyneisiin geo- ja kauppapoliittisiin jännitteisiin sekä talouden ennakoitua heikompaan kehitykseen. Myös kyber- ja hybridiuhat ovat edelleen merkittäviä ja voisivat toteutuessaan vaarantaa finanssisektorin digitaalisten palvelujen toimintavarmuuden. Geo- ja kauppapoliittisten riskien toteutuminen voisi heikentää ennakoitua talouskasvua tuntuvasti sekä lisätä rahoitusmarkkinoiden heilahtelua ja hermostuneisuutta. Tämä puolestaan kasvattaisi pankkien luotto- ja likviditeettiriskejä ja heikentäisi kannattavuutta. Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan stressitestilaskelmien mukaan Suomen pankkisektorin vakavaraisuus kestäisi talouden ja rahoitusmarkkinoiden vakavan häiriötilanteen, jossa muun muassa geopolittiset jännitteet kärjistyisivät, taantuma syvenisi ja asunto- ja kiinteistömarkkinoiden ahdinko pitkittyisi. Tällainen odotettua heikompi kehityskulku kuitenkin heikentäisi sektorin vakavaraisuutta huomattavasti.

Toimintaympäristön kasvaneet riskit peräänkuuluttavat pankkisektorilta ja niiden asiakkailta riittäviä riskipuskureita. Rahoitusjärjestelmän riskinkestävyyttä on viime vuosina vahvistettu ja varmistettu useilla makrovakauseräpolitiikan toimenpiteillä. Suomen rahoitusjärjestelmässä on merkittäviä rakenteellisia haavoittuvuuksia, kuten pankkisektorin suuri koko, keskittyneisyys ja kytkeytyneisyys kansainvälisiin rahoitusmarkkinoihin, riskikeskittymät pankkien luotonannossa ja kotitalouksien suuri velkaantuneisuus. Näiden rakenteellisten haavoittuvuuksien vastapainoksi pankeille on viime vuosina asetettu niiden riskinkestävyyttä vahvistavia lisäpääomavaatimuksia. Nämä vaatimukset tulivat pääosin kertomusvuonna voimaan ja kasvattivat suomalaisten pankkien makrovakauseräpuskurien yhteismäärän Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan riittäväksi arvioimalle tasolle.

Makrovakauseräpolitiikalla on viime vuosina myös hillitty kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvua ja turvattu kotitalouksien riskinkestävyyttä. Finanssivalvonnan johtokunta antoi kesäkuussa 2022 suosituksen

⁷ Ks. Nyholm, J., Kauko, K. ja Kiviniemi, A. (2024) [Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantumaa](#). Euro & talous.

asuntoluotonhakijan luottojen ja rahoitusvastikkeiden enimmäishoitorasitteesta. Suosituksen mukaan asuntoluoton koko tulisi mitoittaa niin, että velallinen selviää hakemansa asuntoluoton ja muiden velkojensa korkojen, lyhennysten ja rahoitusvastikkeidensa hoitamisesta myös talouden häiriötilanteissa, kuten työttömyyden lisääntyessä tai korkojen noustessa voimakkaasti. Suositus tuli voimaan vuonna 2023, ja sen noudattamista arvioitiin kertomusvuonna. Tehdyn selvityksen perusteella suomalaispankit ovat noudattaneet suositusta hyvin, ja kuormitetulta velanhoitorasitukseltaan suurten asuntolainojen määrät ja osuudet pienenevät selvästi vuonna 2023, jolloin suositus tuli voimaan. Vuonna 2023 tuli myös voimaan uusia lainsäädännöllisiä rajoitteita, jotka hillitsevät kotitalouksien velkaantumista asunto- ja taloyhtiölainojen osalta. Pankit ovat noudattaneet myös näitä vaatimuksia hyvin.

Rahoitusjärjestelmän häiriönsietokykyä tukeviin lainsäädäntöuudistuksiin kuuluu myös finanssialan digitaalista häiriönsietokykyä koskeva EU-asetus (DORA), jonka soveltaminen alkoi alkuvuonna 2025. Asetus yhtenäisti ICT- ja tietoturvariskien hallinnan vaatimuksia Euroopan laajuisesti kaikilla finanssisektorin osa-alueilla ja tarkensi vaatimuksia finanssialan toimijoille. Vuoden 2025 alussa tuli voimaan myös pankkien vakavaraisuussäätelyuudistus, jolla pannaan täytäntöön Baselin pankkivalvontakomitean ehdotukset pankkien finanssikriisin jälkeisen vakavaraisuussäätelykehikon (Basel III) viimeistelemiseksi. Uudistusten tavoitteena on pienentää vakavaraisuusvaatimusten mitoituksen taustalla olevien riskipainotettujen erien perusteetonta vaihtelua, rajoittaa vakavaraisuuslaskennan sisäisillä malleilla saavutettavia kevennyksiä pääomavaatimuksissa ja parantaa pankkien vakavaraisuussuhteiden vertailtavuutta. Uudistusten vaikutuksen arvioidaan jäävän maltilliseksi Suomessa. Vaikutusten arvioidaan jäävän etenkin alkuvaiheessa hyvin pieniksi pitkien, aina vuoteen 2033 asti ulottuvien siirtymäsäännösten ansiosta.

Toimintaympäristön merkittävät taloudelliset ja operatiiviset riskit korostavat edelleen pankkisektorin asianmukaisten vakavaraisuus- ja maksuvalmiuspuskurien, laadukkaan riskienhallinnan ja varautumisen merkitystä. Näihin riskeihin ja niihin varautumiseen kiinnitetään erityistä huomiota sekä koko rahoitusjärjestelmän vakauden että yksittäisten luottolaitosten valvonnassa vuonna 2025. Vahvalla ja riskinkestävällä pankkisektorilla on hyvät edellytykset tukea talouden kestävää elpymistä ja ottaa vastaan epävakaa toimintaympäristöstä kumpuavia sokkeja.

Millaista uutta positiivinen luottotietorekisteri kertoo suomalaisten kotitalouksien velkaantumisesta?

Johanna Honkanen, rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto, Suomen Pankki

Positiivinen luottotietorekisteri otettiin Suomessa luotonantajien, velallisten ja viranomaisten käyttöön keväällä 2024. Rekisteristä säädetään positiivisesta luottotietorekisteristä annetusta laissa, ja sen avulla pyritään torjumaan kotitalouksien ylivelkaantumista kahdesta näkökulmasta: sekä yksittäisissä luotonantotilanteissa että koko rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. Viranomaiset käyttävät rekisterin tietoja rahoitusvakauden ja luottomarkkinoiden valvonnassa ja rahoitusvakauden turvaamista koskevien toimenpiteiden suunnittelussa.

Positiivinen luottotietorekisteri on Verohallinnon tulorekisteriyksikön ylläpitämä rekisteri, johon luotonantajat ovat velvollisia ilmoittamaan kaikki yksityishenkilöille myöntämänsä lainat ja lainoissa tapahtuvat muutokset. Rekisterissä näkyvät tiedot myös kuluttajien tuloista. Suomen Pankki käyttää rekisteriä sellaisten lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseen, jotka liittyvät rahapolitiikan toteuttamiseen ja rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta huolehtimiseen sekä tilastojen laatimiseen.⁸ Positiivisen luottotietorekisterin avulla saadaan aiempaa ajantasaisempi ja kattavampi kokonaiskuva kotitalouksien velkaantuneisuudesta, sen rakenteesta ja jakautumisesta kotitalouksien kesken.

Rekisteri mahdollistaa aiemmin piilossa olleiden riskitekijöiden tunnistamisen kotitalouksien ylivelkaantumisen taustalla. Tällaisten piilevien riskien tunnistaminen on tärkeää niin yksilön kuin koko kansantalouden kannalta. Globaali finanssikriisi osoitti, että jo suhteellisen pieni joukko liiallisesti velkaantuneita kotitalouksia – yhdistettynä muihin rahoitusjärjestelmän ja talouden haavoittuvuuksiin – voi aiheuttaa merkittäviä ja pitkäkestoisia negatiivisia vaikutuksia rahoitusjärjestelmään, talouteen ja yhteiskunnan hyvinvointiin. Rekisterin hyvin yksityiskohtainen aineisto tarjoaa välineen tunnistaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevat kotitaloudet, kuten ne, joilla on useita lainoja, esimerkiksi pienlainoja tai lyhytaikaisia lainoja eri luotonantajilta.

Positiivinen luottotietorekisteri auttaa ymmärtämään velkaantumiseen liittyviä riskejä paremmin

Positiivinen luottotietorekisteri parantaa mahdollisuuksia tehdä aiempaa ajantasaisempaa, syvällisempää ja laajempaa analyysiä kotitalouksien velkaantumisen vaikutuksista rahoitusvakauden riskeihin ja kokonaistalouden dynamiikkaan. Rekisterin lähes reaaliaikaiset tiedot kerätään laina- ja velalliskohtaisesti. Rekisteri sisältää tietoja, joita ei ole saatu aiemmin vastaavalla tarkkuudella ja kattavuudella. Jäljempänä on kuvattu tarkemmin, millaista uutta

⁸ Suomen Pankki käsittelee positiivisen luottotietorekisterin aineistoa omassa tietojärjestelmässään (Luoto+), joka on toteutettu Microsoft Azure -pilvipalvelualustalla.

tietoa positiivinen luottotietorekisteri antaa suomalaisten velallisten ja kotitalouksien⁹ velkaantumisesta.

Kattava kokonaiskuva kotitalouksien velan rakenteesta

Aiemmin tiedot kotitalouksien luotoista ovat olleet Suomessa osittain pirstaleisia, eivätkä ne ole kattaneet kaikkia merkittäviä luotonantajia. Lisäksi tietojen raportointitapaan on liittynyt vaihtelevuutta, joka on hankaloittanut johtopäätösten tekemistä tietojen perusteella. Siten positiivisen luottotietorekisterin laajat, yhdenmukaisilla määritelmillä raportoidut tiedot parantavat analyysien tarkkuutta ja tarpeelliseksi katsottujen politiikkatoimenpiteiden mitoitusta. Positiivinen luottotietorekisteri kokoaa yhteen tiedot kaikista yksityishenkilöiden ottamista lainoista. Rekisterissä ovat mukana asuntolainat, opintolainat, vapaa-ajan-asuntolainat, liikennevälineen hankkimiseksi myönnetty kuluttajaluotot, jatkuvat luotot¹⁰ ja muut erilaiset kuluttajaluotot.

Rekisteriin sisältyvät sekä kotimaisten että ulkomaisten luottolaitosten ja muiden luotonantajien myöntämät lainat, jos ne on myönnetty suomalaisille yksityishenkilöille. Myös kaikki kuluttajaluotot, jotka perintätoimistot ovat ostaneet luotonantajilta, ilmoitetaan rekisteriin.¹¹

Positiivinen luottotietorekisteri eroaa kattavuudeltaan aiemmista kotitalouslainoja koskevista tiedonkeruista, jotka ovat perustuneet joko aggregaattitietoon (esimerkiksi rahoitustilinpito, velkaantumistilasto, rahalaitostilastot), kotitalouksista muodostettuun otokseen (tulonjaon palveluaineisto, varallisuustutkimus) tai rajatumpaan joukkoon uusia lainanostoja (uusia asuntolainoja koskevat Finanssivalvonnan tiedonkeruut ja lisäkyselyt). Rekisterin avulla voidaan tarkastella kotitalouksien koko lainakantaa ja kaikkia uusia lainanostoja aiempaa yksityiskohtaisemmin ja useasta eri näkökulmasta. Rekisterin sisältämä granulaarinen aineisto mahdollistaa lisäksi erilaisten jakaumien ja hajontakuvioiden tarkan analysoinnin.

Lähes reaaliaikainen tieto yksityishenkilön velkamäärästä

Positiivinen luottotietorekisteri on lähes reaaliaikaisesti päivittyvä tietokanta yksityishenkilöiden veloista. Luotonantajat ovat velvollisia raportoimaan yksityishenkilöille myöntämänsä luotot rekisteriin viimeistään luottosopimuksen

⁹ Yksittäisten henkilöiden lisäksi rekisteristä voidaan tarkastella *yhteisvelallisia eli henkilöitä, joilla on yhteisiä velkoja*. Näitä henkilöitä voidaan pitää *arvioina* yksittäisille kotitalouksille.

¹⁰ Jatkuvalle luotolla tarkoitetaan kuluttajaluottoa, joka on ennalta sovittuun luottorajaan asti jatkuvasti kuluttajan käytettävissä ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Jatkuvia luottoja ovat esimerkiksi luotto- ja maksuaikakortit ja erilaiset luotolliset tilit. Niistä raportoidaan rekisteriin sekä luottoraja että luotosta käytetty määrä (luoton saldo).

¹¹ Jos perintätoimisto hoitaa saatavien perintää ainoastaan luotonantajan lukuun, on luotonantaja velvollinen ilmoittamaan luottoja koskevat tiedot ja muutokset rekisteriin.

tekemistä seuraavana kalenteripäivänä.¹² Lähes reaaliaikainen tietokanta tukee luotonantajia asiakkaiden luottokelpoisuuden arvioinnissa. Reaaliaikaisen tiedon merkitys korostuu myös talouden eri häiriö- ja kriisitilanteissa, joissa tarvitaan hyvin ajantasaista tietoa luottomarkkinoista tilannekuvan muodostamiseksi.

Velanhoitokyvyn arviointi aiempaa helpompaa

Positiivinen luottotietorekisteri mahdollistaa paremman näkyvyyden yksityishenkilöiden taloudelliseen kokonaistilanteeseen. Rekisteri antaa paremman arvion yksityishenkilön maksukyvyistä, koska rekisteri sisältää tietoa myös yksityishenkilöiden tuloista¹³, kuukausittaisista lainanhoitomenoista, mahdollisista maksuviiveistä ja lyhennysvapaista. Tulotiedot mahdollistavat muun muassa erilaisten velkarasitus- ja velkakestävyysmittareiden (esimerkiksi lainanottajan velat tai velanhoitomenot suhteessa tuloihin) tarkastelun.

Tietoa yksityishenkilöiden korkoriskistä

Kaikista rekisterissä olevista luotoista ilmoitetaan kattavat korkotiedot. Korkotiedot sisältävät tiedon muun muassa lainan kokonaiskorosta, marginaalista, koron tyypistä ja koronmääräytymisjakson pituudesta. Lisäksi lainoista raportoidaan tieto siitä, onko yksityishenkilö suojannut lainansa korkoriskiä vastaan ottamalla lainalleen erillisen suojaustuotteen (korkokatto, korkoputki). Korkotietojen avulla voidaan arvioida yksityishenkilöiden korkoriskiä ja korkojen noususta johtuvaa haavoittuvuutta. Lisäksi voidaan valvoa korkokattosäätelyä, joka rajoittaa lainojen korkoja kuluttajansuojan varmistamiseksi.

Tiedon hyöty kasvaa ajan myötä

Rekisterin hyödyt korostuvat entisestään tulevaisuudessa, sillä tiedon arvo kasvaa ajan myötä. Vaikka positiivinen luottotietorekisteri ei itsessään säilö tietoa, Suomen Pankki historioi rekisterin kautta saamaansa tietoa lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi ja kotitalouksien taloudellisten päätösten seurausten ymmärtämiseksi. On tärkeää seurata kotitalouksia niiden koko elinkaaren ajan. Jotta viranomaiset voivat tehdä luotettavia vaikutusarvioita ja ennusteita toimenpide- ja politiikkamuutosten arvioimiseksi, on tärkeää, että aineisto kattaa mahdollisimman pitkän ajanjakson. Pitkä aikasarja-aineisto antaa arvokasta tietoa kotitalouksien velkaantumisen kehityksestä erilaisissa talouden suhdanteissa ja rahoitusoloissa sekä mahdollistaa pidempien tilastoajasarjojen julkaisun.

¹² Tietojen päivitysnopeus riippuu siitä, mistä tiedosta on kyse. Esimerkiksi lainojen lyhennyksiä koskevat tiedot ilmoitetaan rekisteriin viimeistään toisena arkipäivänä, kun lyhennys on tapahtunut. Jatkuvien luottojen, kuten luotollisten maksukorttien, saldotiedot päivittyvät rekisteriin kerran kuukaudessa.

¹³ Positiivisesta luottotietorekisteristä saadaan kahdenlaisia tulotietoja. Rekisteriin kerätään tulorekisteristä tietoa yksityishenkilön palkoista, eläkkeistä ja etuuksista. Tulorekisterin kautta kerättävät tulotiedot eivät kuitenkaan sisällä yksityishenkilön pääomatuloja, kuten sijoituksista saatavia tuottoja tai vuokratuloja. Tulorekisteristä saatujen tulotietojen lisäksi rekisteri sisältää luotonsaajan luottokelpoisuuden arviointia varten selvitetty tulotiedot, jotka luotonantaja on luotonhakijasta selvittänyt kysymällä tältä itseltään tai muilla tavoin.

Positiivinen luottotietorekisteri ei ole kaiken kattava ja kehitettävää vielä riittää

Vaikka positiivinen luottotietorekisteri jo nykyisellään tarjoaa erittäin kattavan kuvan kotitalouksien lainoista, ei se kuitenkaan ole kaiken kattava. Rekisterin ulkopuolelle jäävät sellaiset luotot, joihin ei sovelleta kuluttajansuojalain säännöksiä. Tällaisia luottoja ovat muun muassa kauppojen yksityishenkilöille myöntämät tavaraluotot ja yleisesti luotot, joista ei peritä korkoa tai muita kuluja. Myöskään panttilainauslaitosten myöntämät luotot, sosiaaliset luotot ja tietyt leasing-sopimukset eivät kuulu rekisterin piiriin. Rekisteriin sisällytetään ainoastaan sellaiset leasing-sopimukset, joissa vuokrattavan kohteen omistusoikeus voi siirtyä lainanottajalle sopimuksen päättyessä.

Positiivisen luottotietorekisterin kehittäminen etenee vaiheittain. Toisessa vaiheessa, vuoden 2025 loppuun mennessä, rekisteriin lisätään yksityishenkilöiden muut kuin kuluttajaluotot, kuten elinkeinotoiminnan rahoittamiseen myönnetty luotot. Koska yksityishenkilöt ovat taloudellisesti tiiviisti sidoksissa liiketoimintaansa, näiden tietojen lisääminen rekisteriin on olennaista yksityishenkilöiden kokonaisvelkaantumisen arvioimiseksi. Toiminimiyrityksien ottamat lainat vaikuttavat suoraan yksityishenkilöiden henkilökohtaiseen taloudelliseen tilanteeseen.

Rekisterin myöhemmässä vaiheessa rekisterin kattavuutta laajennetaan entisestään lisäämällä sinne muun muassa tiedot taloyhtiölainojen osakaskohtaisista velkaosuuksista, jotka ovat välttämättömiä muun muassa yksityishenkilöiden luottokelpoisuuden arvioinnissa. Tiedot ovat tarpeellisia myös kotitalouksien kokonaisvelanhoitorasitteen arvioimiseksi, sillä taloyhtiölainat voivat kasvattaa velanhoitokustannuksia merkittävästi.

Positiivisen luottotietorekisterin ansiosta kuva yksityishenkilöiden ylivelkaantumisen tilasta on parantunut ja paranee edelleen rekisterin kehityksen myötä. Suunniteltujen parannusten lisäksi jatkokehityshankkeissa olisi hyvä pohtia jo rekisterin suunnitteluvaiheessa sidosryhmien esille nostamat tietotarpeet, kuten kattavat tiedot lainojen vakuuksista. Tieto vakuuden arvosta ja esimerkiksi asuntovakuuden sijainnista parantaisi luotonhakijan luottokelpoisuuden ja luottojen riskipitoisuuden arviointia. Tiedot auttaisivat myös viranomaisia rahoitusjärjestelmän vakauden analyysissä, politiikkatoimien vaikutusten arvioinnissa sekä politiikkatoimien suunnittelun ja kohdentamisen kehittämisessä. Rekisterissä ei tällä hetkellä myöskään ole tarkempia taustatietoja lainanottajista, kuten ikää, sukupuolta tai sosioekonomista asemaa, mikä rajoittaa sen käyttöä politiikkatoimien vaikutusten arvioinnissa. Vaikka rekisterin avulla voidaan tarkastella, miten politiikkatoimet vaikuttavat lainanottoon ja yleisesti velallisiin, se ei paljasta, miten vaikutukset jakautuvat eri velallisyryhmien välillä.

Yhteenveto rahapolitiikan onnistumisesta inflaation hillitsemisessä

Juha Kilponen, rahapolitiikka- ja tutkimusosasto, Suomen Pankki

Euroalueen inflaatiokehitys pähkinänkuoressa vuosien 2021–2024 aikana

Euroalueen inflaatio kiihtyi vuoden 2021 aikana erityisesti energian ja elintarvikkeiden hintojen nousun sekä erilaisten tarjontaketjujen häiriöiden vuoksi. Inflaatiopaineita lisäsi tarjontarajoitteiden lisäksi nopea kysynnän elpyminen erityisesti tarjontarajoitteisissa kontakti-intensiivisissä palveluissa, kuten matkailussa ja majoitus- ja ravitsemisalalla. Toimialakohtainen suhteellisten hintojen nousu välittyi yleisen hintatason nousuksi, kun nimelliset jäykkyydet estivät hintoja laskemasta niillä aloilla, joilla kysyntä oli puolestaan vähäistä.

Vuoden 2022 aikana euroalueen talous elpyi entistä vahvemmin pandemiasta, mikä lisäsi edellä mainittujen palveluiden kysyntää voimakkaasti. Kulutuksen elpymistä ruokki vahva finanssipolitiikan tuki, joka oli perua pandemian ajalta. Euroalueella rahapolitiikka tuki myös kysynnän elpymistä, kunnes se alkoi kiristyä merkittävästi vuoden 2022 loppua kohden, kun EKP nosti nopeasti ohjauskorkojaan.¹⁴ Suuret tarjonta- ja kysyntäsokeet sekä niiden pitkittyminen kannustivat myös yrityksiä nostamaan hintoja tavanomaista useammin.¹⁵

Venäjän helmikuussa 2022 aloittama laitton hyökkäyssota Ukrainassa nosti edelleen energian ja muiden raaka-aineiden sekä ruuan hintoja jyrkästi. Suomen Pankin analyysin mukaan Venäjän hyökkäys Ukrainaan kiihdytti euroalueen inflaatiota runsaalla 2 prosenttiyksiköllä ja supisti bruttokansantuotetta vuoden 2022 aikana jopa prosentilla.¹⁶

Pitkittyvä hintojen nousu ja orastava palkkainflaation kiihtyminen alkoi näkyä vuoden 2022 aikana myös markkinoiden inflaatio-odotusten kasvuna. Varsinkin lyhyen aikavälin inflaatio-odotukset kasvoivat selvästi energian hintojen nousun vetämänä. Inflaatiotavoitteen ja hintavakauden näkökulmasta riskinä oli kuitenkin pitkien odotusten asteittainen kasvu vuoden 2022 aikana. Se herätti huolta inflaatio-odotusten ankkurin heikkenemisestä.¹⁷ Hintojen nousu kiihtyi euroalueella korkeimmillaan 10,6 prosenttiin lokakuussa 2022.

Inflaatio hidastui jo merkittävästi vuonna 2023, kun tarjontaongelmat helpottuivat ja energian hinnat laskivat. Nopean inflaation jakso oli myös supistanut reaalityuloja, mikä heikensi kulutusta ja investointeja. Samalla korkojen nousu kuormittaa

¹⁴ Rahapolitiikan reaktiota kiihtyneeseen inflaatioon käsitellään yksityiskohtaisesti seuraavassa luvussa.

¹⁵ Hahn, E. (2023) How have unit profits contributed to the recent strengthening of euro area domestic price pressures? ECB Economic Bulletin, Issue 4/2023.

¹⁶ Anttonen, J. ja Lehmus, M. (2024) [Geopoliittisten yllätysten vaikutus euroalueen inflaatioon vaihtelee tapauskohtaisesti](#). Euro & talous.

¹⁷ Oinonen, S. ja Vilmi, L. (2024) [Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet euroalueen hintojen ja palkkojen kehitykseen?](#) Euro & talous.

rahoitusoloja niin euroalueella kuin muissakin kehittyneissä maissa rahapolitiikan kiristytessä. Inflaatiokehitys oli kaksijakoista. Palvelujen hinnat nousivat edelleen nopeasti heijastaen kulutuskäyttäytymisen normalisoitumista, aiempia inflaatiopaineita ja viiveitä palkkojen nousussa. Vielä vuoden 2024 lopulla euroalueen palkat nousivat 4–5 %, vaikka inflaatio oli hidastunut jo lähelle 2 prosentin vauhtia. Yleisesti ottaen yritykset muuttavat palveluiden hintoja harvakseltaan ja porrastetusti, joten palveluiden hintojen muutokset heijastavat enimmäkseen mennyttä kustannuskehitystä. Tämä pitkitti inflaation hidastumista euroalueella vielä vuonna 2024.¹⁸ Vuoden 2024 lopussa euroalueen inflaatiovauhti oli hidastunut 2,4 prosenttiin.

Uusi rahapolitiikan strategia joutui yllättävään testiin pandemian jälkeen

Globaalin rahoituskriisin jälkeistä aikaa aina koronapandemiaan saakka leimaisi euroalueella EKP:n 2 prosentin tavoitetta hitaampi inflaatio. Talouskasvun ja inflaation tasapainottavan koron arvioitiin laskeneen rakenteellisista syistä sekä euroalueella että globaalisti, eikä talouskasvu enää yltänyt rahoituskriisiä edeltävään vauhtiin. Tämä kavensi EKP:n ja muiden keskuspankkien mahdollisuuksia reagoida suhdannekehityksen heikkenemiseen keventämällä rahapolitiikkaa ohjauskorkoja laskemalla. EKP:n pankeille maksama talletuskorko oli laskettu negatiiviseksi jo kesäkuussa 2014 ja korkojen voitiin katsoa olevan lähellä efektiivistä alarajaansa. Rahapolitiikka tuki kokonaiskysyntää ja inflaatiota lisäksi laajoilla arvopapereiden osto-ohjelmilla ja pitkäaikaisilla rahoitusoperaatioilla. Ennakoiva viestintä ja osto-ohjelmat varmistivat, että markkinoiden korko-odotukset ja pitkät korot pysyivät alhaisina ja rahoitusolot näin mahdollisimman keveinä.

Ennen pandemiaa näkymä oli, että inflaatio pysyisi tavoitetta hitaampana ja että korkojen alaraja tulisi rajoittamaan rahapolitiikan toimintaa pitkäaikaisesti. Rahapolitiikan toimintaympäristön nähtiin muuttuneen, ja sen seurauksena EKP:n neuvosto aloitti rahapolitiikan strategia-arvion vuonna 2020. Se saatiin päätökseen vuoden 2021 kesällä.¹⁹

EKP:n neuvoston arvio kesäkuussa 2021 päivitettyssä strategiassaan oli, että hintavakauden ylläpitäminen onnistuu parhaiten, kun rahapolitiikan tavoitteena on 2 prosentin inflaatiovauhti keskipitkällä aikavälillä. EKP:n neuvosto painotti tavoitteen symmetrisyyttä pitämällä sekä tavoitetta nopeampaa että hitaampaa inflaatiota yhtä epätoivottuna.²⁰ Vuoden 2021 strategian muutos merkitsi siis tosiasiallisesti hieman

¹⁸ Corsello, F. ja Neri, S. (2025) "Catch me if you can": fast-movers and late-comers in euro area inflation. Suerf Policy Brief, No.1070.

¹⁹ Ks. tarkemmin EKP (2021) The ECB's monetary policy strategy statement ja Kilponen, J. ja Kontulainen, J. (2021) [EKP uudisti rahapolitiikan strategiansa – mikä muuttuu?](#) Euro & talous.

²⁰ Noin 2 prosentin keskipitkän aikavälin inflaatiopuskurin arvioitiin helpottavan euroalueen maiden sopeutumista makrotaloudellisiin häiriöihin, vaimentavan alaspäin joustamattomista nimellispalkoista aiheutuvaa työttömyyden lisääntymistä ja deflaation vaaraa talouden laskukausina. Puskuri ottaa huomioon myös inflaatioon mahdollisesti liittyvän positiivisen mittaamisharhan, kun inflaatio voi olla tosiasiaa hitaampi kuin mitä on mitattu.

korkeampaa inflaatiotavoitetta kuin mitä rahaliiton alun hintavakauden määritelmä oli tarkoittanut.²¹

Hintavakauden määriteltiin rahaliiton alkutaipaleella toteutuvan, kun euroalueen inflaatio pysyi alle 2 prosentissa keskipitkällä aikavälillä. Tämä hintavakauden epäsymmetrinen määritelmä osoittautui ongelmalliseksi, koska se salli inflaation hidastuvan tilapäisesti jopa lähelle nollaa. Lisäksi 2 prosentin ”inflaatiokatto” toimi inflaatio-odotuksia ja inflaatiota hidastavasti. Tutkimuksissa on havaittu, että EKP:n tosiasiallinen inflaatiotavoite oli ennen vuonna 2021 päivitettyä strategiaa selvästi alle 2 % (1,6–1,8 %) ja EKP:n preferenssit inflaation suhteen olivat myös voimakkaan epäsymmetriset: 2 prosentin ylittävää inflaatiota pidettiin selvästi haitallisempana kuin 2 prosentin alittavaa inflaatiota.²²

Vuoden 2021 strategia-arviossa korkojen tosiasialliselle alarajalle painumisen riski huomioitiin korostamalla vahvasti elvyttävää rahapolitiikkaa alarajan lähestyessä ja sallimalla inflaation myös ylittää tavoite väliaikaisesti. Näillä toimilla haluttiin pienentää riskiä inflaatio-odotusten vakiintumisesta tavoitetta alhaisemmalle tasolle, kuten näytti käyneen aiemmin.

Uusi rahapolitiikan strategia joutui yllättävään testiin, kun inflaatio kiihtyikin nopeasti koronapandemian ja energiakriisin vuoksi.

Rahapolitiikan jalkaa alettiin nostaa kaasupolkimelta syksystä 2021 alkaen asteittain, ensin viestimällä rahapolitiikan määrällisen keventämisen vähentämisestä ja muuttamalla pitkien luotto-operaatioiden ehtoja. Maaliskuussa 2022 EKP:n neuvosto ilmoitti vähentävänsä omaisuuserien ostotahtia ja aikovansa saada ne päätökseen kolmannella neljänneksellä. Tämä vahvistettiin kesäkuussa 2022 pidetyssä kokouksessa, ja arvopaperi osto-ohjelman mukaiset netto-ostot APP ohjelmassa päättyivät heinäkuussa 2022. Rahapoliittisten osto-ohjelmien uudelleensijoitukset loppuivat kokonaan vuoden 2024 lopussa.

EKP toteuttaa Yhdysvaltojen keskuspankin Fedin tavoin määrällistä kiristämistä passiivisesti eli sen tase supistuu sitä mukaa, kun hankittuja velkakirjoja erääntyy maksettavaksi. Määrällistä kiristämistä toteutettiin sekä euroalueella että muissa kehittyneissä talouksissa korostetun ennakoitavasti niin, että vältettäisiin aiheuttamasta velkakirjamarkkinoille epävakautta. EKP arvioi määrällisen

²¹ Haavio, M., Heikkinen, J., Jalasjoki, P., Kilponen, J. ja Paloviita J. (2025) ECB's evolving communication and policy references since 2021 strategy review. Tutkimuksessa arvioidaan EKP:n kommunikaation ja EKP:n inflaatiopreferenssien muuttumista. Alustavien tulosten mukaan EKP siirtyi kohti inflaatiokeskeisempää viestintää ja EKP:n preferenssit inflaation suhteen muuttuivat symmetrisemmiksi heinäkuusta 2021 lähtien, uuden strategian mukaisesti.

²² Haavio, M., Jalasjoki, P., Kilponen J. ja Paloviita, M. (2021) What does "below, but close to, two per cent" mean? Assessing the ECB's reaction function with real time data. *International Journal of Central Banking*, June 20201, vol. 68. Haavio, M., Heikkinen, J., Jalasjoki, P., Kilponen, J., Paloviita, M. ja Vänni, I. (2024) Reading between the lines: Uncovering asymmetry in the central bank loss function. Bank of Finland Research Discussion Paper 6/2024.

kiristämisen ja siihen liittyvän viestinnän nostaneen euroalueen 10 vuoden valtionlainojen korkoa noin 0,6 prosenttiyksikköä vuoden 2023 aikana.²³

EKP:n neuvosto päätti aloittaa koronnostot heinäkuussa 2022. Tässä vaiheessa korko-ohjauksesta tuli jälleen ensisijainen rahapolitiikan instrumentti.

Heinäkuusta 2022 alkaen EKP:n neuvosto nosti ohjauskorkoja hyvin nopeassa tahdissa kasvaneiden inflaatiopaineiden vuoksi. EKP:n keskeistä ohjauskorkoa nostettiin kesäkuusta 2022 vuoden loppuun mennessä yhteensä 2,5 prosenttiyksikköä. Koronnostoja jatkettiin vuoden 2023 aikana aina syyskuun 2023 rahapolitiikkakokoukseen saakka. Rahoitusolot kiristyivät nopeasti, ja reaalikorot kääntyivät positiivisiksi vuoden 2023 alussa. Syyskuussa 2023 ohjauskorot olivat nousseet kumulatiivisesti 4,5 prosenttiyksikköä verrattuna kesäkuuhun 2022, ja EKP:n neuvosto arvioi korkotason yltäneen tällöin riittävän rajoittavalle tasolle inflaation vakauttamiseksi 2 prosentin tavoitteeseen keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikan rajoittavuuden arvioinnissa yksi mitta on talouden tasapainokoron taso. Pandemian jälkeisenä aikana tehdyt arviot nimellistä tasapainokorosta ovat liikkuneet noin 2:sta 3 prosenttiin. Euroalueen rahapolitiikan korot olivat vuosina 2023 ja 2024 rajoittavalla tasolla, mikä tuki inflaation palautumista kohti 2 prosentin tavoitetasoa.²⁴

Rahapolitiikan kiristämisen välittymistä markkinoille tuettiin myös ennakoivan viestinnän muutoksilla painottamalla päätösten kokouskohtaisuutta ja niiden riippuvuutta talous- ja inflaationäkymistä ja rahapolitiikan välittymisestä. Tämä lisäsi jossain määrin markkinoiden epävarmuutta tulevasta korkourasta, mutta epävarmuus tulevasta talous- ja inflaatiokehityksestä oli poikkeuksellisen suurta, kun geopolitiittiset tapahtumat heiluttelivat energian ja raaka-aineiden hintoja voimakkaasti molempiin suuntiin. Rahapolitiikan rajoittavuutta tuettiin myös pitkäaikaisten luotto-operaatioiden ehtoja muuttamalla ja pandemian alussa käyttöön otettujen vakuusehtojen keventämisen asteittaisella poistamisella.

Rahapolitiikan nopea suunnanmuutos ja korkotason odotettu nousu aiheuttivat kuitenkin erityisesti valtionlainamarkkinoilla siinä määrin hermostuneisuutta, että EKP:n neuvosto hyväksyi heinäkuussa 2022 rahapolitiikan tasaista välittymistä varmistavan uuden välineen (TPI, *Transmission Protection Instrument*) perustamisen, jolla voitaisiin tukea rahapolitiikan tehokasta välittymistä perusteettoman ja häiriötä aiheuttavan markkinadynamiikan oloissa.²⁵ EKP:n neuvosto mahdollisti myös joustovaran käyttämisen pandemiaan liittyvän PEPP-osto-ohjelman erääntyvien arvopapereiden uudelleen sijoittamisessa, jotta rahapolitiikan välittymismekanismin toiminta ei korkojen noston aikana häiriintyisi tarpeettomasti.

Inflaation edelleen hidastuessa ja rahapolitiikan välittymisen voimistuessa vuonna 2024 EKP:n neuvosto aloitti rahapolitiikan rajoittavuuden asteittaisen vähentämisen

²³ EKP (2023) Economic Bulletin Issue 3, 2023.

²⁴ Kortelainen, M. ja Vilmi, L. (2024) [Recent insights into r*: An analysis using a modified Holston-Laubach-Williams model](#). Bank of Finland Bulletin 2024.

²⁵ ECB (2022, press release) The Transmission Protection Instrument.

kesäkuussa 2024. Korkoja laskettiin lisää syys-, loka- ja joulukuussa 2024. Joulukuun kokouksessa rahapolitiikan viestintä muuttui lisäksi hieman keventävään suuntaan. Viestinnästä poistettiin viittaus rahapolitiikan rajoittavuuteen, ja EKP:n pääjohtaja (ja jotkut neuvoston jäsenet) painotti ulostuloissaan korkojen suunnan olevan selvä. Inflaatio hidastui vuoden 2024 lopussa 2,4 prosenttiin.

Euroalueen talouskasvu oli vuonna 2024 vaisua. Teollisuustuotannon kehitys oli heikkoa kalliin energian ja vaisun kysynnän vuoksi. Reaalitulojen kasvusta ja hyvästä työmarkkinakehityksestä huolimatta myös yksityisen kulutuksen elpyminen oli vaikeaa. Vientinäkömiä vaikeuttivat geopolittiset riskit sekä kansainvälisen talouden, etenkin Kiinan, heikko kehitys. Kasvunäkymäkin puolsi siis kokonaisuutena rahapolitiikan rajoittavuuden vähentämistä.

Rahapolitiikan uuden strategian onnistuminen inflaation taltuttamisessa maailmapolitiikan myllerryksen keskellä

Inflaatio on saatu vakiinnutettua poikkeuksellisen korkeista, yli 10 prosentin lukemista lokakuussa 2022 lähelle 2 prosentin tavoitetta ilman että euroalueen talous olisi ajautunut taantumaan. Tätä voinee pitää varsin kiistattomasti onnistumisena. Ekonomistit pitävät yhtenä selityksenä tälle rahapolitiikan uskottavuutta, jota heijastaa erityisesti pidempien inflaatio-odotusten pysyminen ankkurissa pientä heiluntaa lukuun ottamatta vuosien 2021–2024 ajan. Myös lyhyen aikavälin inflaatio-odotukset alkoivat pienetä vuoden 2023 loppupuolella, ja ne palautuivat nopeasti tavoitteen mukaisiksi, 2 prosentin tuntumaan. Suomen Pankin analyysin mukaan voimakas palkkojen nousu oli suurelta osin reaktiota kiihtyneeseen inflaatioon ja työmarkkinoiden kiristymiseen eikä niinkään kasvaneisiin inflaatio-odotuksiin. Euroalueella ei siis yleisesti ottaen nähty vahingollista hinta-palkkakierrettä.²⁶

EKP aloitti korkojen nostamisen ja rahapolitiikan kiristämisen toisaalta hieman myöhään ja reagoi näin inflaatiopaineiden nousuun hitaasti. Tähän vaikuttivat todennäköisesti useat tekijät. EKP oli sitoutunut arvopapereiden osto-ohjelmaan (APP) kesäkuuhun 2022 saakka ja ilmoittanut alkavansa nostaa korkoja vasta tämän jälkeen. Lisäksi EKP painotti analyysissään ja kommunikaatiossa tarjontatekijöiden keskeistä roolia inflaation ajurina. Vaikka inflaatioennustevirheitä selittivät pitkälti odottamattomat energian hintasokit, tarjontatekijät nähtiin toisaalta pitkään ohimenevinä ja niiden välittymistä inflaatioon todennäköisesti aliarvioitiin alkuvaiheessa. Myöhemmässä inflaatiokehitystä syväluotaavassa analyysissä on käynyt ilmi, että erilaiset epälineaarisuudet, sokkien luultua pidempi kesto ja energian hintojen nousun leviäminen tuotantoketjuissa johtivat inflaation odotettua merkittävämpään ja pysyvämpään kiihtymiseen.²⁷ Myös Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa lisäsi taloustilanteeseen liittyvää epävarmuutta keväällä 2022.

²⁶ Oinonen, S. ja Vilmi, L. (2024) [Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet euroalueen hintojen ja palkkojen kehitykseen?](#) Euro & talous.

²⁷ Lane, P. (2024) The 2021-2022 inflation surges and the monetary policy response through the lens of macroeconomic models. ECB.

Jos EKP:llä olisi ollut vuoden 2021 lopulla täydellinen ennakkotietämys talouteen iskevien sokkien luonteesta ja koosta, olisi se mallisimulointien mukaan edellyttänyt rahapolitiikan voimallisempaa ja aggressiivisempaa kiristämistä.²⁸ Tämä olisi hillinnyt hieman inflaation kiihtymistä, mutta samalla myös hidastanut talouskasvua merkittävästi. Rahapolitiikkapäätökset tehdään kuitenkin sen hetkisen reaaliaikaisen informaation turvin. Vuoden 2021 lopulla ja vielä vuoden 2022 alkupuolellakin inflaation arvioitiin kiihtyvän vähemmän ja hidastuvan nopeammin kuin miten itseasiassa tapahtui. Merkittävä osa ennusvirheestä syntyi Venäjän aloittaman sodan vuoksi rajusti nousseesta energian hinnasta.

²⁸ Lane, P. *ibid.*

Liite 1. Suomen Pankin tilinpäätös vuodelta 2024

Pankkivaltuusto vahvisti kokouksessaan 28.3.2025 Suomen Pankin tuloslaskelman ja taseen vuodelta 2024 sekä päätti tilikauden 2024 tulosta koskevaksi toimenpiteeksi, että tilikaudelta 2024 ei jaeta voittoa.

Tilinpäätös

28.03.2025

Suomen Pankin tilintarkastettu tulos tilikaudelta 2024 on varausten purkamisen jälkeen nolla euroa (vuoden 2023 tulos oli nolla euroa). Vuoden 2024 toiminnallinen tulos, -1 027 milj. euroa, katettiin purkamalla jäljellä ollut yleisvaraus kokonaan ja 241 milj. euroa reaaliarvovaruudesta. Suomen Pankin toiminnallisen tuloksen tappio on seurausta rahapoliittisista operaatioista, joita pankki on tehnyt ylläpitääkseen mandaattinsa mukaisesti hintavakautta.

Euroopan keskuspankki aloitti vuonna 2022 koronnostot hidastaakseen inflaatiota. Koronnostot jatkuivat syyskuuhun 2023, jolloin EKP:n talletuskorko oli korkeimmillaan 4,0 prosenttia. Koronlaskut aloitettiin kesäkuussa 2024, mutta ne ehtivät vaikuttaa vain vähän vuoden keskimääräiseen talletuskorkoon, joka oli 3,73 prosenttia.

Vuonna 2024 rahapolitiikkaan liittyvät velkakirjaomistukset, jotka ovat pääosin Suomen valtion liikkeeseen laskemia velkakirjoja, pienenivät Suomen Pankin taseessa 90 mrd. eurosta 82 mrd. euroon. Vaikka uusia ostoja ei enää tehdä, nämä velkakirjat tulevat olemaan pitkään Suomen Pankin ja muiden euroalueen keskuspankkien taseissa, koska ne ovat juoksuajaltaan pitkiä. Ostot tehtiin luomalla likviditeettiä, jonka liikepankit ovat tallettaneet keskuspankkiin. Varojen ja velkojen erilainen korkosidonnaisuus on tuonut keskuspankin taseeseen rakenteellista korkoriskiä, joka on realisoitunut odotetusti aiemmin tapahtuneen korkojen nousun myötä.

Aiemman korkojen nousun takia liikepankkien talletuksille maksettiin tilikaudella 2024 korkoa 3 697 milj. euroa, mikä ylittää varallisuuserien tuotot. Vuonna 2024 korkokate, -1 108 milj. euroa, oli 64 milj. euroa pienempi kuin edellisellä vuonna.

Keskuspankkierien kate, joka sisältää sekä Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden korkotuotot että sen osuuden eurojärjestelmän rahapolitiikan korkokatteesta, oli -937 milj. euroa (2023: -1 027 milj. euroa). Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toimintakulut ja -tuotot ilman setelihankintoja ja eläkerahastomaksua olivat -73 milj. euroa (2023: -70 milj. euroa).

Tase

31.12.2024

Milj. euroa		31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA			
1	Kulta ja kultasaamiset	3 532	2 945
2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	13 619	12 271
	Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	5 436	5 241
	Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset	8 183	7 030
3	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	448	100
4	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	5	–
5	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	290	3 676
6	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	9	0
7	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	82 417	90 272
	Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	82 255	90 100
	Muut arvopaperit	162	172
8	Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	28 996	67 251
	Osuudet EKP:ssä	185	188

Milj. euroa		31.12.2024	31.12.2023
	Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset	737	741
	TARGET-järjestelmään liittyvät saamiset	20 897	59 006
	Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset	6 951	7 283
	Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)	227	33
9	Muut saamiset	854	1 049
	Euroalueen metallirahat	39	41
	Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	83	79
	Muu vaihto-omaisuus	30	31
	Muut	701	898
	Yhteensä	130 170	177 565

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Milj. euroa		31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA			
1	Liikkeessä olevat setelit	26 541	26 275
2	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	77 363	124 040
	Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	2 725	3 651
	Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	74 638	120 389
3	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	–	6
4	Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	5 480	5 608
5	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	4 950	6 544
6	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	–	–
7	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	–	–
8	IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä	4 390	4 255

Milj. euroa		31.12.2024	31.12.2023
9	Eurojärjestelmän sisäiset velat	–	–
10	Muut velat	73	32
11	Arvonmuutostilit	4 852	3 728
12	Varaukset	3 579	4 137
	Riskivaraukset	2 977	3 550
	Muut varaukset	602	587
13	Oma pääoma ja rahastot	2 941	2 941
	Kantarahasto	841	841
	Vararahasto	2 100	2 100
14	Tilikauden voitto	–	–
	Yhteensä	130 170	177 565

Helsingissä 25. helmikuuta 2025

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Olli Rehn, johtokunnan puheenjohtaja

Marja Nykänen, johtokunnan varapuheenjohtaja

Tuomas Välimäki, johtokunnan jäsen

Tuloslaskelma

31.12.2024

Milj. euroa		1.1.–31.12.2024	1.1.–31.12.2023
1	Korkotuotot	3 210	3 880
2	Korkokulut	-4 318	-4 924
3	KORKOKATE	-1 108	-1 044
4	Valuuttakurssierot	435	161
5	Arvopapereiden hintaerot	89	36
6	Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot	-72	-70
7	Valuuttakurssi- ja hintaerovarauksen muutos	-454	-140
	RAHOITUSKATE	-1 110	-1 057
8	Rahoitustulon netto-osuus	174	33
9	Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista	-7	-7
10	Osuus EKP:n voitosta	–	–
11	Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	5	4
	KESKUSPANKKIERIEN KATE	-937	-1 027
12	Muut tuotot	49	47
	Toimintakulut	-138	-132

Milj. euroa		1.1.–31.12.2024	1.1.–31.12.2023
13	Henkilöstökulut	-68	-65
14	Eläkerahastomaksu	-10	-10
15	Hallinnolliset kulut	-44	-42
16	Poistot käyttöomaisuudesta	-11	-10
17	Setelien hankintakulut	-6	-4
18	Muut kulut	-0	-0
TOIMINNALLINEN TULOS		-1 027	-1 112
Eläkerahaston tulos		–	–
19	Eläkerahaston tuotot	51	33
20	Eläkerahaston kulut	-35	-33
21	Varausten muutos	1 011	1 112
22	TILIKAUDEN TULOS	–	–

Helsingissä 25. helmikuuta 2025

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Olli Rehn, johtokunnan puheenjohtaja

Marja Nykänen, johtokunnan varapuheenjohtaja

Tuomas Välimäki, johtokunnan jäsen

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

31.12.2024

1. Yleiset laatimisperiaatteet

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja -tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11. pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää myös Suomen Pankin eläkerahaston ja Finanssivalvonnan tuotot ja kulut. EKPJ:n suuntaviivat yhdenmukaistetusta kirjanpidosta eivät säätele eläkerahaston kirjanpitoa.

2. Valuutta- ja kultamääräisten erien arvostaminen

Valuutta- ja kultamääräiset erät on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssseja. Mikäli tilinpäätöspäivä osuu viikonloppuun, käytetään edellisen pankkipäivän valuuttakursseja. Kaikki erät on arvostettu valuuttakohtaisesti. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä. Tilikauden aikana realisoituneiden valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Tilinpäätöksessä käytetyt kurssit käyvät ilmi seuraavasta taulukosta.

Valuutta	31.12.2024	29.12.2023
Yhdysvaltain dollari	1,0389	1,1050
Japanin jeni	163,0600	156,3300
Ruotsin kruunu	11,4590	11,0960
Sveitsin frangi	0,9412	0,9260
Englannin punta	0,8292	0,8691
Kanadan dollari	1,4948	1,4642
Erityiset nosto-oikeudet (SDR)	0,7972	0,8226
Kulta	2 511,0690	1 867,8280

3. Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan.

Joukkovelkakirjalainojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan niiden juoksuajalle. Joukkovelkakirjalainojen hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot.

Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Sekä valuutta- että euromääräiset arvopaperit on arvostettu arvopaperilajeittain. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät joukkovelkakirjalainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella.

Muut kuin rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset arvostetaan arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Vuoden 2024 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 31.12.2024.

Jälkimarkkinakelpoiset sijoitusrahastot arvostetaan markkinahintaan nettoperusteisesti (rahastokohtaisesti) eikä niiden sisältämien omaisuuserien perusteella, mutta edellytetään, että ne täyttävät tietyt ennalta määritetyt kriteerit, jotka liittyvät lähinnä Suomen Pankin vaikutusvaltaan rahaston päivittäisessä toiminnassa, rahaston oikeudelliseen asemaan ja sijoituksen kehityksen arviointiin. Eri jälkimarkkinakelpoisten sijoitusrahastojen arvostustuloksia ei netoteta keskenään.

Kiinteistörahastot arvostetaan viimeisimmän saatavilla olevan hinnan mukaan ja hinnan oikeellisuutta tarkastellaan vielä tilinpäätöksen jälkeen tammikuussa, jolloin rahastot toimittavat tilinpäätöspäivän hinnat.

Käänteisoperaatiot

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

Automaattiseen arvopapereiden lainausohjelmaan liittyvät käänteisoperaatiot (mukaan lukien arvopaperilainaustransaktiot) kirjataan tilinpäätöspäivänä taseeseen, mikäli vakuus annetaan Suomen Pankin tilille talletettavan käteisen muodossa eikä tätä käteistä ole vielä sijoitettu.

4. EKPJ:n / eurojärjestelmän sisäiset saamiset / velat

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset ja velat ovat peräisin pääasiassa EU-maiden välisistä euromääräisistä maksuista, joiden katteet siirretään keskuspankkirahana. Maksutapahtumia käynnistävät enimmäkseen yksityiset yhteisöt (luottolaitokset, yritykset ja yksityishenkilöt). Katteensiirto suoritetaan Euroopan laajuisessa automatisoidussa reaaliaikaisessa bruttomaksujärjestelmässä eli TARGET-järjestelmässä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system). Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien TARGET-tileille. Myös EKP:n ja kansallisten keskuspankkien suorittamat maksut vaikuttavat näihin tileihin. Kaikki katteensiirrot lasketaan automaattisesti yhteen ja korjataan siten, että ne muodostavat osan kunkin kansallisen keskuspankin yksittäisestä positioista EKP:hen nähden. TARGET-tilien muutokset näkyvät EKP:n ja kansallisten keskuspankkien kirjanpidossa päivittäin.

TARGET-järjestelmään liittyvät eurojärjestelmän sisäiset Suomen Pankin saamiset EKP:ltä ja velat EKP:lle esitetään Suomen Pankin taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”TARGET-järjestelmään liittyvät saamiset” tai ”TARGET-järjestelmään liittyvät velat”. EKPJ:n sisäiset euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat, jotka eivät liity TARGET-järjestelmään, esitetään erässä ”Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta” tai ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset, jotka liittyvät Suomen Pankin osuuteen EKP:n pääomasta, esitetään erässä ”Osuudet EKP:ssä”. Tähän tase-erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka kansalliset keskuspankit ovat maksaneet, koska niiden osuudet EKP:n oman pääoman arvosta ¹¹ ovat suurentuneet kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten vuoksi, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankeilta, joita koskeva poikkeus on kumottu.

Eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä Suomen Pankki siirsi valuuttavarantoja EKP:lle. Siirrosta syntyneet eurojärjestelmän sisäiset saamiset ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset.”

Saamiset ja velat, joita syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä, esitetään yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät nettosaamiset” tai erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvät nettovelat” (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

Muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten EKP:n mahdollinen ennakkoitoijako kansallisille keskuspankeille, kirjeenvaihtajatilat sekä yhteenlaskettavan ja maksettavan rahoitustulon erotuksesta johtuva saldo) esitetään yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)” tai erässä ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”.

5. Käyttöomaisuutta koskevat arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääasiassa hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuonna 1999 taseeseen markkinahintaisina aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- tietokoneet, niihin liittyvät laitteet ja ohjelmistot sekä autot: 4 vuotta
- koneet ja kalusto: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

6. Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä. ²⁾ Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti. ³⁾ EKP:n osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta on 8 %, ja loput 92 % jakautuu kansallisille keskuspankeille sen mukaan, mikä on niiden paino EKP:n pääoman jakoperusteessa. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”.

Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien jakoperusteen mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasialisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamia tai velkoja, joille maksetaan korkoa ⁴⁾. Nämä korolliset saamiset (tai velat) ilmoitetaan erässä ”Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset (nettovelat)” (ks. kohta ”EKP:n / eurojärjestelmän sisäiset saamiset / velat”). Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne esitetään tuloslaskelman erässä ”Korkokate”.

7. EKP:n ennakkovoitonjako

EKP:n neuvosto on päättänyt, että EKP:n euroseteleistä saama tulo, joka kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta sekä EKP:n saama nettotulo a) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (SMP), b) kolmannen katettujen joukkolainojen osto-ohjelman (CBPP3), c) omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP), d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP) ja e) pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP) mukaisesti ostetuista arvopapereista jaetaan tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona, ellei EKP:n neuvosto muuta päätä. ⁵⁾ Jos EKP:n neuvosto katsoo EKP:n johtokunnan valmisteleman perustellun arvion nojalla, että EKP:n vuositulos on tappiollinen tai että tilikauden voitto on näitä tuloja pienempi, sen on päätettävä jättää tulot jakamatta. EKP:n neuvosto voi myös päättää, että tulo siirretään kokonaan tai osittain taloudellisten riskien varalta tehtävään varaukseen.

Lisäksi EKP:n neuvosto voi päättää, että EKP:lle euroseteleiden liikkeeseenlaskusta ja käsittelystä aiheutuneet kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona.

8. Eläkerahasto

Suomen Pankin eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseeseen, ja sille laaditaan erillinen vuosikertomus.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvонkorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvонkorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

9. Varausten kirjaamisen periaatteet

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen. Tilinpäätöksessä voidaan tehdä myös pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

10. Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot. Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa.

Futuurisopimusten vaihtelumarginaalit kirjataan tuloslaskelmaan päivittäin, joten niitä ei tarvitse erikseen arvostaa tilinpäätöksen yhteydessä. Vaihtelumarginaalit vaikuttavat myös valuuttaposition. Tätä menettelyä sovelletaan avoimen position sulkemispäivänä riippumatta siitä, tapahtuuko kohde-etuuden toimitus. Mikäli toimitus tapahtuu, merkitään osto tai myynti kirjanpitoon markkinahintaan.

11. Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät ole muuttuneet tilikauden 2024 aikana.

12. Muut seikat

Kirjanpitoa ja tilinpäätöstietojen antamista koskevista oikeussäännöistä Euroopan keskuspankkijärjestelmässä 14.11.2024 annetuilla EKP:n uusilla suuntaviivoilla (EU) 2024/2941 (EKP/2024/31) muutettiin kansallisten keskuspankkien taseen ja tuloslaskelman esitystapaa. Muutosten tarkoituksena oli selkeyttää tilinpäätöstä ja lisätä sen informaatioarvoa lukijoille. Esimerkiksi eurojärjestelmän sisäinen Suomen Pankin TARGET-saaminen EKP:ltä esitettiin aiemmin yhdessä muiden saamisten kanssa erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)”. TARGET-saaminen esitetään nyt erikseen tase-erässä ”TARGET-järjestelmään liittyvät saamiset”. Vuoden 2023 lukuja on oikaistu tämän mukaisesti.

-
- 1) Oman pääoman arvolla tarkoitetaan EKP:n vararahastojen, arvonmuutostilien sekä vararahastoja vastaavien varausten kokonaismäärää, josta vähennetään mahdolliset edellisiltä tilikausilta siirretyt tappiot. Jos pääoman jakoperustetta tarkistetaan tilikauden aikana, oman pääoman arvoon sisältyy myös tarkistukseen mennessä kertynyt EKP:n nettovoitto tai -tappio.
 - 2) Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13. päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2010/29), (2011/67/EU), (EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä **epävirallinen konsolidoitu toisinto**.
 - 3) Setelien jakoperusteella tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.
 - 4) Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3. päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (EKP/2016/36), EUVL L 347, 20.12.2016, s. 26, sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä epävirallinen **konsolidoitu toisinto**.
 - 5) EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15. päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (EKP/2014/57), (EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä **epävirallinen konsolidoitu toisinto**.

Taseen liitetiedot

31.12.2024

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 406 634 troyunssia kultaa (1 troyunssi = 31,103 g), joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle. Suomen Pankki myi 169 853 troyunssia kultaa vuoden 2024 aikana.

Kulta	31.12.2024	31.12.2023
Määrä (milj. troyunssia)	1,4	1,6
Hinta troyunssilta (EUR)	2 511,1	1 867,8
Arvo markkinahintaan (milj. EUR)	3 532,2	2 944,6
Markkina-arvon muutos (milj. EUR)	587,5	255,0

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

2.1 Saamiset kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) eriteltyinä	31.12.2024		31.12.2023	
	Milj. EUR	Milj. SDR	Milj. EUR	Milj. SDR
Varanto-osuus IMF:ssä	762,5	607,9	774,7	637,2
Erityiset nosto-oikeudet	4 514,2	3 598,7	4 354,5	3 581,9
Muut saamiset IMF:ltä	159,4	127,1	112,1	92,2
Yhteensä	5 436,1	4 333,6	5 241,3	4 311,3

Euron ja SDR:n välisen kurssin kehitys tilikausina 2023 ja 2024		2024	2023
Maaliskuun loppu		0,8160	0,8082
Kesäkuun loppu		0,8141	0,8166
Syyskuun loppu		0,8254	0,8062
Joulukuun loppu		0,7972	0,8226

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 2 410,6 milj. SDR. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu markkoina ja euroina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina ja euroina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 4 514,2 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 5 436,1 milj. euroa.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset

Tase-erä sisältää valuuttamääräiset arvopaperi- ja rahastosijoitukset sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta eriteltynä	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Kuponkipaperit	5 646,1	4 867,9	778,2
Diskonttopaperit	396,5	0,0	396,5
Rahastosijoitukset	1 628,0	1 526,1	101,8
Muut saamiset	512,2	636,0	-123,8
Yhteensä	8 182,8	7 030,0	1 152,8

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2024		31.12.2023	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	649,4	10,7	634,6	13,0
Yhdysvaltain dollari	4 873,7	80,7	4 091,7	84,1
Japanin jeni	519,5	8,6	141,5	2,9
Yhteensä	6 042,6	100,0	4 867,9	100,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2024		31.12.2023	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	1 502,3	24,9	639,5	13,1
Yli 1 vuosi	4 540,3	75,1	4 228,3	86,9
Yhteensä	6 042,6	100,0	4 867,9	100,0

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

Euroalueen sisäiset valuuttamääräiset saamiset eriteltynä	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	317,3	15,6	301,6
Kuponkipaperit	157,2	86,1	71,0
Muut saamiset	-26,7	-1,3	-25,4
Yhteensä	447,8	100,5	347,3

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma				
31.12.2024			31.12.2023	
Valuutta	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	92,9	59,1	44,2	51,4
Yhdysvaltain dollari	64,3	40,9	41,9	48,6
Yhteensä	157,2	100,0	86,1	100,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika				
31.12.2024			31.12.2023	
Maturiteetti	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	21,4	13,6	28,1	32,6
Yli 1 vuosi	135,7	86,4	58,0	67,4
Yhteensä	157,2	100,0	86,1	100,0

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erä sisältää 4,7 milj. euroa valuutanvaihtosopimuksiin liittyviä käteisvakuuksia.

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

Erä muodostuu korkoa sisältävistä luotoista suomalaisille luottolaitoksille, ja sen suuruus määräytyy suomalaisten luottolaitosten likviditeetintarpeen perusteella.

Koko eurojärjestelmän saamiset rahapoliittisista operaatioista ovat 34,2 mrd. euroa, josta Suomen Pankin taseessa on 290 milj. euroa. Perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit jakavat rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät riskit, mikäli ne toteutuvat, täysimääräisesti ja suhteessa osuuksiinsa EKP:n merkityn pääoman jakoperusteesta. Tappioita voi syntyä ainoastaan, jos vastapuoli menee vararikkoon eikä kyseisen vastapuolen toimittamien vakuuksien realisointi tuota riittävästi varoja. Riskejä, jotka aiheutuvat mahdollisista kansallisten keskuspankkien harkinnanvaraisesti hyväksymistä erityisvakuuksista, ei EKP:n neuvoston päätöksen nojalla jaeta.

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	–	–	–
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	290,0	3 676,4	-3 386,4
Käännteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Käännteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
Maksuvalmiusluotot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
Yhteensä	290,0	3 676,4	-3 386,4

5.1 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteutettavia likviditeettiä lisääviä käännteisoperaatioita, joiden maturiteetti on yksi viikko. Ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Perusrahoitusoperaatiot ovat keskeisessä osassa pyrittäessä vaikuttamaan korkoihin ja hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta sekä viestittäessä rahapolitiikan mitoituksista.

5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Näissä operaatioissa vastapuolille tarjotaan pitempiaikaista rahoitusta. Operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Joulukuussa 2020 EKP:n neuvosto lisäsi vuonna 2019 käyttöön otettuun seitsemän neljännesvuosittain toteutettavan operaation sarjaan (TLTRO III) vielä kolme operaatiota, jotka toteutettiin vuoden 2021 kesä- ja joulukuun välisenä aikana. Näiden operaatioiden maturiteetti oli kolme vuotta, joten viimeinen operaatio erääntyi vuonna 2024. Kaikki TLTRO III -operaatioissa nostetut luotot oli mahdollista maksaa takaisin neljännesvuosittain ennen eräpäivää. Luotto voitiin eräännyttää joko kokonaan tai osittain 12 kuukauden kuluttua kunkin operaation suorituspäivästä. Näiden operaatioiden korko voi olla 24.6.2020 ja 23.6.2022 välisenä aikana 50 peruspistettä alempi kuin talletusmahdollisuuden keskikorko, mutta se ei voinut olla alempi kuin -1 %. Saman operaation jäljellä olevalta voimassaoloajalta korko voi olla alimmillaan samalta ajalta laskettu talletusmahdollisuuden keskikorko. ¹⁾

Todelliset korot saatiin tietoon vasta kunkin operaation eräntymispäivänä tai aikaistettuna takaisinmaksupäivänä, ja sitä ennen TLTRO III -operaatioiden korkokertymä laskettiin luotettavan arvion perusteella. TLTRO III -operaatioiden korko indeksitiin 23.11.2022 alkaen viimeisen korkojakson alusta alkaen kyseisellä jaksolla sovellettavaan EKP:n keskimääräiseen ohjaukorkoon, joten tätä korkoa on käytetty vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Kertyneessä ja todellisessa korossa ilmenneet erot huomioidaan tilikauden 2024 tuloksessa.

5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta ja vaikuttamaan korkoihin. Niiden tarkoituksena on erityisesti tasoittaa markkinoiden odottamattomien heilahtelujen vaikutusta korkoihin. Näitä operaatioita toteutetaan tarvittaessa.

5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

Käänteiset rakenteelliset operaatiot ovat vakiohuutokauppoina toteutettavia käänteisiä avomarkkinaoperaatiota, joiden avulla eurojärjestelmä voi säädellä rakenteellista likviditeettiasemaansa rahoitussektoriin nähden.

5.5 Maksuvalmiusluotot

Maksuvalmiusluoton avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä ennalta määrätyllä korolla hyväksytyjä vakuuksia vastaan.

5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot

Erä sisältää vastapuolille suoritettut käteismaksut tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo ylittää määritetyn kynnyksarvon eli avoinna olevista rahapoliittisista operaatioista aiheutuvan tarpeen.

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit	0,0	0,0	0,0
Takaisinmyyntisopimukset	–	–	–
Hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu	–	–	–
Muut saamiset	8,9	–	8,9
Yhteensä	9,0	0,0	8,9

EKP:n neuvosto päätti 17.5.2017 julkistaa hätärahoitusta koskevan sopimuksen EKP:n verkkosivuilla avoimuuden lisäämiseksi. Sopimus korvaa verkkosivuilla hätärahoitusta koskevan menettelykuvauksen, joka julkistettiin lokakuussa 2013. Sopimuksen julkistamisesta kertova lehdistötiedote on luettavissa osoitteessa <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

7.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

31.12.2024 erään sisältyivät arvopaperit, jotka Suomen Pankki on hankkinut osana arvopaperimarkkinoita koskevaa ohjelmaa (SMP), kolmatta katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa (CBPP3), julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (PSPP), yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (CSPP) ja pandemiaan liittyvää osto-ohjelmaa (PEPP).

	Alkamispäivä	Päätymispäivä ¹	EKP:n päätös	Ostetut arvopaperit ²
Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP)				
SMP	Toukokuu 2010	Syyskuu 2012	EKP/2010/5	Euroalueella liikkeeseen laskettuja yksityisen ja julkisen sektorin velkapapereita ³

	Alkamispäivä	Päätymispäivä ¹	EKP:n päätös	Ostetut arvopaperit ²
Omaisuserien osto-ohjelma (APP)				
CBPP3	Lokakuu 2014	Kesäkuu 2023	EKP/2020/8, sellaisena kuin se on muutettuna	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
ABSPP	Marraskuu 2014	Kesäkuu 2023	EKP/2014/45, sellaisena kuin se on muutettuna	Ylimpään etuoikeusluokkaan kuuluvia ja taattuja mezzanine-luokan omaisuusvakuudellisia arvopapereita euroalueelta
PSPP	Maaliskuu 2015	Kesäkuu 2023	EKP/2020/9	Euroalueen keskus-, alue- tai paikallishallinnon, tunnustettujen valtiosidonnaisten laitosten taikka euroalueella sijaitsevien kansainvälisten organisaatioiden tai kansainvälisten kehityspankkien liikkeeseen laskemia joukkolainoja
CSPP	Kesäkuu 2016	Kesäkuu 2023	EKP/2016/16, sellaisena kuin se on muutettuna	Euroalueelle sijoittautuneiden, pankkisektorin ulkopuolisten yritysten liikkeeseen laskemia joukkolainoja ja yritystodistuksia
Pandemiaan liittyvä osto-ohjelma (PEPP)				
PEPP	Maaliskuu 2020	Joulukuu 2024	EKP/2020/17, sellaisena kuin se on muutettuna	Kaikki APP-ohjelmassa hyväksyttävät omaisuuslajit

1) SMP-ohjelmassa "päätymispäivä" tarkoittaa ohjelman päättymistä mutta APP- ja PEPP-ohjelmissa ostojen päättymistä.

2) Lisätietoa eri osto-ohjelmissa sovellettavista kelpoisuusehdoista on EKP:n neuvoston päätöksissä.

3) SMP-ohjelmassa ostettiin ainoastaan viiden euroalueen valtion liikkeeseen laskemia julkisen sektorin velkapapereita.

Omaisuserien osto-ohjelmassa (APP) tehdyt sijoitukset vähenivät edelleen vuonna 2024, sillä eurojärjestelmä ei ole heinäkuusta 2023 lähtien enää sijoittanut omaisuserien erääntynyttä pääomaa uudelleen.²⁾

EKP:n neuvoston joulukuussa 2023 tekemän päätöksen³⁾ mukaisesti PEPP-ohjelmassa⁴⁾ erääntynyt pääoma sijoitettiin täysimääräisesti uudelleen vielä vuoden 2024 alkupuoliskon ajan. Vuoden jälkipuoliskolla sijoitusten määrä pieneni keskimäärin 7,5 mrd. euroa kuukaudessa, kun eurojärjestelmä ei enää sijoittanut erääntynyttä pääomaa kokonaisuudessaan uudelleen. Uudelleensijoitukset päättyivät PEPP-ohjelmassa vuoden 2024 lopussa.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintahinnan perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet”). Seuraavassa on esitetty Suomen Pankin hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintahinta sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo, jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan.⁵⁾

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)						
	31.12.2024		31.12.2023		Muutos	
	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo
SMP	25,3	26,0	50,7	52,2	-25,3	-26,2
CBPP3	9 071,6	8 638,0	10 602,3	9 922,2	-1 530,7	-1 284,2
PSPP - julkisen sektorin velkapaperit	32 300,4	28 462,9	35 208,2	31 070,7	-2 907,8	-2 607,7
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	1 498,9	1 365,5	1 722,9	1 567,2	-224,0	-201,7
CSPP	13 401,8	12 575,4	14 889,5	13 686,9	-1 487,8	-1 111,5
PEPP - katetut joukkolainat	172,1	155,1	175,4	153,4	-3,4	1,7
PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	21 250,7	18 728,3	22 687,3	19 915,5	-1 436,6	-1 187,2
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	4 534,0	4 107,7	4 763,9	4 161,9	-229,9	-54,2
Yhteensä	82 254,9	74 058,9	90 100,3	80 530,0	-7 845,4	-6 471,0

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissa hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti. Arvioinnin yhteydessä tehdään joka vuosi vuoden lopun tietoihin perustuvia arvonalentumistestejä, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy. Testeissä arvioidaan ohjelmakohtaisesti tapahtumia, jotka voivat johtaa arvopaperien arvon alentumiseen. Jos tällaisia tapahtumia havaitaan, tutkitaan perusteellisemmin, aiheutuuko niistä muutoksia arvopapereista odotettavissa olevaan kassavirtaan.

SMP-, CBPP3- ja CSPP-ohjelmissa, PSPP-ohjelman ostoissa monikansallisilta laitoksilta (ns. supra) sekä PEPP-ohjelman katettujen joukkolainojen (PEPP-COV) ja yrityssektorin velkapapereiden (PEPP-CORP) ostoissa hankituista arvopapereista mahdollisesti aiheutuvat tappiot jaetaan toteutuessaan EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kokonaan eurojärjestelmän keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

Arvon alentumistestien tulosten perusteella Suomen Pankki ei kirjannut rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävistä arvopapereista arvonalentumistappioita vuonna 2024.

Seuraavassa taulukossa esitetään ohjelmakohtaisesti eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa oleva ostettujen arvopapereiden määrä ja niistä Suomen Pankin taseessa oleva osuus.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa		Suomen Pankin taseessa	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
SMP	1 050,3	1 901,4	25,3	50,7
CBPP3	232 571,3	262 090,2	9 071,6	10 602,3
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	227 808,4	255 261,2	1 498,9	1 722,9
CSPP	288 373,8	323 921,5	13 401,8	14 889,5
PEPP - katetut joukkolainat	5 097,4	5 197,2	172,1	175,4
PEPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	158 930,8	154 332,0	–	–
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	45 104,7	45 989,2	4 534,0	4 763,9
Yhteensä	958 936,7	1 048 692,6	28 703,7	32 204,8

7.2 Muut arvopaperit

Tase-erä sisältää rahasto-osuuksia euroalueelta.

Muut euroalueen sisäiset euromääräiset arvopaperit eriteltyinä (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Rahastosijoitukset	161,8	171,9	-10,1
Yhteensä	161,8	171,9	-10,1

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

8.1 Osuudet EKP:ssä

EKPJ:n perussäännön artiklan 28 nojalla ainoastaan EKPJ:n kansalliset keskuspankit voivat merkitä EKP:n pääomaa. Merkinnässä sovellettavat osuudet määritetään EKPJ:n perussäännön artiklan 29 mukaisesti, ja ne tarkistetaan joka viides vuosi tai aina, kun EKPJ:n kokoonpano muuttuu. Viimeisin viisivuotistarkastelu suoritettiin 1.1.2024.

1.1.2024 tehdyn viisivuotistarkastelun yhteydessä Suomen Pankin osuus EKP:n pääomasta, jonka kokonaismäärä on 10,8 mrd. euroa, pieneni 1,4939 prosentista 1,4853 prosenttiin ja tase-erä 8.1 ”Osuudet EKP:ssä” pieneni 187,7 milj. eurosta 184,8 milj. euroon.

Suomen Pankin taseessa tähän erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka Suomen Pankki on maksanut, koska sen osuus EKP:n oman pääoman arvosta on suurentunut kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten seurauksena, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet.

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta			
	Pääoma- avain 1.1.2024 alkaen, %	Merkitty pääoma 31.12.2024 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2024 Milj. EUR
Belgian keskuspankki	3,0005	324,8	324,8
Saksan keskuspankki	21,7749	2 357,1	2 357,1
Viron keskuspankki	0,2437	26,4	26,4
Irlannin keskuspankki	1,7811	192,8	192,8
Kreikan keskuspankki	1,8474	200,0	200,0
Espanjan keskuspankki	9,6690	1 046,7	1 046,7
Ranskan keskuspankki	16,3575	1 770,7	1 770,7
Kroatian keskuspankki	0,6329	68,5	68,5
Italian keskuspankki	13,0993	1 418,0	1 418,0
Kyproksen keskuspankki	0,1802	19,5	19,5
Latvian keskuspankki	0,3169	34,3	34,3
Liettuan keskuspankki	0,4826	52,2	52,2

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta

	Pääoma- avain 1.1.2024 alkaen, %	Merkitty pääoma 31.12.2024 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2024 Milj. EUR
Luxemburgin keskuspankki	0,2976	32,2	32,2
Maltan keskuspankki	0,1053	11,4	11,4
Alankomaiden keskuspankki	4,8306	522,9	522,9
Itävallan keskuspankki	2,4175	261,7	261,7
Portugalin keskuspankki	1,9014	205,8	205,8
Slovenian keskuspankki	0,4041	43,7	43,7
Slovakian keskuspankki	0,9403	101,8	101,8
Suomen Pankki	1,4853	160,8	160,8
Eurojärjestelmä yhteensä	81,7681	8 851,4	8 851,4
Bulgarian keskuspankki	0,9783	105,9	4,0
Tšekin keskuspankki	1,9623	212,4	8,0
Tanskan keskuspankki	1,7797	192,7	7,2
Unkarin keskuspankki	1,5819	171,2	6,4
Puolan keskuspankki	6,0968	660,0	24,7
Romanian keskuspankki	2,8888	312,7	11,7
Ruotsin keskuspankki	2,9441	318,7	12,0
Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä	18,2319	1 973,6	74,0
Yhteensä	100,0000	10 825,0	8 925,4

8.2 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset

Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset -erä sisältää Suomen Pankin EKP:lle siirtämän valuuttavaranto-osuuden. Siirto tehtiin eurojärjestelmään siirtymisen yhteydessä. EKP:n perussäännön artiklan 30.2 mukaisesti valuuttavaranto-osuudet vahvistetaan suhteessa kansallisten keskuspankkien osuuksiin EKP:n merkitystä pääomasta. Saamisille kertynyt korko laskettiin päivittäin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden viimeisimmän käytössä olevan koron pohjalta lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa.

31.12.2024 Suomen Pankin valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset olivat 736,8 milj. euroa.

8.3 TARGET-järjestelmään liittyvät saamiset

Tase-erään sisältyy Suomen Pankin TARGET-saldo EKP:hen nähden (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”EKP:n/eurojärjestelmän sisäiset saamiset”). 31.12.2024 erän koko oli 20 896,8 milj. euroa (59 005,9 milj. euroa vuonna 2023). TARGET-saamisen supistuminen johtui pääasiallisesti Suomen Pankkiin tehtyjen talletusten määrän vähenemisestä.

Saamisille kertynyt korko laskettiin päivittäin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden viimeisimmän käytössä olevan koron pohjalta (ks. kohta ”Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat”).

8.4 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset tai vastattavaa-puolen erä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettovelat”

Tase-erä sisältää saamisen, joka syntyy, kun Suomen Pankin setelistön määrä oikaistaan pääoma-avaimen mukaiseksi, ja velan, joka liittyy EKP:lle kohdistettuun 8 prosentin osuuteen setelistöstä. Sekä saamisen että velan vastakirjaukset ovat taseen vastattavaa-puolen erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. ⁶⁾

Tase-erän koko oli tilikauden lopussa 6 950,7 milj. euroa (7 282,6 milj. euroa vuonna 2023). Muutos johtui siitä, että Suomen Pankin liikkeeseen laskemien setelien määrä kasvoi 3,2 % liikkeessä olleiden eurosetelien kokonaismäärän kasvaessa 1,0 % vuodesta 2023. Näille saamisille kertyi päivätasolla laskettavaa, viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkoon perustuvaa korkoa.

8.5 Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto) tai vastattavaa-puolen erä ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”

Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Euroalueen keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot (netto)	–	–	–
Rahoitustuloon liittyvä saaminen EKP:ltä / velka EKP:lle	227,4	33,3	194,1
EKP:n ennakkoitoonjakoon liittyvät saamiset EKP:ltä	–	–	–
Yhteensä	227,4	33,3	194,1

Erän suuruus oli 227,4 milj. euroa 31.12.2024. Tase-erä koostuu kolmesta osasta: 1) eurojärjestelmän keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot, 2) rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmässä aiheutuvat saamiset/velat EKP:hen nähden sekä 3) ne Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden, jotka johtuvat EKP:n ennakkoitoonjakoista ja mahdollisista muista saamisista tai palautettavista määristä.

Suomen Pankilla ei ollut tilikauden lopussa kirjeenvaihtajatileihin liittyviä saamisia.

Vuotuisesta rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien kesken aiheutui vuoden lopussa 227,4 milj. euron saaminen EKP:ltä (ks. tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Rahoitustulon netto-osuus”).

Vuoden 2024 osalta EKP:n neuvosto päätti EKP:n tilikauden kokonaistuloksen perusteella, että liikkeessä olevista seteleistä sekä SMP-, APP- ja PEPP-ohjelmissa hankituista arvopapereista kertyneet tuotot jätetään kokonaisuudessaan jakamatta (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta 7. ”EKP:n ennakkoitoonjakoa”). Erässä ei siis ollut ennakkoitoonjakoon liittyviä saamisia vuoden 2024 lopussa.

9. Muut saamiset

Tase-erä sisältää Suomen Pankin hallussa olevat eurokolikot, käyttöomaisuuden ja sijoitusomaisuuden (osakkeet ja osuudet). Tase-erään sisältyvät taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät, siirtosaamiset ja muut saamiset sekä eläkerahaston omaisuuserät.

Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus			
Kirjanpitoarvo	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Maa-alueet	6,8	6,8	–
Rakennukset	53,4	52,6	0,9
Koneet ja kalusto	10,7	10,2	0,5
Taide- ja numismaattinen kokoelma	0,6	0,6	–
Tietojärjestelmät	11,6	9,3	2,4
Yhteensä	83,2	79,4	3,7

Muu omaisuus ja saamiset (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Euroalueen metalliraha	39,4	40,7	-1,3
Osakkeet ja osuudet	22,6	22,6	–
Eläkerahaston kiinteistöt ja siirtosaamiset	7,7	8,6	-0,9
Siirtosaamiset	665,1	840,7	-175,7
Taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät	35,0	55,5	-20,6
Muut saamiset	1,2	1,8	-0,6
Yhteensä	770,9	970,0	-199,0

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erä sisältää pääoma-avaimen mukaisen, EKP:n osuudella oikaistun Suomen Pankin osuuden liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

Vuonna 2024 liikkeessä olleiden eurosetelien yhteenlaskettu arvo kasvoi 1,0 %. Jakoperusteen mukaan Suomen Pankin osuus liikkeessä olevista euroseteleistä oli vuoden 2024 lopussa arvoltaan 26 541,2 milj. euroa (vuoden 2023 lopussa 26 274,6 milj. euroa). Suomen Pankin liikkeeseen laskemien eurosetelien kokonaisarvo kasvoi 3,2 % eli 19 590,5 milj. euroon vuonna 2024 (edellisvuonna 18 992,0 milj. euroa). Määrä oli pienempi kuin jakoperusteen mukaan kohdistetun osuuden kokonaisarvo, ja erotus eli 6 950,7 milj. euroa (7 282,6 milj. euroa vuonna 2023) on kirjattu vastaavaa-puolen alaraajaan ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset”.

Liikkeessä olevat setelit (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
5 euroa	74,6	74,1
10 euroa	-94,4	-89,3
20 euroa	3 386,2	3 339,7
50 euroa	15 083,3	14 375,4
100 euroa	-1 470,8	-1 369,1
200 euroa	873,7	874,4
500 euroa	1 738,0	1 786,6
Eurosetelit yhteensä	19 590,5	18 992,0
ECB issue -luku	-2 308,2	-2 284,5
CSM-luku	9 258,9	9 567,1
Pääoma-avaimen mukainen liikkeessä olevat setelistö	26 541,2	26 274,6

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	2 725,1	3 650,7	-925,6
Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	74 637,9	120 389,2	-45 751,3
Määräaikaistalletukset	–	–	–
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	–	–	–
Yhteensä	77 363,0	124 039,9	-46 677,0

2.1 Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)

Sekkitileillä ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantotalletuksista koostuvat saamiset. Vastattavien erässä 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille” ilmoitetaan lisäksi erikseen ne luottolaitosten varat, jotka eivät ole vapaasti luovutettavissa, sekä vähimmäisvarantovelvoitteesta vapautettujen luottolaitosten tilit.

Vähimmäisvarantotalletuksille maksettava korko on ollut 20.9.2023 alkaen 0 prosenttia 27.7.2023 tehdyn EKP:n neuvoston päätöksen nojalla. 21.12.2022–19.9.2023 korko vastasi eurojärjestelmän talletuskorkoa.

2.2 Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)

Talletusmahdollisuus on eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmän likviditeettiä vähentävä osa, johon pankit voivat tehdä yön yli -talletuksia ennalta määrätyllä korolla.

2.3 Määräaikaistalletukset

Yksi tapa toteuttaa likviditeettiä vähentäviä hienosäätöoperaatioita on kerätä määräaikaistalletuksia.

2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään tasaamaan suuria likviditeetin yli- tai alimääriä.

2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset

Erä sisältää vastapuolten talletukset tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo jää alle määritetyn kynnyksarvon.

3. Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2024 muita euromääräisiä velkoja euroalueen luottolaitoksille. Vuoden 2023 lopussa erä oli suuruudeltaan 6,1 milj. euroa ja muodostui valuutanvaihtosopimuksiin liittyvistä vakuuksista.

4. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat julkiselle sektorille (5 450,0 milj. euroa) ja muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille rahoituslaitoksille (30,0 milj. euroa).

5. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien ja rahoituslaitosten tilien saldot Suomen Pankissa (4 950,0 milj. euroa).

6. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2024 valuuttamääräisiä velkoja euroalueelle.

7. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2024 valuuttamääräisiä velkoja euroalueen ulkopuolelle.

8. IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien vastaerä (vrt. vastaavaa-puolen erä). Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. SDR-määräisen kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2024 lopussa suuremmat kuin niiden vastaerä taseen velkapuolella. Velkapuolen vastaerän suuruus on 3 500,0 milj. SDR. Taseessa erä esitetään euromääräisenä ja arvostettuna 31.12.2024 kurssiin (4 390,4 milj. euroa).

9. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Eurojärjestelmän sisäiset velat ja saamiset on eritelty taseen vastaavaa-puolen erän ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” liitetiedoissa.

10. Muut velat

Tase-erä muodostuu siirtovelosta, ostovelosta ja muista veloista. Siirtovelkoihin lasketaan muun muassa tilinpäätöksen yhteydessä kirjattavia siirtyviä eriä ja reposopimusten korkovelkoja. Muissa veloissa on muun muassa arvonlisäverotilityksiin ja ennakonpidätyksiin liittyviä velkoja.

Muut velat (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Siirtovelat	71,5	29,2	42,3
Ostovelat	–	1,2	-1,2
Muut velat	1,8	1,6	0,2
Yhteensä	73,3	32,1	41,3

11. Arvonmuutostilit

Tase-erässä ovat valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot. Lisäksi tase-erä sisältää maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotukset sekä vuoden 1999 kirjanpitoikäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot.

Arvonmuutostilit (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Kulta	3 185,1	2 555,6	629,5
Valuutat:			
USD	990,3	703,3	287,0
GBP	77,6	41,0	36,7
JPY	–	–	–
SDR	36,5	5,5	31,0
Muut valuutat	0,2	0,2	-0,0

Arvonmuutostilit (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Arvopaperit	11,3	32,3	-21,0
Rahastosijoitukset	433,3	271,7	161,6
Muut arvonorotukset	118,1	118,1	–
Yhteensä	4 852,4	3 727,7	1 124,8

12. Varaukset

Varaukset (milj. EUR)	Varaukset yhteensä 31.12.2022	Varausten muutos 2023	Varaukset yhteensä 31.12.2023	Varausten muutos 2024	Varaukset yhteensä 31.12.2024
Valuuttakurssi- ja hintaerovaraus	1 021	140	1 161	454	1 615
Yleisvaraus	1 898	-1 112	786	-786	–
Reaaliarvovaraus	1 603	–	1 603	-241	1 362
Eläkevaraus	573	14	587	15	602
Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien luottoriskien varalta	–	1	1	-1	–
Yhteensä	5 095	-958	4 137	-558	3 579

12.1 Riskivaraukset

Suomen Pankista annetun lain 20. pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Vuoden 2024 lopussa riskivarausten yhteismäärä on 2 676,8 milj. euroa. Nämä varaukset koostuvat reaaliarvovaraksesta sekä valuuttakurssi- ja hintaerovaraksesta.

12.2 Muut varaukset

Erä ”Muut varaukset” sisältää Suomen Pankin eläkevarauksen, joka on tehty eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 593,6 milj. euroa, ja se on katettu 101,4 prosenttisesti eli 601,9 milj. euroon. Eläkevarauksen muutos tilikauden aikana koostuu tehdystä arvonorotusrahaston purusta, -0,4 milj. euroa, ja eläkerahaston voitosta, 15,7 milj. euroa. Vuoden 2024 lopussa eläkevarauksen katteeksi oli korvamerkitty kiinteistöjä 7,3 milj. euron arvosta (ks. taseen liitetietojen kohta ”Muut saamiset”). Eläkevarauksen muun osan katteeksi (594,7 milj. euroa) ei ole korvamerkitty määrättyjä varoja, vaan niitä hallinnoidaan osana pankin rahoitusvarallisuutta.

Vuonna 2023 EKP:n neuvosto katsoi PEPP-CORP-velkapapereihin tehdyn arvonalentumistestin perusteella aiheelliseksi luoda yhteensä 42,9 milj. euron puskurin rahapoliittisista operaatioista aiheutuvien luottoriskien varalle. Varauksen rahoittivat perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kaikki euroalueen kansalliset keskuspankit suhteessa niiden pääoma-avaimen mukaisiin vuoden 2023 merkintäosuuksiinsa EKP:n pääomasta. Suomen Pankki perusti omaa osuuttaan vastaavan varauksen, jonka suuruus oli 0,8 milj. euroa eli 1,82209 % varauksen kokonaismäärästä. Tämä muihin varauksiin kuulunut varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien luottoriskien varalta purettiin vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

13. Oma pääoma ja rahastot

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21. pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

Oma pääoma (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Kantarahasto	840,9	840,9	-
Vararahasto	2 100,0	2 100,0	-
Yhteensä	2 940,9	2 940,9	-

14. Tilikauden tulos

Tilikauden 2024 tulos oli 0,00 euroa.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuoliset vastuut (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
Korkofutuurisopimukset		
Ostosopimusten nimellisarvo	449,4	526,8
Myyntisopimusten nimellisarvo	–	-1 150,2
FX-sopimusten markkina-arvo	-12,9	10,6
Kiinteistörahistoihin tehtyt sijoitus sopimukset	–	30,0
Arvopaperilaina	30,7	79,2

31.12.2024 FX-sopimusten markkina-arvosta –18,7 milj. euroa liittyy valuuttariskin suojaukseen.

Suomen Pankki lainaa EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti rahapolitiikan harjoittamista varten pidettyjä arvopapereita. Lisäksi Suomen Pankki lainaa myös omaan sijoitusvarallisuuteensa kuuluvia arvopapereita.

Arvopaperilainaus tapahtumat, joissa ei ole käteisvakuuksia, kirjataan vuoden lopussa taseen ulkopuolisille tileille.²⁾ Tällaisia lainaus tapahtumia oli avoinna 30,7 milj. euron arvosta 31.12.2024 (79,2 milj. euroa 31.12.2023).

1) EKP:n neuvosto päätti 27.10.2022, että 23. päivästä marraskuuta 2022 kunkin maksamatta olevan TLTRO III -erän erääntymispäivään tai aikaistettuun takaisinmaksupäivään saakka TLTRO III -operaatioista maksettava korko indeksoidaan kyseisellä ajanjaksolla sovellettaviin EKP:n keskimääräisiin ohjauskorkoihin.

2) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 15.6.2023.

3) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 14.12.2023.

4) PEPP-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.

5) Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo arvioidaan eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.

6) Euroseteleiden liikkeeseenlaskua koskevien eurojärjestelmän tilinpäätöskäytäntöjen mukaan liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta kohdistetaan kuukausittain EKP:lle 8 %. Jäljelle jäävä 92 prosentin osuus kohdistetaan kansallisille keskuspankeille niin ikään kuukausittain siten, että kukin keskuspankki esittää taseessaan liikkeeseen lasketuista euroseteleistä osuuden, joka vastaa pankin maksamaa osuutta EKP:n pääomasta. Kansalliselle keskuspankille tämän käytännön mukaisesti kohdistettujen euroseteleiden arvon ja liikkeeseen laskettujen euroseteleiden arvon välinen erotus kirjataan erään ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset” tai ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettovelat”.

7) Arvopaperilainaus tapahtumissa saadut käteisvakuudet kirjataan tasetileille (ks. taseen vastattavaa puolen liitetietojen kohta 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille”, ja kohta 5 ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”).

Tuloslaskelman liitetiedot

31.12.2024

Vuoden 2024 kesäkuussa EKP:n neuvosto aloitti ohjauskorkojen laskut. Korkoja ehdittiin laskea vuoden aikana yhteensä 4 kertaa. Perusrahoitusoperaatioiden korko laski 4,5 prosentista 3,15 prosenttiin, ja kesikorko oli 4,13 %. Talletuskorko laski 4,0 prosentista 3,0 prosenttiin, ja kesikorko oli 3,73 %. Korkojen lasku pienensi Suomen Pankin korkokulujen määrää, mutta korkotuotot pienentyivät vastaavasti ja Suomen Pankin korkokate vuodelta 2024 oli negatiivinen.

1. Korkotuotot

Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta ja euroalueelta olivat yhteensä 3 210,3 milj. euroa. Niistä 471,5 milj. euroa oli valuuttamääräisiä korkotuottoja ja 2 738,8 milj. euroa euromääräisiä korkotuottoja.

EKPJ-erille eli valuuttavarantojen siirtoja vastaavalle saamiselle EKP:ltä, EKP:n seteliosuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvalle saamiselle ja velalle sekä TARGET-saldolle maksetaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa. Vuonna 2024 näistä eristä kertyi korkotuottoja yhteensä 1 993,0 milj. euroa.

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	210,2	199,8	10,4
Tuotot diskonttopapereista	4,4	1,5	2,9
Korkotuotot talletuksista	0,1	0,8	-0,6
Osingot rahastosijoituksista	25,3	28,7	-3,4
Korkotuotot IMF-eristä	203,4	197,9	5,5
Muut korkotuotot	15,2	10,1	5,1
Yhteensä	458,6	438,7	19,9

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	6,3	5,0	1,3
Korkotuotot talletuksista	1,6	0,8	0,9
Muut korkotuotot	4,9	2,5	2,5
Yhteensä	12,9	8,3	4,6

Euromääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Osingot rahastosijoituksista	4,8	4,5	0,4
Korkotuotot EKPJ-eristä	1 993,0	2 392,0	-398,9
Korkotuotot rahapolitiikan luotoista	45,7	416,4	-370,7
Korkotuotot rahapolitiikan arvopapereista	694,2	618,1	76,1
Muut korkotuotot	1,0	2,1	-1,1
Yhteensä	2 738,8	3 433,0	-694,3

Korkotuotot yhteensä (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	458,6	438,7	19,9
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta	12,9	8,3	4,6
Euromääräiset korkotuotot euroalueelta	2 738,8	3 433,0	-694,3
Yhteensä	3 210,3	3 880,1	-669,8

2. Korkokulut

Korkokulut euroalueen ulkopuolelle ja euroalueelle olivat yhteensä 4 318,1 milj. euroa. Niistä valtaosa, 3 696,8 milj. euroa, muodostui liikepankkien Suomen Pankkiin tekemille talletuksille maksetuista korkokuluista. Valuuttamääräisiä korkokuluja oli yhteensä 188,8 milj. euroa.

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Korkokulut IMF-eristä	-166,5	-164,1	-2,4
Muut korkokulut	-0,0	-0,0	0,0
Yhteensä	-166,5	-164,1	-2,3

Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Korkokulut talletuksista	-127,2	-162,3	35,1
Muut korkokulut	-3,8	-4,4	0,6
Yhteensä	-131,0	-166,7	35,7

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Muut korkokulut	-22,3	-15,3	-7,1
Yhteensä	-22,3	-15,3	-7,1

Euromääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Korkokulut rahapolitiikan talletuksista	-3 696,8	-4 472,2	775,4
Korkokulut EKPJ-veloista	–	-0,9	0,9
Korkokulut rahapolitiikan ulkopuolisista talletuksista	-297,3	-100,8	-196,5
Muut korkokulut	-4,1	-4,0	-0,1
Yhteensä	-3 998,3	-4 577,9	579,6

Korkokulut yhteensä (milj. EUR)	2024	2023	Muutos
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-166,5	-164,1	-2,3
Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-131,0	-166,7	35,7
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle	-22,3	-15,3	-7,1
Euromääräiset korkokulut euroalueelle	-3 998,3	-4 577,9	579,6
Yhteensä	-4 318,1	-4 924,0	605,9

3. Korkokate

Korkokate (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023	Muutos
Korkotuotot			
Korkotuotot rahoitusvarallisuudesta	477,4	453,6	23,8
Korkotuotot rahapolitiikan eristä	739,9	1 034,5	-294,6
Korkotuotot EKPJ-saamisista	1 993,0	2 392,0	-398,9
Yhteensä	3 210,3	3 880,1	-669,8
Korkokulut			
Korkokulut rahoitusvarallisuudesta	-196,7	-187,9	-8,8
Korkokulut rahapolitiikan ulkopuolisista talletuksista	-424,5	-263,1	-161,5
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-3 696,8	-4 472,2	775,4
Korkokulut EKPJ-veloista	—	-0,9	0,9
Yhteensä	-4 318,1	-4 924,0	605,9
KORKOKATE	-1 107,8	-1 044,0	-63,8

4. Valuuttakurssierot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Vuonna 2024 tällaisia voittoja kirjattiin 435 milj. euroa.

5. Arvopapereiden hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2024 arvopapereista realisoitui 89,2 milj. euroa myyntivoittoa.

6. Valuuttojen ja arvopaperien arvostustappiot

Erä sisältää valuuttojen ja arvopaperien arvostustappiot. Jokaista arvopaperilajia ja valuuttaa tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2024 Japanin jenin kurssi laski ja jenistä kirjattiin valuutta-arvostuksen yhteydessä 28,4 milj. euroa arvostustappiota. Arvopaperien arvostustappioita kirjattiin yhteensä 43,8 milj. euroa.

7. Valuuttakurssi- ja hintaerovarauksen muutos

Valuuttakurssi- ja hintaeromuutoksista realisoituneilla nettovoitoilla, yhteensä 454,1 milj. euroa, kartutettiin valuuttakurssi- ja hintaerovaroja tilinpäätöspolitiikan mukaisesti. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

8. Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista

Erä sisältää sijoitustoiminnasta aiheutuneet palkkiot ja maksut.

9. Rahoitustulon netto-osuus

Rahoitustulo (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
Suomen Pankin pooliin lähettämä rahoitustulo	643,5	709,2
Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen rahoitustulo	818,0	742,7
Pääoma-avaimen mukainen rahoitustulon netto-osuus	174,5	33,5
Korjaukset aiempina vuosina jaettuun rahoitustuloon	-1,0	-0,2
Osuus rahapoliittisista operaatioista johtuvien luottoriskien varalta tehdystä varauksesta	0,8	-0,8
Yhteensä	174,3	32,5

Erä sisältää vuoden 2024 yhteenlasketun rahoitustulon netto-osuuden, josta muodostuu 174,5 milj. euron tuotot (edellisvuonna 33,5 milj. euron tuotot). Erä sisältää myös Suomen Pankin osuuden realisoituneesta tappiosta, joka liittyy yhden liikkeeseenlaskijan yrityssaneeraukseen vuonna 2024. Tämän liikkeeseenlaskijan velkapapereita oli erään eurojärjestelmän keskuspankin CSPP-salkussa ja PEPP-ohjelman velkapaperisalkussa.

Lisäksi erään sisältyy 1,0 milj. euron arvosta korjauksia vuoden 2023 rahoitustuloon, jotka katettiin osittain purkamalla Suomen Pankin osuus, 0,8 milj. euroa, vuoden 2023 tilinpäätöksessä tehdystä varauksesta eurojärjestelmän rahapoliittisten operaatioiden luottoriskien varalta (ks. taseen liitetietojen kohta 12 ”Varaukset”).

Kunkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen velkapohjaa vastaavista yksilöitävistä saamisista kertyvät vuotuiset tuotot. Velkapohjaan kuuluvista veloista maksettavat korot on vähennettävä netto-osuuteen laskettavasta rahoitustulosta. Jos kansallisen keskuspankin yksilöitävien saamisten arvo on suurempi tai pienempi kuin sen velkapohjan arvo, erotus kompensoidaan soveltamalla erotuksen arvoon viimeisintä saatavilla olevaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkoa.

Seuraavassa taulukossa on eritelty yksilöitävien saamisten ja velkapohjan erät sekä niihin sovellettavat korot.

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapohja	Sovellettava korko
Kultavarannot suhteessa keskuspankin osuuteen EKP:n pääoman jakoperusteesta	0 %	Liikkeessä olevat setelit	Ei sovelleta
EKP:lle siirrettyjä valuuttavarantosaamisia vastaavat eurojärjestelmän sisäiset saamiset (lukuun ottamatta kultaa)	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Saatu tuotto
Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	Saatu tuotto	TARGET-tilien saldoihin perustuvat nettovelat*	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko
PSPP - julkisen sektorin velkapaperit ja PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko		
SMP, CBPP3, PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit, CSPP and PEPP (pois lukien PEPP - julkisen sektorin velkapaperit)	Saatu tuotto		

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapohja	Sovellettava korko
Likviditeettiä lisääviin operaatioihin liittyvät saamiset euroalueen ulkopuolisilta keskuspankeilta	Kertynyt korkotuotto (suoriteperusteisesti)		
Kertynyt kuponkikorko arvonalennetuista rahapolitiikan arvopapereista, jotka kuuluvat täyden tuoton- ja riskinjaon piiriin	Ei sovelleta		
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset nettosaamiset*	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko		
Kertynyt korko maturiteetiltaan yli vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvista saamisista	Ei sovelleta		

* Kansallisesta keskuspankista riippuen nämä komponentit voivat olla joko osa korvamerkittyjä varoja tai velkapohjaa.

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Suomen Pankin rahoitustulon netto-osuus on yhtä kuin Suomen Pankin pooliin lähettämä osuus yhteenlaskettavasta rahoitustulosta (643,5 milj. euroa) miinus Suomen Pankille jakoperusteen mukaisesti kuuluva osuus rahoitustulosta (818,0 milj. euroa).

10. Osuus EKP:n voitosta

EKP ei jakanut voittoa tilikausilta 2023 ja 2024.

11. Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Erä sisältää BIS:n osakkeista saadut osingot, 4,9 milj. euroa.

12. Muut tuotot

Erä sisältää Finanssivalvonnan tuottoja 42,8 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen tuotot, 5,0 milj. euroa, sekä toimitusmaksuja ja palkkioita.

13. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
Palkat ja palkkiot	54,1	51,3
Työnantajakorvaukset eläkerahastolle	10,5	10,1
Muut henkilösivukulut	3,1	4,0
Yhteensä	67,8	65,4

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	2024 Henkilöä	2023 Henkilöä
Suomen Pankki	378	373
Finanssivalvonta	251	243
Yhteensä	629	616

Johtokunnan jäsenille maksetut peruspalkat (EUR)	2024
Olli Rehn ¹	277 978
Marja Nykänen	274 356
Tuomas Välimäki	226 796
Yhteensä	779 130

1)Virkavapaalla 23.9.2023 – 30.1.2024.

Johtokunnan jäsenille maksetut luontoisedut (ateria-, puhelin- ja autoetu) olivat yhteensä 46 074,18 euroa.

Suomen Pankin virkamiesten eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016). Toimikautensa päättäneelle johtokunnan jäsenelle voidaan maksaa tulonmenetyksen korvausta, jos henkilö ei voi karenssisäännöksen perusteella vastaanottaa työtehtävää muualta tai jos Suomen Pankista saatu eläke on pienempi kuin tulonmenetyksen korvaus. Tulonmenetyksen täysimääräinen korvaus on 60 % palkasta, ja sitä maksetaan yhden vuoden ajan yhteen sovittaen Suomen Pankista maksettavan eläkkeen kanssa siten, että nämä yhdessä eivät ylitä 60:tä prosenttia palkasta.

14. Eläkerahastomaksu

Suomen Pankki suoritti pankkivaltuuston hyväksymänä Suomen Pankin eläkerahastolle 10 milj. euron eläkerahastomaksun.

15. Hallinnolliset kulut

Hallinnolliset kulut (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
Tarvikkeista ja hankinnoista aiheutuvat kulut	0,5	0,5
Koneista ja kalustosta aiheutuvat kulut	9,4	8,4
Kiinteistöistä aiheutuvat kulut	10,3	10,2
Henkilöstösidonnaiset kulut	3,4	3,3
Ostetuista palveluista aiheutuvat kulut	17,4	16,3
Muut hallinnolliset kulut	2,7	3,2
Yhteensä	43,7	42,1

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

16. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot aineellisesta ja aineettomasta käyttöomaisuudesta (milj. EUR)	31.12.2024	31.12.2023
Rakennukset	4,2	4,0
Koneet ja kalusto	3,0	2,9
Tietojärjestelmät	3,7	3,1
Yhteensä	10,9	10,1

17. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 5,8 milj. euroa.

18. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy perintäkuluihin, kurssi- ja pyörityseroihin ja muihin sen kaltaisiin kuluihin.

19. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, yhteensä 14,7 milj. euroa, sekä 10 milj. euron eläkerahastomaksu. Lisäksi erässä ovat eläkerahaston sijoitustoiminnan korkotuotot, 24,0 milj. euroa, sekä kiinteistöjen tuotot, 2,0 milj. euroa.

20. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät maksetut eläkkeet, 33,0 milj. euroa, hoitokulut ja poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

21. Varausten muutos

Erään sisältyy yleisvarauksen purku, 786 milj. euroa, ja reaaliarvovarauksen purku, 241 milj. euroa. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

22. Tilikauden tulos

Tilikauden 2024 tulos oli 0,00 euroa.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

EKP:n neuvosto vahvisti 13.3.2024 periaatteita, jotka ohjaavat rahapolitiikan toimeenpanoa tulevaisuudessa. Se myös päätti käyttää rahapolitiikan mitoituksen säätelyssä muiden kriteereiden ohella vastedeskin talletusmahdollisuuden korkoa. Samassa yhteydessä EKP:n neuvosto päätti, että 1) TARGET-saamisten/-velkojen, 2) euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmässä liittyvien saamisten/velkojen ja 3) valuuttavarantojen siirtoja vastaavien saamisten korko lasketaan talletusmahdollisuuden koron pohjalta 1.1.2025 lähtien.

Tilinpäätöksen liitteet

31.12.2024

Milj. euroa	31.12.2024	31.12.2023
Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo		
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	0,2	0,2
Muut osakkeet ja osuudet	0,0	0,0
Yhteensä	22,6	22,6
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta	0,3	0,3
Eläkesitoumuksista johtuva vastuu		
Suomen Pankin eläkevastuu ²	593,6	593,5
– tästä varauksilla katettu	601,9	586,6

¹ Suluissa Suomen Pankin suhteellinen omistuosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista.

² Vuoden 2024 eläkevastuussa on mukana 1.1.2025 annettava indeksikorotus eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961/2006	52 108
	Rauhankatu 19	1954/1981	40 487
	Snellmaninkatu 6 ¹	1857/1892/2001	23 600
	Snellmaninkatu 2 ¹	1901/2003	3 225
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 371
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	334 243
Inari	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

¹ Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.